

San Marcos

¹ Jaduhñä Diosmädia'agy chohn̄da'agy ja'a Jesu-cristocøxpä, neby jiajty, neby yhabejty. Dioshu-ungä Jesucristo je'eduhñ.

² Jaduhñ jim̄ cujaay myiñ̄ nocyjiooty, ja'a Isaías jecy quiujáhyyäbä. Ja'a Isaías, je'e ja'a Diosmädia'agy jecy yajwa'x. Jaduhñä Dios ja'a yHuung jecy ñämaayy:

Huuc mädow, chámhøchä nguguexy ngue-jxø'øga'añ maa miich̄ mnøcxø'øwa'añän.

Je'e ja'a mädia'agy nøcxy yajwa'xa'añ coo miich̄ jim̄ nøcxy mwäditaambä.

³ Mänitä Dios jiaac mänaañ:

“Pactúmhøchä nguguexy nøcxy wiädita'añ. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädoyhada'añ coo ja'a wiingapx jøjcapxøøbiä jim̄ tøø quiäda'agy pactuum,

mänit hajxy nøcxy wyiingapx jøjcapxø'øwa'añii coo ja'a haxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixø'ød,

coo ja'a Jesús ja'a miädia'agy hajxy miäbøjcät, ja'a hajxy mWiindsønhadaambiä.”

Ja'a Juan jaduhñ nänøømä, ja'a hänäjty mäyajnäbetaambä.

⁴⁻⁵ Mänitä Juan je'e jiaançh tægøøyy mäyajnäbejpä jim̄ jäguemduum, maa ja'a møjnøø hänäjty xiøhatiän Jordán. Mänitä jäya'ayhajxy may miejch̄ maa ja'a Juan hänäjtiän. Jim̄ hajxy hänäjty chooñ̄ maa ja'a naax̄ hänäjty xiøhatiän Judea, møød jim̄ maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Jerusalén. Mänitä

Juan ja'a cu'ug tiägøøyy yajwiingapxøøbiä coo hajxy ñábétät, weenä jiootä wyiinmahñdy hajxy yajtägach. Jaduhñä Dios ja'a piojpä quiädieey hajxy yajnahwáatsät. Mänitä cu'ugä piojpä quiädieey hajxy ñägäpxy. Jaduhñ hajxy hänäjty miäna'añ cooc ja'a yhaxøøgwiiimahñdy hajxy hänäjty ñajtshixø'øwa'añ. Mänit hajxy ñäbejnä.

⁶ Ja'a Juan, camellopøjt hänäjty wyithajpy. Wajhac hänäjty wiøønhajpy. Mu'u hänäjty chu'uçhhajpy. Møjtsiinnøø hänäjty yhu'ugyhajpy. ⁷ Mänitä Juan ja'a cu'ug yajwiingapxøøyy: “Jímhøçhä njamiøød tu'ug jiaac medsa'añ yajwiingapxøøbiä. Maas mäjaamøød je'e miedsa'añ quejeeçh høøçh. Cábøch cuhdujt jaduñ njaty møødä nebiä cuhdujt je'e miøødän, ja'a jaac medsaambä. ⁸ Coo mijts nyajnäbejty, nøøhaam mijts nyajnäbejty. Pero ja'a jaac minaambä, Dioshespírituhaam hajxy jadähooc xyajnäbejtägatsa'añ.” Jaduhñä Juan miänaañ.

⁹ Cujequiä Jesús jim miejch maa ja'a Juan hänäjty miäyajnäbetiän, jim maa ja'a mõjnøø hänäjty xiøhatiän Jordán. Jimä Jesús hänäjty tøø choon maa ja'a cajpt xiøhatiän Nazaret, jim maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Galilea. Mänitä Juan ja'a Jesús yajnäbejty. ¹⁰ Tuunä Jesús ñä'a tø'ødspädsøømy, mänit yhijxy coo ja'a tsajt yhawaach. Mänitä Jesús ja'a Dioshespíritu yhijxy coo hänäjty ñägäda'agyii nebiä paloman. ¹¹ Mänitä Dios jim quiuhgapxnajxy tsajpootyp. “Høøçh miich tu'uquiä nHuonghajpy. Miich njaançh tehñ chojpy. Miich njaançh tehñ quiumaaby.” Jaduhñä Jesús ñämaayyä.

¹² Mänitä Jesús miødhajtä pactuum ja'a Diosh-espíritu. ¹³ Mänitä Jesús jim̄ piuhwaatsä. Nidiuhm̄ jim̄ miähmøøyy. Jagooyyä animalhajxy hänajty jim̄ wiädity. Mänitä Jesús ñämejtsä ja'a møjcu'ugong. Mänitä Jesús jia tægøøyyä jøjcapxøøyyäbä. Juxy-chägui'xxøø ja'a Jesús jim̄ yhjity jäguem̄duum. Mänitä Jesús ñämejtsä ja'a Diosmoonsähajxy ja'a jim̄ tsajpootypä. Mänitä Jesús piuhbejtä.

¹⁴ Ja'a Juan, cujecy je'e chuumä. Coo je'e jaduhñ chuumä, mänitä Jesús jim̄ ñøcxtägajch Galilea. Mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøøyy yajwiingapxøøbiä ja'a Diosmädia'agy cooc hänajty yhabaatnä coo ja'a Dios ja'a miøcmäjaa hänajty yajcähxø'øga'añ. ¹⁵ “Habáatnäp jaduhñ coo ja'a Dios ja'a miøcmäjaa yajcähxø'øga'añ. Paadiä Dios ja'a miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Weenä mjootä mwiinmahñdy hajxy myajtägach. Weenä mhaxøøgwiiinmahñdy hajxy mnajtshixø'øy.” Jaduhñä Jesús miänaañ.

¹⁶ Cujequiä Jesús tiägøøyy wädijpä maa ja'a mejy hänajty xiøhatiän Galilea. Jim̄ hänajty wiädity mejypia'a, mänitä jäya'ay metsc yhjixy, ja'a Simón møødä piuhya'ay Andrés. Hacxmats ja'a Simónghajxy hänajty tiuunghajpy. Jiibiä yhacxjohm̄d hajxy hänajty piäda'agy mejjiooty.

¹⁷ Mänitä Simónghajxy ñämaayyä:

—Jam̄ hajxy wädjätäm. Je'e mijts hijty mduunghajpy, hacxmats. Wiingtuunḡ høøch mijts nmo'owaamby. Nyajnähixø'øwáambjøch mijts nebiä cu'ugä Diosmädia'agy hajxy myajwiingapxø'øwät —nømä Jesús miänaañ.

¹⁸ Tuunä jaduhñ ñä'ä mänaañ, mänitä Simón ja'a yhacxjohm̄d hajxy hoy ñajtswidxø'øy mejypia'a.

Mänitä Jesús hajxy piadu'ubøjcy. ¹⁹ Weeñtiä ja'a Jesús hajxy hänajty tøø miejypia'ayo'oy, mänitä Jesús ja'a Zebedeo y hijxy møødä yhuunghajxy, ja'a Santiago møødä Juan. Barcohuungooty ja'a Zebedeohajxy hänajty yhäña'ay. Jiibiä y hacxjohmd hajxy hänajty y haxodsø'øy. ²⁰ Mänitä Jesús ja'a Santiago miøjyaaxy møødä Juan. Mänitä Santiago ja'a Jesús hajxy piadu'ubøjpä. Ñähgueec ja'a tieedy hajxy jii by barcohuungooty møødä mioonsähajxy.

²¹ Mänitä Jesús hajxy jim miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Capernaum. Coø ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänit hajxy jii by tiägøøyy tsajtøgooty. Mänitä Jesús ja'a cu'ug tiägøøyy yajwiingapxøøbiä. ²² Mänitä cu'ughajxy yagjuøøyy coogä Jesús hänajty hoy yajnä hixø'øy nebiä møjcu hdujtmøødpän. Maas hóyyäc hänajty yajnä hixø'øy quejee ja'a häna'c-hajxy, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty naxy yajnä hixøøbiä tsajtøgooty. ²³ Jiibiä mähdiojc hänajty tu'ug tsajtøgooty, tøø hänajty yajtägø'øyii ja'a møjcu'u. Mänitä møjcu'u tiägøøyy yaaxpä møc:

²⁴ —Miič Jesús, Nazaret miič mdsooñ. Tii højts coø xmiädsibø'øy. Højts jaduhñ xjia wi'i yajcuhdägoyyaamb, túhmäts. Nnajuøøbiøch pøñ miič. Miičhä Dios xyHuunghajp —nømä mähdiojcä møjcu'u yajmänaañä.

²⁵ Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhojy:

—Hamón, jua'ads jim maa yøø mähdiojcän —nømä Jesús miänaañ.

²⁶ Mänitä møjcu'u ja'a mähdiojc je'e yajpoj-paaty. Yáaxäbä mähdiojc ñähwaatsä. Ja'a møjcu'u

jaduhñ yajyaax. ²⁷ Coo ja'a Jesús ja'a mähdiøjc jaduhñ yajnáhwaach, jiaanč tehñ yagjuøøyy ja'a cu'ughajxy jaduhñ nägøxiä. Mänit hajxy tiägøøyy niñamáayyäbä:

—Maa yø'ø craa cuhdujt jaduhñ tøø ñä'ä mahñ piøcy coo yø'ø mähdiøjcä møjcu'u jaduhñ yajnáhwaatsä. Nej, hawiinjemyguiuhdujtäda'a miøødjä —nømä Jesús ñänøømä.

²⁸ Paquiä mädia'agy jim wia'xy Galileanaaxooty wiinduhmyhagajpt coo ja'a Jesús ja'a miøcmäjaa hänajty tøø yajcähxø'øgy.

²⁹ Coo ja'a Jesús hajxy jiiby chajtøjpädsøømy møødä jiamiøødtøjc, mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a Simóghajxy hänajty chäna'ayän møødä Andrés. Quipxiä Santiagohajxy hänajty choonä møødä Juan. ³⁰ Ja'a Simón ja'a miø'ødhoc, pa'amgo'naaby hänajty je'e. Tobia'am hänajty miøød. Coo ja'a Jesús jim miejch maa ja'a Simón tiøjcän, mänitä Jesús yhawáanäxä coo ja'a pa'amjäya'ay hänajty jiiby tøgooty. ³¹ Coo ja'a Jesús tiøjtägøøyy, mänitä pa'amjäya'ay wyidsø'cy. Mänitiä ja'a tioy tiøjch. Mänitä Jesús yajcaayyä yaghuucä ja'a Simón ja'a miø'ødhoc.

³² Mänittsuu, coo ja'a xøø hänajty tøø quiuhnaxy, mänitä Jesús pa'amjäya'ay may yajnämejtsä, jim maa ja'a Simón tiøjcän, møødä møjcu'umøødpähajxy. ³³ Jimä cu'ughajxy hänajty may tiäna'ay tøgaaawjooty. ³⁴ Mänitä Jesús jäya'ay may yajpa'amnajxy. Madiu'ujä pa'am hajxy hänajty miøødä. Møødä møjcu'umøødpähajxy, yajnáhwaatsä hajxy je'ebä. Mänitä Jesús ja'a møjcu'u yhanehmy coo hajxy quia'a cápxät,

je'eguiøxpä coo ja'a Jesús hänajty ñajuø'øyii pøn je'e.

³⁵ Cujaboom, je'enä hänajty wyiingoodsä, mänitä Jesús piädø'cy. Mänit tiøjpädsøømy. Mänit jim ñøcxy jäguemduum. Mänitä Tieedy hoy pia'ya'axy. ³⁶ Coo jiojøøyy, mänitä Simónghajxy yhijxy coo Jesús hänajty tøø tiu'ubøcy. Mänit hajxy tiu'ubøjcy høxtaabiä. ³⁷ Coo ja'a Jesús piaatä, mänit ñämaayyä:

—Jim miichä cu'ug xjia wi'i yajtøy maächä ndøjcän.

³⁸ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jam hajxy wiingtuum wädjítäm maa ja'a cajpt wiingonbän. Jadúhñhøchä cu'ugä Diosmädia'agy jim nyajwiingapxøøbiät. Jadúhñhøch nwiinguexiä coochä Diosmädia'agy wiinduhmyhagajpt nmäwädítät.

³⁹ Mänitä Jesús tiägøøyy wädijpä tsajtøjc-tsajtøjc wiinduhmyhagajpt jim Galileanaaxooty. Ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxøøby, møødä pa'amjäya'ay hänajty yajnähwaatspä, ja'a hajxy møjcu'umøødpä.

⁴⁰ Mänitä Jesús pa'amjäya'ay ñämejtsä tu'ug, ja'a leprapa'ammøødpä. Mänitä Jesús wyiinjiicädaacä, miänuu'xtaacä:

—Pø chojpy miichä mjoot jaduñ, høøch hädaa nba'am yajnähwäatsäc —nømä Jesús ñämaayyä.

⁴¹ Mänitä mähdiøjc ñäxuu'tsä. Mänit ñähdoonä. Mänit ñämaayyä:

—Tii coo quia'a cabä. Tøø jaduñ mnähwa'aäch.

⁴² Tuunä ja'a Jesús jaduñ ñä'ä mänaañ, mänitiä mähdiøjcä pia'am ñähwaatsä. ⁴³⁻⁴⁴ Mänit miägapx yhanemä:

—Huuc mäadow, cab jaduñ pøn mhawáanät coo tøø mba'amnähwa'aäch. Tu'uda'aquiä jim mnócxät maa ja'a teediän, ween jaduñ xyhixy coo tøø mjaanč pa'amnähwa'aäch. Mänit mguy-oxó'øwät nebiä Moisés jecy yhanehmian, jaduñä cu'ughajxy ñajuó'øwät coo tøyhajtä mba'am tøø jiaanč naxy —nømä Jesús miänaañ.

⁴⁵ Pero cabä craa ñä'ä mädia'agymiäböjcy, ja'a pia'am hänajty tøø yajnähwa'aächijäbä. Coo tiu'uböjcy, mänit tiägøøyy mädiaacpä nebiaty hänajty tøø jiaty. Wiinduhmyhagajptä mädia'agy jaduñ wia'xy. Coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy jaduñ miädoyhajty coo ja'a Jesús hänajty miäyajpa'amnaxy, mänitä Jesús hajxy tiägøøyy høxtaabiä coo ja'a pia'amhajxy yajnájxäxät. Paadiä Jesús hänajty quia'a cajptägø'øwaanä coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy hänajty jia wi'i ñämech. Paadiä Jesús miähmøøñä jäguemduum maa jäya'ay quia'a hitiän. Mänitä Jesús ja'a pa'amjäya'ay may ñämejtsä. Wiinduhmyhagajptjaty hajxy hänajty chooñ.

2

¹ Cujequiä Jesús jadähooc quiajptägøøyy Capernaum. Mänitä mädia'agy wia'xy coo hänajty jim tøø miéjtscumbä. ² Mänitä jäya'ayhajxy may miejch maa ja'a Jesús hänajty miejtsta'aguiän. Paquiä ja'a tøjc jaduñ yhujch. Høxtä tøguubiaady hajxy miejch. Mänitä Jesús ja'a cu'ugä Diosmädia'agy tiägøøyy jajwiingapxøøbiä. ³ Mänitä pa'amjäya'ay tu'ug quiøømiejtsä cø'ømucy tecymiucy. Nämädaaxcä jäya'ayhajxy hänajty quiø'øy tsaajiooty. ⁴ Cabä pa'amjäya'ay hänajty

hoy yajmedsa'añii maa ja'a Jesúsän, coo ja'a jäya'ayhajxy hänajty jiaanč tehñ miayyá. Mänitá mähdiøjc miábejtá cuhjodiøjnähgøxp. Mänitá tøjc hajxy weeñtiá yajcuhwaach, jim mädøyyá maa ja'a Jesús hänajty pia'tána'ayän, mäduhñtiá pa'amjäya'ay hoy ñánaxy. Mänit jaduhñ quiuhdøøñajxá tsaajiooty. Jiiby hoy quiáda'agy maa ja'a Jesús wyiinduumän. ⁵ Paadiá pa'amjäya'ay yajmejtsá maa ja'a Jesúsän, ñajuøøby hajxy hänajty coo ja'a pia'am hänajty yajnaxáañäxá. Coo ja'a Jesús jaduhñ yhijxy coo ja'a miádia'agy hänajty miábøgáañäxá coo hänajty miäyajtso'oga'añ, mänitá pa'amjäya'ay ñämaayyá:

—Mägu'ughajpä, tøø ja'a mboj tøø ja'a mgädieey xñähwa'ačh —nømä Jesús miänaañ.

⁶ Jiibiá häna'c-hajxy hänajty näje'e piahäña'ay, ja'a Diosmädia'agy hajxy naxy yajnähixøøbiá tsajtøgooty. Jiiby hajxy hänajty miämádoonaabiá. Mänit hajxy näje'e miänaañ quiopcooty: ⁷ “Tii yø'ø craa jaduhñ coo miäna'añ cooc tyijy yø'ø pa'amjäya'ay piojpä quiädieey tøø yajnähwáatsäxá. Cap pøn cuhdujt miøødä coo jäya'ayä piojpä quiädieey yajnähwáatsät; jagooyyá Dios tu'uquiä miøødä.” ⁸ Ñajuøøyy ja'a Jesús jaduhñ waambaty hajxy hänajty miádia'agy quiopcooty. Mänit hajxy ñämaayyá:

—Tii hajxy jaduhñ coo mwi'i miádia'agy mgopcooty. ⁹⁻¹¹ Høøch, Diosquéxyhøch høøch, páadyhøch cuhdujt nmøødä coočhä jäya'ayä piojpä quiädieeyhajxy yaa nyajnähwáatsät hädaa yaabä naaxwiin. Hädaa mähdiøjc, nyajpa'amnaxáambiøch hädaa. Jadúhñhøch

nyajcähxø'øga'añ cooçh njaançh Diosquexiä. Jaduhnä tøyhajt hajxy mmøødhájpät cooçh cuhdujt njaançh møødá cooçhä jäya'ayä piojpä quiädieeyhajxy nyajnähwáatsät —nømä Jesús miänaañ.

Mänitä pa'amjäya'ay ñämaayyä:

—Tänaayyø'øg. Widsø'øg yø'ø mdsaa. Nøcxnä maa ja'a mdøjcän.

¹² Tuunä ja'a Jesús jaduñ ñä'a mänaañ, mänitä pa'amjäya'ay jiaançh møcpøjcy. Mänit tiänaayyø'cy. Mänitä chaay wyidsø'cy. Mänit tiu'ubøjnä. Coö ja'a cu'ughajxy jaduñ yhijxy, mänit hajxy nägøxiä jiaançh tehñ yagjuøøyy. Mänit hajxy miänaañ:

—Ni mänaa højts jaduñ nga'a híxäm.

Mänitä Dios hajxy wyiingudsähgøøyy.

¹³ Mänitä Jesús ñøcxtägajch maa ja'a mejjiän. Mänitä jäya'ay jim may ñäméjtsägumbä. Mänitä Diosmädia'agy hajxy yajwiingapxøøyyä. ¹⁴ Jimä Jesús hänajty miejypia'ayo'oy, mänitä Leví yhijxy, ja'a Alfeo yhuung. Jim hänajty yhäña'ay meexäpa'a maa hajxy hänajty yajnähuudiu'udiän. Mänitä Leví ñämaayyä:

—Jam wädíjtäm —nømä Jesús miänaañ.

Mänitä Leví tiänaayyø'cy. Mänit piadu'ubøjcy.

¹⁵ Mänitä Jesús hajxy wiowä mägaabiä maa ja'a Leví ja'a tiøjcän, møødá jiamiøødtøjc. Nämayyä jäya'ayhajxy jim piamejch, ja'a Jesús hajxy hänajty pawädijpä. Jiibiä yajnähuudiuutpädøjcä Jesús hajxy hänajty may miøødcaamiucy miøødhuucmucy, møødá cuboj cugädieediøjc. ¹⁶ Jiibiä fariseoshajxy hänajty näje'e miähee'pna'ay, møødá häna'c-hajxy, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty naxy yajnähixøøbiä tsajtøgooty. Coö ja'a Jesús hajxy

jaduhñ yhiixy coo ja'a yajñähuudiutpäðjc-hajxy hñajty miøðcaamiugyii møøðä cuboj cugädieejäya'ayhajxy, mänitä Jesús ja'a jiamiøðdhajxy ñämaayä:

—Yø'ø mwiindsøn, tii yø'ø yajñähuudiutpäðjc coo miøðcaamiucy, møøð yø'ø cuboj cugädieejäya'ay —nømä fariseoshajxy miänaañ.

¹⁷ Miädoow ja'a Jesús jaduhñ coo hajxy jaduhñ miänaañ. Mänit hajxy ñämaayä:

—Pøn jaduhñ møc, cab hajxy yajtsooyø'øy. Pøn jaduhñ pa'ammøð, je'eds hajxy jaduhñ yajtsooyøøby. Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin coochä cuboj cugädieebiähajxy nnämä'awät coo ja'a yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ween ñajtshixø'øy. Pónäc tyijy pojpä cädieey ca'a møøð, cábøch hajxy je'e waamb nnäma'awa'añ —nømä Jesús miänaañ.

¹⁸ Cujecy, jimä Juan ja'a jiamiøðdhajxy hñajty jaguiay yhity, møøðä fariseoshajxy näje'e. Mänitä jäya'ayä Jesús hajxy hoy näje'e miäyajtøy:

—Yø'ø Juan ja'a jiamiøðdhajxy, jaguiay hajxy yø'ø yhity, møøð yø'ø fariseoshajxy. Pero miichä mjamiøðdhajxy, cab hajxy jaduhñ yhiipä. Tisän —nømä Jesús ñämaayä.

¹⁹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Coo ja'a pøc ja'a hu'ug naxy jiadyii, cabä jäya'ayhajxy yhity jaguiay, ja'a hajxy woybä wichpä, coo ja'a jamiøðd hajxy hñajty wyiingay wyiinhugy. Cab hajxy hñajty jiootmayhaty. ²⁰ Pero habaadäännäp jaduhñ cooch yaa ndsoonaannä. Mänitøch

mäbójnábä ja'a njamiøødhajxy yhida'añ jaguiay. Jootmayhadaamb hajxy hñajtiän.

21 'Ni pønä tucwit quia'a hagøø'ø y jemywyithaam. Ja'a jemywyit, mógap je'e. Ja'a tucwit, cøødsäp je'ebä. Maas hanaxiä jiaac pagøødsät. 22 Jaanä jaduhanduhmbä, ni pønä jemyvyino quia'a cudemø'ø y tucwajhacxujooty. Jaac xúnäp ja'a jemyvyino jaduñ. Mägøødsø'øb ja'a tucwajhacxuy jaduñ. Cøxäp ja'a jemyvyino yhöxyocy. Nä'ägä tågøyyäp jaduñ nämetsc. Tågøyyäp ja'a tucwajhacxuy. Jaanä tågøyyäbä jemyvyinäbä. Páadiädsä jemyvyino hajxy quitudemø'ø y jemywiajhacxujooty —nømä Jesús miänaañ.

23 Poo'xxiøøjooty hñajty je'e, jimä Jesúshajxy hñajty wiädity trigocamjooty, møødä jiamiøødtøjc. Mänitä jiamiøødhajxy yohguiujc tiägøøyy trigowiingädsujtspä. Je'e hajxy hñajty jiøø'xaamby. 24 Jimä Fariseoshajxy hñajty näje'e piawädijpä. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Tii yø'ø mjamiøødhajxy coo trigowiingädsuch poo'xxiøøjooty. Nej, cab hajxiäda'a ñajuø'ø yä coo ja'a cuhdujt jaduñ myiñä coo hajxy jaduñ mga'a túnät poo'xxiøøjootiä —nømä fariseoshajxy miänaañ.

25 Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, cahnä Diosmädia'agy hajxy mgapxiä coo ja'a Davidhajxy jecy yäho'pøjcä møødä jiamiøødtøjc. 26 Ja'a Abiatar hñajty tuumb teedywiindsøn. Mänitä David jii by tiägøøyy Diostøgooty. Mänitä tsajcaagy quiaayy, ja'a teedyhajxy hñajty tøø quiuyoxø'ø yäbä Dioswiinduum. Mänitä David ja'a jiamiøødtøjc

piuhmooyy. Hoorä, cabä cuhdujt hänajty myiñ coo ja'a David ja'a tsajcaagy hajxy jaduhñ quiáyät. Jagooyyä teedy cuhdujt hajxy hänajty miøødä coo hajxy quiáyät.

²⁷ Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Paadiä Dios ja'a poo'xxiøø quiunuu'xy, weenä jäya'ayhajxy mänit pioo'xy. Mijts jaduhñ ja mänaamb, paadiä Dios ja'a jäya'ay piäda'agy cooc tyijy ja'a poo'xxiøø hajxy wyiingudsähgø'øwät. Cab jaduhñ ñä'ä tøyyä. ²⁸ Cooch jaduhñ nDiosquexiä, páadyhøch cuhdujt nmøødä cooch nmähané'emät høxtä poo'xxiøøjootypaady —nømä fariseoshajxy ñämaayyä.

3

¹ Mänitä Jesús jadähooc tiøjtägøøyy tsajtøgooty. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug cø'øma'ad. ² Jimä fariseos ja'a Jesús hajxy hänajty miähee'pna'ay pø jaançh mäyajpa'amnaxaamb hänajty je'e poo'xxiøøjooty. Wiinmahñdy hajxy hänajty yhøxtaaby nebiä Jesús hajxy yajtsumøøjät. ³ Mänitä cø'øma'adpä ñämaayyä:

—Tänaayyø'øg. Min yam cujc täna'aw —nømä Jesús miänaañ.

Mänitä mähdiøjc jaduhñ quiudiuuñ. ⁴ Mänitä fariseoshajxy ñämaayyä:

—Nebiä cuhdujt myiñ coo hajxy ndúuñämät poo'xxiøøjooty, hoy tøgä haxøøgä. Nej, jaduhñä cuhdujt myiñ coo jäya'ay hajxy nyajtsóocämät poo'xxiøøjootiä, tøgä jaduhñ myiñ coo jäya'ay hajxy nyaghó'cämädä —nømä Jesús miänáangumbä.

Pero cabä fariseoshajxy waamb ñä'ägä hadsooyy. ⁵ Mänit hajxy wyiinhee'ppejtä, mäduhñtiä

Jesús hajxy hänajty jiuhdänaawiädity. Jootmayhapä Jesús hänajty coo ja'a fariseos ja'a cø'øma'adpä hajxy hänajty quia'a näxuuch. Cabä Jesús hänajty jootcujcä. Mänitä mähdiojç ñämaayyâ:

—Xajtøw yø'ø mgø'ø.

Mänitä quiø'ø jiaanç xajtøøyy. Tuunä jaduhñ ñä'ä xajtøøyy, mänitiä quiø'ø yhojøøyy. ⁶ Mänitä fariseoshajxy wyiimbijty. Mänit hajxy ñøcxy maa ja'a Herodes jiamiøødhajxiän. Ja'a Herodes, gobiernä hänajty tiuumby. Mänitä fariseoshajxy nägøxiä quiojyquiapxyhajty nebiä Jesús hajxy yajyagho'ogøjät.

⁷ Coo ja'a Jesús hajxy jiiby chohñ tsajtøgooty møødä jiamiøødtøjç, mänit hajxy jimñ ñøcxtägajç maa ja'a mejypia'ajän. Jimä jäya'ayhajxy hänajty may piawädity. Galilea hajxy hänajty chooñ. ⁸ Tøø ja'a mädia'agy hänajty wia'xy wiinduhmyhagajpt coo ja'a Jesús madiu'u hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty yajcähxø'øgy. Coo ja'a jäya'ay ja'a mädia'agy hajxy jaduhñ miädooy wiinduhmyhagajpt, mänitä Jesús jäya'ay may ñämejtsä. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänajty chooñ, møød jimñ Judeanaaxooty, møød jimñ Jerusalén, møød jimñ Idumea, møød jimñ Jordánmøjnøøhawiimb, møød jimñ Tiro, møød jimñ Sidón. ⁹⁻¹⁰ Coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy hänajty may tøø yajmøcpøgyii, paadiä Jesús hänajty jia wi'i ñähdona'añii ja'a jäya'ayhajxy jaac pa'ammøødpä, ween hajxy jaduhñ ñähwaatspä. Høxtä niyhanø'tsmújçäp hajxy hänajty. Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjç ñämaayy coo barcohuung hajxy jimñ nähix hahixøø miähäñá'awät,

jaduhñä Jesús jiiḃy paquiä piédät coo hñajty pianø'ødsa'añii ja'a cu'ug.

11 Jimä jäya'ayhajxy hñajty wiädijpä ja'a møjcu'umøødpä. Homiaajä Jesús hajxy hñajty yhiḃy, mänitä Jesús hajxy hñajty wyiinjiçäda'agy, mänitä Jesús hajxy hñajty ñäma'ay:

—Dios miich xyHuunghajp —jaduhñä møjcu'umøødpähajxy hñajty wyi'i ya'axy.

12 Mänit hajxy yhanehmä coo ja'a Jesús hajxy quia'a nägápçät majiäya'ayhagujc. Ja'a Jesús jaduñ hanehm.

13 Mänitä Jesús jim ñøçxy tunguhduum. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød miøjyaaxy, pøn hñajty hoy quipxy miøødwäditaamby. Coo hajxy jim quioo'ty maa Jesús hñajtiän, 14 mänit hajxy nämajmetsc wyiinguejxä coo ja'a Jesús hajxy quipxy miøødwädität, møød coo ja'a Diosmädia'agy hajxy nøçxy yajwa'xy. 15 Mänitä cuhdujt hajxy miooyä coo jäya'ay hajxy yajnähwá'adsät, ja'a hajxy møjcu'umøødpä. 16 Jaduhñä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hñajty xiøhaty, ja'a hajxy nämajmetspä. Tu'ug hñajty xiøhaty Simón. Je'e ja'a Jesús yajxøbejt Pedro. 17 Jimä Zebedeo yhuunghajxy hñajtypä, ja'a Santiago møødä Juan. Jue'e hajxy yajxødägøøyyä Boanerges. Jaduhñ hñajty miädia'agytiägø'øy coo hajxy hñajty paquiä jiaanç tehñ yhawa'anda'agy nebiä hñeejän. 18 Ja'a hajxy hñajty jaac jimä, jaduhñ hajxy hñajty xiøhaty Andrés, møødä Felipe, møødä Bartolomé, møødä Mateo, møødä Tomás, møødä Santiago, ja'a Alfeo yhuung, møødä Tadeo, møødä Simón, ja'a hñajty xøhajpä ja'a

celote. ¹⁹ Ja'a miämajmetspä hänajty xøhajp Judas Iscariote. Je'e ja'a Jesús cujegy too'c; ja'a Jesús miädsiphajxy cø'ødägøøyyä. ²⁰ Mänitä Jesúshajxy ñøcxy maa tiøjcän møødä jiamiøødhajxy.

Mänitä jäya'ayhajxy may miéjtscombä maa ja'a Jesúshajxy hänajtiän. Paadiä Jesúshajxy hänajty quia'a näbaadøøyyäxä mänaa hajxy jaduhñ quiáyät møødä jiamiøød, coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy hänajty wyi'i yhadsipy coo ja'a pia'amhajxy yajnájxäxät. ²¹ Coo ja'a Jesús ja'a jiuujy miägu'ughajxy jaduhñ miädoyhajty coo ja'a Jesús hänajty jiaančh tehñ yhadsibyii, mänitä Jesús hajxy ñámejch. Mänitä Jesús hajxy jia yajnøcxaañ hadsip. Jaduhñ hajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy ja'a Jesús hänajty tøø quiuhhiñ.

²² Mänitä häna'c-hajxy näje'e quiädaacy, ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty naxy yajnähixøøbiä tsajtøgooty. Jerusalén hajxy hänajty tøø chohñda'agy. Mänit hajxy miänaañ:

—Yø'ø Jesús, puhbéjtäp yø'ø ja'a møjcu'ugong, paadiä mäjaa miøødä coo jäya'ay yajnähwa'ačh, ja'a hajxy møjcu'umøødpä. Haa ca'a, ja'a møjcu'ugong ja'a møjcu'u hajxy wyiindsønħajpiä —nømä Jesús wyiingapxpejtä.

²³⁻²⁶ Mänitä yajnähixøøbiädøjc-hajxy miøjyaaxä. Mänitä Jesús tiägøøyy yajnähixøøbiä cuento yajmäbaadyhaam.

—Coo jäya'ayhajxy ñimiädsibø'owøøjät quipxyjiaty tu'cajpt, cab hajxy hoy ñimiøødtunáañänä. Jaanä jaduhñduhmbä, coo jäya'ayhajxy ñimiädsibø'owøøjät quipxyjiaty tu'que'ex, cab hajxy hoy tøgooty ñimiøødhidáañänä.

Jaanä jaduḥḥduhmbä, coo ja'a møjcu'uhajxy ñimiädsibø'owøøjat quipxyjiaty møjcu'u, cab hajxy jaduḥḥ hoy wiäditaanä. Cõxäp hajxy jaduḥḥ quiuhdägoy. Jaduḥḥä tøyhajt hajxy mmøødhädät coočhä møjcu'ugong xquia'a puhbety.

²⁷ Jaanä jaduḥḥduhmbä, ni pønä møjcüya'ay hoy mga'a mäméedsät tijaty jiiby miøød tiøgooty. Mänit mábøcypiä coo jawyiin mgø'øxots mdecyxiódsät, mänitäts hoy mmäméedsät.

²⁸ 'Tøyhajt jaduḥḥ coo ja'a Dios jäya'ay miämee'xa'añ nebiatiä pojpä cädieey hajxy miøødä, waambatiä Dios hajxy tøø miägaptägoy.

²⁹ Pero pønä Dioshespíritu tøø miägaptägoy, je'e mábøcypiä, cab hajxy mänaa miämee'xáañä. Homiänaaxøø ja'a piojpä quiädieey hajxy miäwädita'añ —nømä Jesús miänaañ.

³⁰ Paadiä Jesús jaduḥḥ miänaañ, coo hänajty tøø ñänømyii cooc tyijy ja'a møjcu'ugong hänajty miøødwädity.

³¹⁻³² Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä tiajhajxy miejch møødä piuhya'ayhajxy. Coo jäya'ayhajxy hänajty jiaanč tehḥ miayyä tøgooty, paadiä tiajhajxy tøguum miähmøøyy. Mänitä capxy hajxy quiejxy tøgooty coo ja'a Jesús ween yhuuc pädsømy. Jiibiä Jesús jäya'ay hänajty may jiuḥ-häñaawiädityii tøgooty. Mänit hajxy miänaañ:

—Ximä mdaj xwyli yajtøy møødä mbuhya'ayhajxy møødä mbuhdo'oxyhajxy.

³³ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Põnhøch ndajhajpy; pønhøch nbuhya'ayhajpy.

34-35 Mänitá Jesús jáya'ay wyiinhee'ppejty mäduhñtiä hánajty jiuhhãñaawädityii. Mänit miãnaañ:

—Pønjátyhøch nDeedy miãdia'agy cudiúunäp, je'eçh ndajhajpy, je'eçh nbuhya'ayhajpy —nømä Jesús miãnaañ.

4

1 Mänitá Jesús jadähooc yhädáaccumbä mejypia'a Diosmädia'agy-yajwiingapxøøbiä. Mänitá jáya'ayhajxy may miejch maa je'e hánajtiän. Coò hawa'adspä hánajty jim quia'a hity pu'uwiing, paadiä Jesús barcohuungooty tiägøøyy mejywyiing. Mänit jiiby yhäñaaguiädaacy. Jimä jáya'ayhajxy miähmøøyy pu'uwiing hamädoowhipä waambatiä Jesús hánajty miãdia'agy. ² Mänitá Jesús tiägøøyy yajnähixøøbiä cuento-yajmäbaadyhaam.

³ —Huuc mädown hajxy, mänitá jáya'ay tu'ug tiu'ubøjcy trigowøjpä. ⁴ Näje'e trigotøømd quiahy tu'haam. Mänitá muuxyhajxy hoy pyiwø'ogy. ⁵ Wiingtuumä trigotøømd hoy quiáhgumbä tsaajoot maa naax hánajty quia'a møødän. Paquiä trigotøømd miujxy coò naax hánajty quia'a cøøcä. ⁶ Pero nägooyä xøø piädsøømy, cøjxä trigohuung tiø'øch coò tyicts hánajty cøøc tøø quia'a häda'agy. ⁷ Wiingtuum hoy quiáhgumbä maa hapy hánajty jiaançh tehñ miayyän. Coò hapy jaduhñ yee'cy, cøjx jaduhñ ñähäna'ayii. Ni tiøøm ja'a trigo quia'a pejty. ⁸ Wiingtuum hoy quiáhgumbä maa ja'a naax hánajty jiaançh tehñ tiøø'quiän. Jaançh tehñ yhoyøøyy ja'a trigo jim. Näje'e hii'xmajcpajc

miøødä tu'wipä; näje'e tægøøghii'xpajc miøødä; näje'e mägo'xpajc miøødä tu'wipä.

⁹ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Pøñ hädaaduhñ wiinjuøøby, wéenhøch nmädia'agy xmiäbøjcä.

¹⁰ Coo majiäya'ayhajxy wyiimbijty, jimä Jesús ja'a jiamiøød miøødmähmøøyy, ja'a hajxy hänajty nämajmetspä, møødä wiingjäya'ay ja'a näwéeñtiäbä. Mänitä Jesús ñämaayyä coo quiapxtówät waambaty hänajty tøø miädia'agy.

¹¹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhñä Dios jioot chocy coo mijts mwiinjuø'ówät nebiä miäjaa yajcähxø'øga'añ. Hijty, cap pøñ hijty wyiinjuø'øy. Yø'ø wiinghäna'c-hajxy, ni yø'øhajxy quia'a wiinjuø'øy. Páadyhøch yø'ø häna'c-hajxy nyajñähixø'øy cuento-yajmäbaadyhaam. ¹² Hoy hajxy jia mädooy, cab hajxy wyiinjuø'øy; jaduhñä Dios hajxy quia'a jøjpøgø'ówät; jaduhñä piojpä quiädieey hajxy quia'a yajñähwáatsäxät.

¹³ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Mijts, pø cab hajxy jaduhñ hoy mwiinjuø'øwa'añ waambátyhøch naamñä tøø ngapxy cuento-yajmäbaadyhaamä, ni jaduhñ hajxy hoy mga'a wiinjuø'øwa'añ waambátyhøch njaac yajmøødmädia'aga'añ cuento-yajmäbaadyhaam.

¹⁴ Ja'a jäya'ay trigowøjpä, jaduhñ mäwínäts miäbaady nebiä Diosmädia'agy-yajwa'xpän.

¹⁵ Ja'a trigotøømd cáhwäbä tu'haam, jaduhñ mäwiin miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy näje'e jia mädooyän. Pero nägooyyä ja'a møjcu'u ñämech, mänitiä hajxy yagjahdiägóoyyäxä

waambaty hajxy tøø yajwiingapxø'øyii. ¹⁶ Ja'a tøømd cáhwäbä tsaajoot, jaduñ mäwiin miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy näje'e paquiä miäbøquiän, Jaanč tehñ xioondaacp hajxy jaduñ. ¹⁷ Pero cab hajxy jejcy miäbøcy. Nägooyä hajxy jaduñ chaačhtiuñii ja'a Diosmädia'agyquiøxpä, mänit hajxy ñajtshixøñä. ¹⁸ Ja'a tøømd cáhwäbä maa hapy jiaanč tehñ miayyän, jaduñ mäwiin miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy näje'e jia mäbøquiän. ¹⁹ Pero jiaanč tehñ jiahmiejchp hajxy jaduñ ja'a hädaa yaabä naaxwiimbä. Je'e hajxy jaduñ wyi'i ñädajpy wyi'i ñämaaby neby hajxy hoy chänä'awät, neby hajxy hoy yhäyówät, møød maa mäyøøhadyiibän. Yajtägoobiä Diosmädia'agy hajxy jaduñ. ²⁰ Ja'a tøømd cáhwäbä maa naax jiaanč tehñ tioo'quiän, jaduñ mäwiin miäbaady nebiä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy näje'e hamuumdu'joot miäbøquiän. Hoy hajxy jiaanč tehñ quiudiuñ. Jaduñ hajxy miäbaady nebiä trigo hii'xmajcpajc miøødän tu'wipä, møød nebiä tägøøghii'xpajc miøødän, møød nebiä mägo'xpajc miøødän tu'wipä.

²¹ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Coo jäya'ay jøøn hajxy quiudøø'xø'øy, cøxp hajxy yujcoñ. Cab hajxy jiiby quiuhjupy cubetapa'c. Ni jiiby hajxy quia'a päda'agy maabejtpa'c. ²² Jaanä jaduñduhmä, tijaty jaduñ hijp yu'uč, tsipcøxp jaduñ quiøxy cähxø'øga'añ. ²³ Pøñ jaduñ wiinjuøøby, wéenhøch nmädia'agy xmiäbøjcä.

²⁴ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Huuc wiinjuø'øw hajxy nébiøch cham nyajmøødmädia'aga'añ; pøn hädaa mädia'agy hoy wiinjuøby, maas hoy jaduñ jiaac yajwiinjuø'øwa'añii. ²⁵ Pønhoç nmädia'agy tøø xmiäbøjcä, je'eçh njaac yajnähiçø'øwaamby. Pero pønhoç nmädia'agy tøø xquia'a mäbøjcä, cáboçh je'e tii nyajnähiçø'øwaannä. Høxtä jiahdiägoyyaamby je'e mädyii tyijy tøø jia wiinjuø'øy.

²⁶ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Coo ja'a Dios ja'a miøcmäjaa yajcähxø'øga'añ, jaduñ mäwiin miäbaady nebiä jäya'ay ñi'ibiän. ²⁷ Coo ñiippädø'øy, mänit nøçxy miaanä coo tøø quioodsø'øy. Cujaboom, coo jiobö'øy, mänit piädø'cumbä. Pero cab jaduñ ñajuø'øy nebiä tøømd miuxy. Hiç, hamdsoo ja'a tøømd miuxy yeegy. ²⁸ Ja'a tøømd, jüibiä miäjaa piaady naaxooty. Coo miuxy, mänit yeegy. Coo yeegy, mänit piøjy. Coo piøjy, mänit tiøømbety. Coo tiøømbety, mänit miäjay. ²⁹ Coo miäjay, mänit hajxy chucy. Tøø jaduñ yhabaatnä coo hajxy yajpädø'øgät.

³⁰ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Nebiaduñ njaac yajmäbáatämät coo ja'a Dios ja'a miøcmäjaa jaduñ yajcähxø'øga'añ. ³¹⁻³² Coo ja'a Dios ja'a miøcmäjaa yajcähxø'øga'añ, jaduñ mäwiin miäbaady nebiä mostazapajcän. Jaançh tehñ chay ja'abi' mostazapajc jaduñ. Ni mädyii hujts piäjc jaduñ quia'a tsayyä nebiä habi' mostazapajc chayyän. Pero coo mn'ibät, jaançh tehñ piaquiä jaduñ yeegy cøxp. Mäjatyjaty yhaa'x yeegy. Høxtä hoyyä muuxyhajxy jim pie'eñ yhaa'xjooty.

33-34 Haagä hädaaduhmbä cuento-yajmäbaadyhaamä Jesús ja'a cu'ug hänajty yajwiingapxø'øy, mäduhñtiä hajxy hänajty hoy wyiinjuø'owa'añ. Pero coo ja'a cu'ug hänajty tøø wyiimbijnä, mänitä Jesús ja'a jiamiøød hawiing ca'xy quiapxtøønä, ja'a hajxy hänajty nämajmetspä.

35 Coo chuujøøyy, mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Tsøc hajxy jáamäm barcojooty; jam hajxy jimhaamy meyhawiimb.

36 Jiibiä Jesús hajxy hänajty yhäñ'ay barcojooty møødä jiamiøødhajxy. Mänit hajxy tiu'ubøjcy. Jiibiä jäya'ayhajxy näje'e piadu'ubøjpä wiingbarcojooty. Pero ja'a majiäya'ay, jim hajxy miähmøøyy mejypia'a. 37 Mänit møc tiägøøyy pojpä. Mänitä mejy tiägøøyy ja'tspä. Mänitä barco ñähja'tspejtä. Mänitä nøø com tiägøøyy barcojooty. Høxtä hujts ja'a barco jaduñ. Quinaambä barco hänajty. 38 Pero ja'a Jesús, maab hänajty je'e jiiby barcohøjxhaam. Cuhnø'øxø'øy hänajty jiiby mia'ay. Jaanč tehñ chähgøøbiä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänajty. Mänitä Jesús hajxy hoy yuxy. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsøn, nej, caj mdajy mmayyä coo hajxy nguhdägoyyáañämä.

39 Coo ja'a Jesús mia'abiädø'cy, mänitä poj yhojy møødä mejy coo yuungø'owät. Mänitä poj jiaanč mooñ; møødä mejy, yuungøøyy je'ebä. 40 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy:

—Tii hajxy hijty coo mwi'i chähgø'øy. Nej, cab hajxy mmäbøquiä cooč møcmäjaa nmøødä.

41 Jaanč tehṃ chähgøøby hajxy hānajty. Mānit hajxy hamee'ch ñiñāmaayyā:

—Pøñāda'a yø'ø; høxtä poj møødä mejy, cudiúunāxäbä miädia'agy yø'ø.

5

1 Mānitä Jesúshajxy jim miejch mejyhawiimb, maa ja'a naax hānajty xiøhatiän Gerasa. 2 Coø hajxy miānajcy barcojooty, jimä jäya'ay hānajty tu'ug tiāna'ay jäguemjuøøby. Møjcu'u hānajty tøø yajtägø'øyii. 3 Jutjooty hānajty chāna'ay maa ja'a ho'ogyjiäya'ay hajxy hānajty ñaaxtägø'øyän. Jaanč tehṃ miøcä craa hānajty. Ni cadena-haamä jäya'ayhajxy hānajty hoy quia'a cø'øxots quia'a tecyxiodsa'añ. 4 Mayhooc hajxy hānajty tøø jia cø'øxoch tøø jia tecyxioch cadenahaam. Pero wyi'i yaghapodøøbiä cadena hānajty. Ni pøn hānajty quia'a mājāda'aga'añ. 5 Xøømdsuhṃ hānajty jim ya'axy jiocy cabāsantäjooty møød tunjooty. Naxy hānajty tsaahaam hamdsoo ñiçhugyii. 6 Coø ja'a Jesús jaduhṃ yhiixä jäguem, mānit päyø'øguiä ñänøcxä. Mānit hoy wyiinjiicāda'agyii. 7-8 Mānitä Jesús ja'a møjcu'u ñāmaayy:

—Jua'ads miich jiiby maa yø'ø craajän.

Mānitä møjcu'u møc yaaxy:

—Miich Jesús, miichä Dios xyHuunghajp, ja'a jim tsajpootypä. Nej mnijiäwø'øyii møød høøçhcøxpä. Tunä mayhajt, ca'açh xhaaächtiuñ. Dios, cøxp je'e.

9 Mānitä Jesús ja'a møjcu'u miäyajtøøyy:

—Tii mxøhaty.

Mānitä møjcu'u yhadsooyy:

—Legiõnghøch nxøhaty. Páadyhøch jaduñ nxøhaty coo højts jaduñ njaanč tehñ ñämayyá.

¹⁰ Mänitá Jesús miánuu'xtaacá coo ja'a møjcu'uhajxy quia'a høxquexøjät jäguem.

¹¹⁻¹³ Jim wiingõñ maa ja'a Jesúshajxy hánajtiän, jim mejypia'a, jimä hädsømhajxy hánajty may yuummydiajy tuñmøjc. Námejtsmil hajxy hánajty wiädity. Mänitá Jesús jadähooç miánuu'xtaacá coo ja'a møjcu'uhajxy ween jim quiexyii maa ja'a mayhädsømän, weenä hädsømhajxy nõçxy yajtägø'yii. Mänitá møjcu'uhajxy jiaanč quejxá maa ja'a hädsømän. Mänitá craa ñähwaach, ja'a hánajty tøø miøjcu'uyajtägø'yijäbä. Mänitá hädsømhajxy çøjx yajtägø'yii. Mänit hajxy päyø'øguiä yhädaacy mejjiooty. Çøjx hajxy jiiby ñøøji'xø'y.

¹⁴ Ja'a häna'c-hajxy hánajty jim hädsømgiëendähajpä, çøjx hajxy piäyø'øgy. Hoyyá mädia'agy hajxy jim yajwa'xy cajptooty møød cajtpa'a neby hánajty tøø jiadyii tøø tiuñii. Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy hoy yhixy. ¹⁵ Coo hajxy jim miehç maa ja'a Jesús hánajtiän, mänitá craa hajxy yhiçxy, ja'a hijty pa'ammøødpä, coo hánajty tøø ñähwáatsänä ja'a møjcu'u. Jim je'e hánajty witmøød yhäñaaña. Coo hijty pia'ammøødá, nähwa'ads høxwa'ads hijty wiädity. Tøø hánajty wyiinmahñmejtsnä. Jaanč tehñ yagjuøøyy ja'a cu'ughajxy jaduñ coo ja'a craa hajxy yhiçxy coo ja'a pia'am hánajty tøø ñähwáatsänä. Høxtä tsähgøøyy hajxy jaduñ. ¹⁶ Mänit hajxy çøjx yajmøødmädia'agyii neby hánajty tøø jiadyii tøø tiuñii. Ja'a jäya'ayhajxy

jaduhñ híxäbä coo ja'a hädsøm ja'a mõjcu'u hajxy yajtägøøyyä, je'edshajxy jaduhñ mädiaac. ¹⁷ Mänitä cu'ug ja'a Jesús hajxy miänuu'xtaacy coo jim chóonät maa ja'a quiajpthajxiän.

¹⁸ Coo ja'a Jesús hänajty wyiimbidaannä barcojooty, mänit jaduhñ ñämaayyä coo ween piadu'ubøgyii. Ja'a craa jaduhñ mänaan, ja'a pia'am hänajty tøø yajnájxäxäbä. ¹⁹ Mänitä Jesús ja'a craa ñämaayy:

—Caj, ca'ačh xpianøcxy. Nøcx jim maa ja'a mdøjcän, maa ja'a mjujy maa ja'a mmägu'ugän. Nøcxä mädia'agy yajwa'x coo miichä Dios tøø xñäxuuch, coo miichä Dios ja'a mõjcu'u tøø xya-jnähwa'ačh.

²⁰ Mänitä craa jiaančh nøcxy maa ja'a tiøjcän. Mänitä mädia'agy jim tiägøøyy yajwa'xpä maa naax hänajty xiøhatiän Decápolis. Jaduhñ je'e miädia'agytiägøøy majc-cajpt. Jaduhñä miädia'agy hänajty yajwa'xy coo ja'a Jesús ja'a mähdiøjc mõjcu'umøødpä hänajty tøø yajnähwa'ačh. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy jiaančh tehñ yagjuøøyy.

²¹ Mänitä Jesús hajxy wyiimbijnä barcojooty møødä jiamiøødhajxy. Coo hajxy jim miéjtscombä mejyhawiimb maa hajxy hänajty tøø chohnda'aguiän, mänit hajxy jim biarcomänajcy mejypia'a. Mänitä Jesús jäya'ay may ñämejtsä. ²² Mänitä Jesús jäya'ay tu'ug wyiinjiicädaacä. Jairo hänajty xiøhaty. Je'e hänajty jim tuumb wiindsøn maa ja'a tsajtøjcän. ²³ Mänitä Jesús miänuu'xtaacä:

—Wiindsøn, mõjtá'agyhøch nhuung. To'oxiäna'c je'e. Majmetscjumøjt miøødä. Jámhøch

nhuung cø'ønähgájpác, ween jaduhñ miøcpøcy —nømä Jairo miänaañ.

²⁴ Mänitä Jairo ja'a Jesús miødhajty. Jimä jäya'ay ja'a Jesús hajxy hänajty may pianø'øch piabooñ.
²⁵ Jimä tadjäya'ay hänajty tu'ug pa'ammøød majiäya'ayhagujc. Majmetscjumøjtä ñø'ty hänajty tøø xiee'xy jabom-jabom. ²⁶ Tøø ja'a mähdiøjc hänajty jejcy jia yajtsooyø'øy maa ja'a doctorhajxiän. Pero cábädsä pia'am hänajty ñä'ägä yajnájxäxä. Tøø ja'a xiädø'øñ hänajty quiøjxnä tii jaduhñ ñä'a jaac yajniñämäjuyø'øwøøjäp. Coø hänajty jaduhñ ñä'ägä yajtsooyø'øy tehngajnä, maas hanaxiä pia'am hänajty jaduhñ jiaac tehñ miøjta'agy. ²⁷⁻²⁸ Coø ja'a mähdiøjc jaduhñ miädoyhajty coø ja'a Jesús hänajty wiädity mäba'amyajnajxpä, mänit jaduhñ wyiinmaayy quiopcooty: “Cooch yø'ø wyit häyaa nnä'a nähdoonät, naxábøch nba'amäda'a häyaajä.” Mänitä Jesús jioøguyohdiägøøyyä. Mänitä wyit jiaanç nähdoonäxä. ²⁹ Mänitiä tadjäya'ay ñø'ty jiaanç hadujcy. Mänit ñijiäwøøyyä coø ja'a pia'am hänajty tøø ñaxy. ³⁰ Mänitä Jesús ñijiäwøøyyä coø tu'jäya'ay hänajty tøø miøcpøcy ja'a miäjaahaam. Mänitä Jesús ja'a jäya'ay cøjx wyiinhee'ppety. Mänit miänaañ:

—Pønhøch nwit tøø xñähdoonä.

³¹ Mänitä jiamioødhajxy yhadsooyy:

—Tii jaduhñ coø myajtøy pø tøø miich jäya'ay mwit xñähdoonä. Haa ca'a, majiäya'ay hajxy jaduhñ xwyi'i pianø'tsäma —nømä Jesús ñämaayyä.

³² Pero jimä Jesús hänajty yhoxta'ayñä pønä wyit hänajty tøø ñähdóonäxä. ³³ Ja'a tadjäya'ayä, jaanč tehñ chähgøøby hänajty je'e. Paady hänajty chähgø'øy coo hänajty ñajuø'øy neby hänajty tøø miøcpøcy. Mänitä Jesús hoy wyiinjiçäda'agyii tsäyúuyyap. Mänitä tadjäya'ay ñägapxy neby hänajty tøø miøcpøcy. ³⁴ Mänitä Jesús miänaañ:

—Huong, paady miich mba'am tøø ñaxy coo tøø mmäbøcy cooch mäjaa nmøødä coochä jäya'ay tøy njaanč yajpa'amnaxy. Nøcxnä jootcuç.

³⁵ Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä jäya'ayhajxy näje'e miejch. Jim hajxy hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a Jairo tiøjcän. Mänitä Jairo ñämaayyä:

—Tøø ja'a mhuong yho'nä. Ca'a Jesús mhad-sijpnä. Tii jaduñ jim ñä'a jaac tünäp. Tøø ja'a mhuong yho'nä.

³⁶ Coo ja'a Jesús jaduñ yhamädoonajxy, mänitä Jairo ñämaayyä:

—Ca'a mga'a mäbøcy. Ca'a mjootmayhaty —nømä Jesús miänaañ.

³⁷ Mänitä Jesús miänaañ coo pøn jim quia'a panøcxät maa ja'a Jairo tiøjcän. Jagóoyyägä Pedrohajxy jim ñøcxät møødä Santiago møødä Juan, ja'a Santiago piuhya'ay. ³⁸ Coo hajxy jim miejch maa ja'a Jairo tiøjcän, jaanč tehñ jiøøby jaanč tehñ yaaxpä jäya'ayhajxy hänajty jim. ³⁹ Mänitä Jesús hajxy tiøjtägøøyy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Cajxä yø'ø to'oxiäna'c ñä'a hó'oguiäbä. Tii hajxy coo mwi'i jiø'øy coo mwi'i ya'axy. Nä'a maab yø'øduñ.

40 Coo ja'a Jesús jaduhñ miänaañ, mänit ñäxiicä. Mänitä Jesús ja'a jäya'ay cøjx yhøxquejxpädsømy tøghaguuy. Mänitä Jesús ja'a to'oxiäna'c hajxy ñänøcxy maa to'oxiäna'c hänajty quio'na'ayän, møødä Jesús ja'a jiamiøødhajxy, møødä to'oxiäna'cä tiaj tieedyhajxy. 41 Mänitä Jesús ja'a to'oxiäna'c wyidsø'cy. Mänit ñämaayy:

—Quixyhuung, pädø'øg.

42 Tuunä ja'a Jesús jaduhñ ñä'ä mänaañ, mänitiä to'oxiäna'c jiaanč pädø'cy. Mänit yo'oyø'cy. Jiaanč tehñ yagjuøøyy ja'a Jairohajxy jaduhñ møødä Jesús ja'a jiamiøødhajxy. 43 Mänitä Jairohajxy yhanehmä coo hajxy jaduhñ quia'a mädiá'agät coogä yhuung hänajty tøø jiuypio'cy. Mänit hajxy ñämáyyäbä coo yhuung hajxy yajcáyät. Ja'a Jesús jaduhñ mänaañ.

6

1 Coo ja'a Jesús hajxy jim chøhngumbä møødä jiamiøødhajxy, mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Nazaret. Jimä Jesús hänajty ñä'ägädä tsoon. 2 Coo ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänitä Jesús jim ñøcxy maa ja'a tsajtøjcän. Mänit tiägøøyy yajnähixøøbiä. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy jiaanč tehñ yagjuøøyy. Mänit hajxy tiägøøyy niñämáyyäbä:

—Maa yø'ø craa mädiá'agy jaduhmbä tøø ñä'ä maañ yhabøcy coo jaduhñ jiaanč tehñ jiaty jiaanč tehñ ñajuø'øy, coo jaduhñ hoy-yagjuøøñäjaty yajcähxø'øgy. Haa ca'a, højts nmägunaaxhajtäm yø'øjä. 3 Je'e yø'ø, ja'a hijty tsejtspä pujxpä. Ja'a María yhuung yø'ø. Hajchhajtäp yø'ø, ja'a Santiago, møødä

José, møødä Judas, møødä Simón. Yaa ja'a piuhdo'oxyhajxy chäna'ay maa højts ngajptän.

Coo ja'a Jesús hänajty jim chooñ Nazaret, paady hänajty jim quia'a mämøjø'øyy quia'a mämayø'øyyii.

⁴ Coo ja'a Jesús jaduñ miädooyy, mänit miänaañ:

—Homiaajä ja'a Dioswiingueypähajxy wyiingudsähgø'øyyii. Jagooyyä hajxy jim quia'a wiingudsähgø'øyyii maa yhamdsoo cajpthajxiän, maa yhamdsoo tøjc-hajxiän.

⁵ Coo ja'a Jesús hänajty jim quia'a mämøjø'øyy quia'a mämayø'øyyii, paady hänajty jim madiu'u hoy quia'a yajcähxø'øga'añ. Nämets nädagøøquia pa'amjäya'ayhajxy jim ñä'ä maañ yajpa'amnajxä cø'ønähgapyhaam. ⁶ Jiaanč tehñ yagjuøøbiä Jesús hänajty jaduñ coo ja'a miädia'agy jim quia'a jøjpøgøøyyäxä.

Mänitä Jesús ja'a mädia'agy jim tiägøøyy yajwa'xpä mäduñjatiä cajpthuung wiingonbä.

⁷ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød wyiinguejxy, ja'a hajxy hänajty nämajmetspä, coo hajxy wiädítät cajpt-cajpt, coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy yajnähwá'adsät, ja'a hajxy hänajty møjcu'umøødpä. Nämetscjaty hajxy hänajty wiädita'añ.

⁸ Mänitä Jesús ja'a jiamiøød jiaac nämäaay coo hajxy tii quia'a mänócxät, ni tsajcaagy, ni morral, ni xädø'øñ. Jagooyyä yomybiaxy hajxy quiábät tu'uquia. ⁹ Tu'tehñquia cø'øg hajxy miänócxät møød tu'xoxyä wit.

¹⁰ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Coo hajxy jim mmédsät homiädyii cajptä, jimä tøjc hajxy tu'ug myujwá'anät maa hajxy hänajty mmejtsta'aga'añän. Jimiä hajxy jaduñ

mhídat. Cabä tøjc hajxy myajtägátsät. ¹¹ Majaty mijtsä cu'ugä mmädia'agy hánajty xquia'a jøjpögø'øwaanä, mänitä mdecy hajxy mwiinxit mwiinwóbät, weenä naaxoc jaduñ quiøxy ca'ay. Jaduñä hijxtahñd miähmø'øwät coo ja'a cu'ugä Diosmädia'agy hajxy hánajty tøø quia'a jøjhadsowø'øy. Mänit hajxy jim mdsóonät.

¹² Mänitä Jesús ja'a jiamiøødhajxy tiu'ubøjnä mädia'agy-yajwa'xpä. Jaduñä cu'ug hajxy hánajty yajwiingapxø'øy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy piadu'ubøjñät, møød coo ja'a yhaxøøgwiiimahñdy hajxy ñajtshixøøñät.

¹³ Mayyä jäya'ayhajxy hánajty yajñähwa'ačhi, ja'a hajxy hánajty møjcu'umøødpä. Mayyä pa'amjäya'ayhajxy hánajty yajmøcpøgyii coo hon hajxy hánajty yajñähjaaxyii.

¹⁴ Jimä Herodes hánajty guiobiernähaty maa ja'a naax hánajty xiøhatiän Galilea. Mänitä Herodes miädoyhajty coo ja'a Jesús ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hánajty yajcähxø'øgy. Mänitä Herodes miänaañ cooc tyijy ja'a Juan mäyajnäbejpä tøø jiuypijøjtägach. Ja'a Juan, je'e ja'a Herodes yhajodhajt cooc tyijy hánajty je'e Jiesúsä; páadiägä hoy-yagjuøøñäjatypä yajcähxø'øgy ja'a wyiinmahñdycøxpä, cooc tyijy hánajty tøø jiuypijøjtägach.

¹⁵ Wiingatiä jäya'ayhajxy hánajty miänaambä. Näje'e hajxy hánajty miäna'añ cooc tyijy Jesús hánajty je'e yhElíasä. Näje'e hajxy hánajty miänaambä cooc tyijy ja'a Jesús hánajty wiädity nebiä jecyjläya'ayhajxy hánajty tøø Dyiosmädia'agy-yajwa'xiän jegyhajty. ¹⁶ Pero

ja'a Herodes, tehngajnä je'e hänajty miäna'añ cooc tyijy je'e Jwiangä, ja'a hänajty tøø yajyo'puxyíjábä. Je'eg tyijy jaduñ tøø jiuypiojtägach.

17-18 Hix, haxøögä Herodes hänajty jiäya'ayhaty; ja'a yhamdsoo puhya'ay tio'oxiøjc hänajty miøødtsänáayp. Felipe ja'a Herodes piuhya'ay hänajty xiøhaty. Herodías ja'a Felipe tio'oxiøjc hänajty xiøhjäp, ja'a Herodes hänajty miøødtsänaabiä. Mänitä Juan ja'a Herodes yhojy: “Cab jaduñ yhooyä coo ja'a mhamdsoo puhya'ay tio'oxiøjc jaduñ mmøødtsänáayät.” Coo ja'a Herodes jaduñ yhojjä, paadiä Juan yajmajtsä. Mänitä Juan chuümä.

19 Cabä Herodías hänajty yhojwiø'øy coo ja'a Herodes jaduñ yhojjä, paadiä Herodías ja'a Juan hänajty jia wi'i yajyagho'oga'añii. 20 Pero cabä Herodes hänajty jaduñ miäna'añ coo ja'a Juan yagho'ogøøjät. Hix, wyiingudsähgøøbiä Herodes ja'a Juan hänajty. Ñajuøøbiä Herodes hänajty coo ja'a Juan hänajty jiaanč tehñ yhojhäna'cä. Jaanč tehñ yhomiädoonä ja'a Herodes ja'a Juan miädia'agy hänajty miädoowä. Pero cabä Herodes hänajty ñajuø'øy neby jiatcø'owät. 21 Cabä Herodías wiinmahñdy hänajty ñä'ägädä paady nebiä Juan yajyagho'ogøøjät. Mänit yhabaaty coo ja'a Herodes xiøø hänajty jiada'añii. Mänitä Herodes ja'a jiamiøødtøjc miøødcaayy miøødhuucy, møødä mioonsähajxy, møødä generalhajxy, møødä mäyøøddøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Galilea. 22-23 Jim hajxy hänajty quiay yhu'ugy, mänitä Herodías yhuung jii by tiøjtägøøyy. Mänitä quixy tiägøøyy hejtspä pujpä. Jaanč tehñ

yajxón yhejch piujty. Jaanč teh̄m xioondaac ja'a Herodeshajxy jaduh̄n møødä wioyvä wyichpä. Mänitä Herodes ja'a quixy ñämaayy:

—Teh̄m tiøy nnämä'awät, høøch ya-jmäyujwáanäc tii mdsogaamby, nmó'owäbøch miich je'e, hotyijä, høxtä nmó'owäbøch miich naax cupc maach yaa ngobiernähatiän.

Paadiä Herodes jaduh̄n miänaañ, jaanč teh̄m xioondaacp hänäjty jaduh̄n coo ja'a quixy hänäjty yajxón yhech. ²⁴ Mänitä quixy piädsøømy. Mänitä tiaj hoy miäyajtøy tiig jaduh̄n yujwá'anäp. Mänitä Herodías wiinmahñdy piaaty nebiä Juan mäyajnäbejpä yajyagho'ogøøjät. Mänitä yhuung ñämaayy coo ja'a Juan ja'a quiopc yujwáanäxät. ²⁵ Mänitiä quixy ja'a Herodes hoy ñäma'ay:

—Høøchä Juan quiopc móoyyác texyjooty.

²⁶ Coo ja'a Herodes jaduh̄n ñämaayyä, mänit jiaanč teh̄m jiootmadiägøøyy. Mänit jaduh̄n ñähadsøoyy. Hix, tøø hänäjty jaduh̄n miäna'añ cooc hänäjty hoy ñä'ä tiijä yega'añ. Hix, tøø ja'a wioyvä wyichpä hänäjty jaduh̄n yajmädoy. ²⁷ Mänitä Herodes ja'a mioonsä jiiby quiejxy pujtøgooty coo ja'a Juan nøcxy yo'puxyii. ²⁸ Mänit hoy jiaanč yo'puxyii. Mänitä quixy ja'a Juan quiopc hoy yajcø'ødägø'øyii texyjooty. Mänitä tiaj hoy mioodiägach.

²⁹ Coo ja'a Juan jiamiøødhajxy jaduh̄n miädoyhajty coo ja'a Juan hänäjty tøø yagho'ogyii, mänitä Juan ñi'x hajxy hoy yajpädø'cä. Mänit hajxy hoy yajnaaxtägø'øyy.

³⁰ Mänitä Jesús ñämejtstägajtsä ja'a jiamiøød, ja'a hajxy nämajmetspä. Cøjxä Jesús yhawáanäxä,

nebiaty hajxy hänajty tøø miäba'amyajna_xy, møød waambaty hajxy hänajty tøø yajnä_xhixø'ø_y.
³¹ Jaanč teh_m miayyä Jesús jäya'ay hajxy hänajty ñämeč_hii. Wiimbijp hadøjpä majiäya'ayhajxy hänajty. Coö ja'a jäya'ayhajxy may wyi'i miech, paadiä Jesúshajxy hänajty quia'a näbaadøøyyäxä mäduhnajtä hajxy quia_y yhú'ugät. Mänitä Jesús miänaa_ñ:

—Jam hajxy paquiä póo'xäm wiingtuum maa majiäya'ay hajxy xquia'a paadaañäm.

³² Mänitä Jesúshajxy tiägøøyy barcojooty. Tsohn hajxy jimän. Mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a majiäya'ayhajxy hänajty quia'a jadyhitiän. ³³ Coö ja'a Jesúshajxy jaduh_n yhijxtu'ubøjcä, mänitä majiäya'ayhajxy wyi'i piadu'ubøjpä. Ñajuøøby hajxy hänajty jaduh_n maa ja'a Jesúshajxy hänajty ñøcxa'añ. Päyø'øguiä hajxy jaduh_n ñä'ägä nøcxy. Jawyiin hajxy jim ñä'ägä mejch maa ja'a Jesúshajxy hänajty ñøcxiän. Wiinduhmyguiajpt hajxy hänajty chooñ. ³⁴ Coö ja'a Jesús jiiby piädsøømy barcojooty, mänitä jäya'ay yaghixøøyy may. Mänit näxuu'tscapxy miøødhajty. Jaduh_n yhijxy nej coö meeg wyiindsón ca'a hijpän, coö ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty quia'a yajnä_xhixø'ø_yii. Mänitä Jesús madiu'u tiägøøyy yajnä_xhixøøbiä. ³⁵ Tøø hänajty chuujøøñä. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød ñämejtsä. Mänitä Jesús ñämaayyä:

—Jue'e jaduh_n yaa, pactuum. Cabä cajpt yaa maa ja'a cu'ug quiaayyøøc hajxy häyaa jiúyät. Tøø jaduh_n hoyhoy jiaanč teh_m chuujø'ø_y.
³⁶ Näma'aw yø'ø cu'ug, ween hajxy nøcxy quia_yhøxta'ay maa ja'a cajpt yaa wiingonbän

—nømä Jesús ñämaayyä.

³⁷ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tsøg hajxy nä'ägä yajcáayyäm højtshájtäm.

Mänit hajxy yhadsóogumbä:

—Haa tii hajxy jaduññ nhuuc nä'ä yajcáayyämbäp. Cajx nä'ä caayyøøcpä nä'ä huucøøcpä. Nej, jaduññ miich mmäna'añä coo højts tsajcaagy nøcxy njuy mejtsmägo'x denario

—nømä Jesús jiamiøød ñämáayyägumbä.

³⁸ Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Huuc mäyajtøw yø'ø cu'ug pøñ caayyøøc møød. Pøñjaty jaduññ møød, ween hajxy yajmucy.

Coo hajxy hänajty tøø yajmujnä, mänitä Jesús ñämaayyä:

—Jagooyyä højts tsajcaagy mägooxyä tøø nbaady møødä hacx metsyä.

³⁹⁻⁴⁰ Mänitä Jesús miänaañ coo ja'a cu'ughajxy yhöxtá'agät necchooty tu'hagøøbiäjaty, nämägo'xhaam møød näjuxychägui'xmajc-haam. Mänit hajxy jaduññ jiaanč yhöxtaacy. ⁴¹ Mänitä Jesús ja'a tsajcaagy mägoøxpä quiøondsooyy møødä hacx metspä. Coo chajhee'py, mänitä Dioscujú'uyäp yejcy ja'a tsajcaagy quiøxpä møødä hacx quiøxpä. Mänitä tsajcaagy tiägøøyy haguidøøbiä. Mänitä jiamiøød tiägøøyy moobiä ja'a tsajcaagy møødä hacx, ween hajxy jaduññ yajwa'xy maa ja'a cu'ugän. Tehngajnä Jesús ja'a tsajcaagy hänajty yajwa'añguiojy møødä hacx. Jiaac tehñ yajmayøøby hänajty jaduññ. ⁴² Cu'uxiä jäya'ayhajxy jaduññ jiaanč tehñ quiaayy. ⁴³⁻⁴⁴ Hoyyä jäya'ayhajxy hänajty jaduññ jia mayyä, majmetscachä tsajcaagy quiunajxy møødä hacx.

Ja'a Jesús jaduñ yajwa'añguioj. Nämägooxmil ja'a ya'adiøjc-hajxy jaduñ quiaayy yhuucy.

⁴⁵ Mänitiä Jesús ja'a jiamiøød ñämaayy coo hajxy tiägø'owät jiiby barcojooty, wéenäc hajxy jim ñøcxø'ogät mejyhawiimb maa ja'a cajpt jaduñ xiøhatiän Betsaida. Coogä Jesús ja'a majiäya'ay jaduñ ñähguéecnät, mänitac hajxy jim ñibiaadøøjat. ⁴⁶ Coo ja'a Jesús ja'a majiäya'ay ñähgueecy, mänit jim ñøcxy tungøxp Diospa'yaaxpä. ⁴⁷⁻⁴⁸ Coo quioodsøøyy, jimä Jesús hänajty tøø miähmø'øy mejypia'a nidiuhm. Ja'a barco, jagooyyä hänajty mejyquiujc tøø ñä mahñ miech. Jaanč tehñ miøcä barco hänajty jiojcuøjø'øyii. Tøø ja'a Jesús jiamiøødhajxy hänajty jiaanč tehñ yhanuu'xøøñä coo ja'a barco hajxy hänajty jia wi'i quiaaby. Coo ja'a Jesús jaduñ yhijxy coo hajxy hänajty tøø yhanuu'xøøñä, mänit yo'oyhaam tiu'ubøjcy nøøwiing. Mobädajpä hänajty jioø'øwaannä, tøø ja'a Jesús ja'a jiamiøød hänajty ñajtspaadøøñä. Wyiinnaxáaannäbä Jesús ja'a jiamiøød hänajty jaduñ. ⁴⁹ Coo ja'a Jesús yhijxä coo hänajty yo'oy nøøwiing, mänitä jiamiøødhajxy miänaañ cooc tyijy hänajty je'e yháañämä. Mänit hajxy møc chaačhyaaxy. ⁵⁰ Nägøxiä hajxy hänajty chähgø'øy coo ja'a Jesús hajxy jaduñ yhijxy coo hänajty yo'oy nøøwiing. Cab hajxy choj høxcajpy. Mänitä Jesús miänaañ:

—Møcä mjoot hajxy päda'ag; høøch hädaa; ca'ač hajxy xchähgø'øy.

⁵¹ Coo ja'a Jesús tiägøøyy barcojooty, mänitä poj miooñ. Jiaanč tehñ yagjuøøyy ja'a Jesús jiamiøødhajxy jaduñ coo poj miooñ. ⁵² Hoy

hajxy hänajty tøø jia hixy coo ja'a Jesús ja'a tsajcaagy yajwa'añguiojy møødä hacx, cab hajxy hänajty ñajuø'øy coo ja'a Jesús møcmäjaa miøødä ja'a Dioscøxpä. Jaanč tehṁ quiuhxex hajxy hänajty.

⁵³ Coo ja'a Jesús hajxy jim miejch mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Genesaret, mänitä barco hajxy jim quiuxojch mejypia'a.

⁵⁴ Tuunä hajxy jaduñ ñä'ä barcopädsøømy, mänitiä Jesús yhøxcajpä ja'a cu'ug. ⁵⁵⁻⁵⁶ Paquiä mädia'agy jim wia'xy coo ja'a Jesús hänajty jim tøø miech. Mänit tiägøøyy wädijpä cajpt-cajpt. Mänitä pa'amjäya'ayhajxy tiägøøyy cøømiéjtsäbä tsaajiooty maa ja'a Jesús hänajty wiäditiän. Jimä pa'amjäya'ayhajxy hänajty tøø ñajtsçøyø'øyii møjtu'uba'a maa ja'a Jesús hänajty ñaxø'øwa'añän. Mänitä Jesús hajxy miänuu'xtaacy coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy yajpa'amnaxøøjät. Pønjataä Jesús wyitpa'a hänajty nä'ä nähdoónäxäp, tehṁ ñajxpä pia'amhajxy hänajty mänitiä.

7

¹ Mänitä fariseos ja'a Jesús hajxy ñämejch, møødä häna'c ja'a Diosmädia'agy hajxy yajnähixøøbiä. Jim hajxy hänajty choñ Jerusalén. ² Mänitä fariseoshajxy y hijxy coo ja'a Jesús jiamiøød ja'a cuhdujt hajxy hänajty näje'e quia'a yajtuñ, coo hajxy quia'a cø'øbuju coo hajxy hänajty tiägø'øwa'añ caabiä huucpä. Ja'a fariseoshajxy, jaanč tehṁ yhooyä judíocuhdujt hajxy hänajty quiudiuñ. ³ Hix, jaduñä judíoshajxy hänajty nägøxiä quiuhdujthatyñä nebiä yhapä tieedyhajxy hänajty jegyhajty tøø yajnähixø'øyii.

Naaghooc hajxy hānajty quiaya'añ, tsipcøxpā quiø'ø hajxy hānajty hoyhoy ñä'ägä pujy wa'ads. ⁴ Møød coo hajxy hānajty tøø yhoy halaplaaztøjpa'c, cab hajxy hānajty quiaya'añ jaguiø'øbujy. Madiu'u cuhdujt hajxy hānajty miøødä coo hajxy cøxiä wiinä ñähbujy ñähje'ečh, møødä cayøhñdy hu'ugøhñdy, møødä tu'ts, møødä pujxtu'ts. ⁵ Mänitā fariseos ja'a Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Tii yø'ø mjamiøødhajxy jaguiø'øbujy coo quiay. Cabä jecyquiuhdujt hajxy yajtuñ neby jäya'ayhajxy hijty jegyhajty quiuhdujthatiän.

⁶ Mänitā Jesús yhadsooyy:

—Jue'e mijts, mjaančh tehñ miähane'emaamb mijts, pero cab hajxy mnä'ä cudiuñ waambaty hajxy hamdsoo mja hane'emy. Mijtsøxpā ja'a Isaías jecy quiujahy, mänitā Dios miänaañ:

Hädaa jäya'ayhajxy, ja mänaamb hajxy jaduñ
 cóogøch tyijy hajxy xwyiingudsähgø'øy,
 pero cábøch hajxy hamuumdu'joot xñä'ä tsocy.

⁷ Xiøøbøch hajxy xjia wi'i pia'häyoy.

Jaduñ hajxy jia mäna'añ cóogøch tyijy nmädia'agy
 hajxy xjia yajnähixøøyyä,

pero yhamdsoo mädia'agy hajxy ñä'ä wi'i
 miädiaacyy,

nømä Isaías jecy quiujahy. ⁸ Mijts, tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy mnajtshixøøñä. Ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy jaduñ myaghijnäp —nømä Jesús ja'a fariseos ñämaayy.

⁹⁻¹⁰ Mänitā Jesús ñämáaguumbä:

—Paadiä Diosmädia'agy hajxy tøø mnajtshixø'øy, jaduñä mhamdsoo cuhdujt hajxy

hoy myaghida'añ. Jaduhñä Moisés jecy miänaañ coo ja'a mdaj coo ja'a mdeedy hajxy mwiingudsähg'øwät. Pero pønägä tiaj ja'a tieedy haxøøg nänøømb, yajcuyagho'ogø'øwáañábäc jaduhñ. 11-12 Pero wiing mijts mja mäna'añ cooc tyijy jaduhñ yhawiiinmatsä cooc pønä tiajjä tieedy haxøøg ñämá'awät: “Cábøch mijts nbuhbedaanñä. Hix, tøøchä Dios nnäma'ay cooch je'e cøxiä nmo'owa'añ ja'açh mijts hijty nmo'owaambiä.” 13 Coo hajxy jaduhñ mmäna'añ, myajcähxø'py hajxy jaduhñ coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mga'a yajtuunnä, møød coo ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy myajnahixøøñä. Madiu'u hajxy jaduhñ myajcähxø'ogy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø mnajtshixøøñä, møød coo ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy myajtuunnä —nømä fariseoshajxy ñämaayyä.

14 Mänitä Jesús ja'a cu'ug yajwiin-gapxøøguiumbä:

—Høøch nmädia'agy hajxy hamädoowhítäc.

15 Tijaty hajxy mgaaby mhuucypy, cab hajxy xyajcädieey. Pero ja'a haxøøgwiinmahñdy, je'eds hajxy mäbøcy xyajcädieeyäp. 16 Pøn jaduhñ wiinjuøøby, wéenhøch nmädia'agy xmiäbøjcä.

17 Coo ja'a Jesús ja'a quiapxy miädia'agy jaduhñ yajmaayy, mänitä cu'ughajxy quiøxy wiimbijnä. Mänitä Jesús hajxy tiøjtägøøñä møødä jiamiøødtøjc, ja'a hajxy hänajty ja'a nämajmetspä. Mänitä Jesús miäyajtøøwä neby hänajty jaduhñ miädia'agytiägø'oy ja'a hänajty jaduhñ jim tøø miädiá'aguiäbä majiäya'ayhagujc. Ja'a Jesús jiamiøødhajxy jaduhñ yajtøøw yajtøø'x. 18 Mänitä

Jesús yhadsooy:

—Nej, ni mijtshajxy jaduhñ tøø mga'a wiinjuø'øyä waambátyhøch tøø nja mädia'aguiä. Jaduhñds je'e, tijaty hajxy mgaaby mhuucypy, cab hajxy xyajcädieey. ¹⁹ Hix, ja'a jøø'xy ja'a pøcy, jiiby jaduhñ yhäda'agø'øy maa ja'a mjøø'xytiøjc-hajxiän. Jadähooc nøcxy piädsømy. Cab jaduhñ jiiby tiehm tiägø'øy maa ja'a mjuøhñdyhajxiän —nømä Jesús miänaañ.

Jaduhñ hädaaduhñ miädia'agytiägø'øy coo ni mädyii jøø'xy pøcy quia'a hamajtsca. ²⁰ Mänitä Jesús miänañgumbä:

—Pero ja'a haxøøgwiinmahñdy, je'eds hajxy mæbøjnabä xyajcädieeyäp. ²¹⁻²² Coo ja'a jäya'ay haxøøgwiinmahñdy hajxy jiaanč tehñ miøødä, paady hajxy haxøøgjaty jiaanč tehñ jiatcø'øy; paady hajxy miämeeč, paady hajxy ñiyagho'ogyii, paadiä jäya'adio'oxiøjc hajxy miøødtsäna'ay, paadiä jäya'ajie'e hajxy yhadsoy, paady hajxy miäwiinhøøñ, paady hajxy ñiñähojyii, paady hajxy jiaanč tehñ yajcumaya'añ, paady hajxy quia'a nä'ägädä wiinmahñmech. Coo hajxy naxy miu'ugyii, paadiä hadsojwiinmahñdy hajxy miøødä. ²³ Jaduhñds je'e, jaanč tehñ miadiu'u ja'a haxøøgwiinmahñdy jii. Je'eds hajxy jaduhñ mæbøcy xyajcädiehby.

Mänitä Jesús miädiaacpädøøñä.

²⁴ Coo ja'a Jesús jim chohñ, mänit jim ñøcxy maa ja'a naax jaduhñ xiøhatiän Tiro møød Sidón. Mänitä tøjc tu'ug piaaty maa hñajty miejtsta'aga'añän. Hamee'ch jim jia hidaañ. Pero miädoow ja'a cu'ughajxy jaduhñ coo ja'a Jesús

hänajty jim̄ tøø miech. ²⁵⁻²⁶ Jim̄ä tadjäya'ay hänajty tu'ug chänä'ay. Hagriego hänajty miädia'agy. Ca'a hänajty je'e jiidiosä. Jim̄ä yhuung hänajty tu'ug, to'oxiäna'c. Tøø ja'a to'oxiäna'c hänajty pia'ambety. Møjcu'u hänajty tøø yajtägø'øyii. Coö ja'a quixiä tiaj jaduñ miädoyhajty coö ja'a Jesús hänajty jim̄ tøø miech, mänitä Jesús hoy wyiinjiäcäda'agyii. Mänitä Jesús miänuu'xtaacä coö ja'a to'oxiäna'c nøcxy yajpa'amnájxäxä. ²⁷ Mänitä Jesús miänaañ:

—Cab jaduñ yhahixø'øy coöchä huc-huung tsajcaagy nmó'owät, ja'a pigäna'c-hajxy hijty quiayaambiä.

Coö ja'a Jesús jaduñ miänaañ, ja'a judíoshajxy jaduñ yajmäbaatä nebiä pigäna'cän. Ja'a ca'a judíoshajxy jaduñ yajmäbaatä nebiä hucän. ²⁸ Mänitä tadjäya'ay yhadsooyy:

—Wiindsón, tøyhajt jaduñ. Pero jiibiä huc-huunghajxy pia'piy pia'coñ meexäpa'c tijaty ja'a pigäna'c-hajxy yajwiinga'awøøby.

²⁹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Coö jaduñ tøø mmäna'añ, cähxø'p jaduñ coöch nmädia'agy xmiäbøjcä. Tøø ja'a mhuungä mõjcu'u ñähwáatsänä. Nøcñä jootcujc maa ja'a mdøjcän.

³⁰ Mänitä tadjäya'ay wyiimbijty. Coö jim̄ miehch maa ja'a tiøjcän, tøø ja'a yhuungä mõjcu'u hänajty jiaanç nähwáatsänä. Jim̄ä yhuung hänajty quio'na'ay maabejtcøxp hoy weenän.

³¹ Mänitä Jesús jim̄ wyiimbijtägajch maa ja'a naax xiøhatiän Tiro. Mänit jim̄ ñaxøøyy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Sidón. Mänit jim̄ ñøcxøøyy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Decápolis. Mänit

jim miedsøoy maa ja'a mejy hānajty xiøhatiän Galilea. ³² Mānitā mähdiøjc tu'ug yajmejtsä maa ja'a Jesús ja'a wyiinduumän. Cabä mähdiøjcä mädia'agy hānajty hoy yhabädsømy, møød hānajty quiuhnata. Mānitā Jesús miānuu'xtaacä coo ja'a quiø'ø yajnähgábät maa ja'a mähdiøjc cuhnatpän. Ja'a mähdiøjcä jiamioødhajxy jaduhñ mänaañ. ³³ Mānitā Jesús ja'a mähdiøjc jäguemjuøøby miødhajty nidiuhm. Mānitā Jesús ja'a mähdiøjcä tiaatsc piadsihwä. Mānitā Jesús ja'a quiø'øwahxc chujyñähbo'ty. Mānitā mähdiøjc tiaatsc chujyhabo'odóøyyäxä. ³⁴ Mānitā Jesús chajhee'py. Mānit miānaañ: “Efata.” Jaduhñ hädaa miädia'agytiägø'øy: “Hawa'ads.”

³⁵ Tuunä ja'a Jesús jaduhñ ñä'ä mänaañ, mānitiä mähdiøjc quiapxø'cy miädoowø'cy. Jaančh tehñ yhoy jaduhñ miädiaacnä. ³⁶ Mānitā Jesús miānaañ coo hajxy quia'a mädiä'agät coo ja'a mähdiøjc jaduhñ tøø yhoyø'øy. Pero cab hajxy jaduhñ jioodhajty. Mānitiä hajxy jaduhñ hoy yhamädiaagø'øy. Hoyyä Jesús mayhooc jia hanehmy coo hajxy quia'a hamädiaagó'øwät, maas hanaxiä ja'a mähdiøjc hajxy yhamädiaagøøyy. Cabä Jesús miädia'agy jaduhñ ñä'ä yajtúunäxä. ³⁷ Jiaančh tehñ yagjuøøbiä cu'ughajxy hānajty jaduhñ. Mānit hajxy tiägøøyy mänaambä: “Jaančh tehñ miøjmayhajt jaduhñ tiuumby coo ja'a cuhnatpä yajmädoowø'øgy, møød coo ja'a huumbä yajcapxø'øgy.”

8

¹ Cujaboom cumaaxc, mānitā jäya'ayhajxy nämay yhamugøøguiumbä maa ja'a Jesús hānajtän.

Ja yähó'cäp hajxy hänäjty, cabä caayyøøc hajxy hänäjty ñä'ägädä møødä. Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc yaaxmujcy, ja'a hajxy hänäjty nämajmetspä. Mänitä Jesús miänaañ:

² —Nnäxú'chpøch hädaa jäya'ayhajxy. Tägøøgxøøjøch hajxy tøø xpiawädijnä. Tøø ja'a quiay tøø ja'a yhu'ugyhajxy quiøjxnä. Tii hajxy jaduhñ ñä'ä jaac cáyäp. ³ Cooch hajxy jaguiay nguejxwiimbídät, wehñdä hajxy jim tiu'uyuugädáwät. Hix, näje'e hajxy jäguem tøø chohñda'agy.

⁴ Mänitä Jesús yhadsoowä ja'a jiamiøødtøjc:

—Tii hädaa jäya'ay hajxy häyaa nnä'ä yajcáayyamb. Cabä cajpt yaa. Maa tsajcaagy hajxy häyaa nnä'ä páatämät —nømä Jesús jiamiøødhajxy miänaañ.

⁵ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc miäyajtøøyy:

—Naag tsajcaagy hajxy jii mmøødä.

—Juxtujc —nøm hajxy yhadsooyy.

⁶ Mänitä Jesús miänaañ coo ja'a majiäya'ayhajxy yhøxtá'agät naaxwiin. Mänitä Jesús ja'a tsajcaagy quiøondsooyy. Mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänitä tsajcaagy tiägøøyy haguiddøøbiä. Mänitä jiamiøødtøjc miooyy. Mänitä majiäya'ayhajxy miooyy. Coo ja'a Jesús ja'a tsajcaagy hänäjty yhaguiddøøy, yajwa'añguiojpy hänäjty tehngajnä.

⁷ Jimä hacxhuung hajxy hänäjty miøødäbä mejtstägøøg. Mänitä Jesús quiunuu'xy. Mänit miänaañ coo ja'a majiäya'ayhajxy mio'owøøjät. Jaduhñ je'e may yajwa'añguiojpä. ⁸ Mänitä jäya'ayhajxy tiägøøyy caabiä. Høxtä cuuxä hajxy hoyhoy. Høxtä jiaac piwø'c hajxy juxtujcach, ja'a hänäjty tøø

quiunáxiäbä. ⁹ Nämädaaxmil jäya'ayhajxy jaduhñ quiaaay yhuucy. Mänitä Jesús miänaañ coo hajxy wyiimbijnät. ¹⁰ Mänitä Jesús hajxy jadähooc biar-copéjcumbä mөөдä jiamiөөдтөjc. Mänit hajxy jimñöcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Dalmanuta.

¹¹ Mänitä Jesús ja'a fariseos näje'e ñämejtsä. Mänitä fariseos ja'a Jesús ja'a Diosmädia'agy hajxy miөөдыajtsibөөyy. Mänitä Jesús jia nämäaayyä:

—Huuc yajcähxø'ögä hijxtahnd hoy-yagjuøñäbä ja'a tsajpootypä. Jaduhñ højtsä tøyhajt nmөөdhädät coo miichä Diosmäjaa mjaançh mөөдä —nømä fariseoshajxy miänaañ.

¹² Mänitä Jesús jiootmaxiejy. Jootmadiägөөyy jaduhñ. Mänit miänaañ:

—Tii ja'a Diosmäjaa hajxy coo mwil'i yhixa'añ. Tøyhajt mijts nnämä'awät coo hajxy mga'a hixa'añ —nømä fariseoshajxy ñämaayyä.

¹³ Mänitä Jesús hajxy wyiimbijnä mөөдä jiamiөөдтөjc. Mänit hajxy tiägөөyy barcojooty. Mänit hajxy tiu'ubøjcy. Mejyhawiimb hajxy hänajty ñöcxa'añ.

¹⁴⁻¹⁵ Mänitä Jesús ja'a jiamiөөдтөjc ñämaayy:

—Mnigwieendähadøjäp hajxy. Ca'a ja'a Herodes chajcaagychooy hajxy mmäwädijtä, ni ja'a fariseos jie'ehajxy.

Mänitä Jesús jiamiөөdhajxy yhijxy coo ja'a tsaj-caagy hajxy hänajty tøø quia'a jaac juy. Jagooyyä tsajcaagy hajxy hänajty tu'uquiä miөөдä barcojooty. ¹⁶ Mänit hajxy tiägөөyy niñämäayyäbä:

—Paady hajxy jaduhñ xñämäayyäm, coo tsaj-caagy hajxy tøø njahdiägóoyyäm.

17 Coo ja'a Jesús jaduhñ yhamádoonajxy waambatiä jiamiøødhajxy hñanjty ñiñäma'ayii, mänit hajxy ñämaayyä:

—Nej, jaduhñ hajxy mwiinjuø'øyä coochä tsajcaagy tøø nmädia'aguiä, ja'a hajxy tøø mjahdiägóyyäbä. Cab hajxy tøø mnä'ägädä wiinjuø'øy tijátyhøch tøø nmädia'agy. Mjaançh tehñ quiuhxex mijts jaduhñ. 18 Xiidsä mwiin hajxy mja møødä, cab hajxy tii mhijxmähmø'øy. Xiidsä mmädohnd hajxy mja møødä, cab hajxy tii mmädoomähmø'øy. 19 Mänáajøçhä nämägooxmilpä jäya'ay nyajcayyän ja'a mägooxtsajcaagy, naac cachä caadiuc hajxy mbiwø'cy.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Majmetsc.

20 Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Jaanä mänáajøçhä nämädaaxmilpä jäya'ay nyajcayyän ja'a juxtujtsajcaagy, naag cach hajxy mbiwø'pä.

Mänit hajxy yhadsóogumbä:

—Juxtujc.

21 Mänit hajxy ñämäayyägumbä:

—Caj mijts tøø mnä'ägä wiinjuø'øy tijátyhøch tøø nmädia'agy —nømä Jesús miänaañ.

22 Mänitä Jesús hajxy jim miejtstägajch maa ja'a cajpt hñanjty xiøhatiän Betsaida. Mänitä wiinds tu'ug wyitsmejtsä maa ja'a Jesúsän. Mänitä Jesús miänuu'xtaacä coo ja'a wiinds ween ñähdoñii, ween jaduhñ yhijxø'øgy. 23 Mänitä Jesús ja'a wiinds wyijtstsooyy. Mänitä wiinds cajtpa'a quipxy miødhajtä. Mänitä wiinds wyiingutsujøøyyä. Mänit wyiingumø'xøøyyä.

Mänit miäyajtøøwä pø tøø hänäjty yhijsø'ogy.
 24 Mänit tiägøøyy hijxø'pä weenjaty. Mänit miänaañ:

—Tøøch weenjaty nhijxø'ogy. Cábøchä jäya'ay hoy nhøxcaba'añ. Nnajuøøbiøch jaduñ coo jäya'ayä, pero jadúhñhøch nhixy nebiä quepychaajän.

25 Mänitä Jesús ja'a wiinds jadähooc wyiingumo'xøøguiumbä. Mänitä wiinds hoy tiägøøñä hijxpä. Hotyijä hänäjty jäguemjaty yhijsnä. 26 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tu'uda'aquiä mnøcxät maa ja'a mdøjcän. Ca'a cajptooty mguyo'oy mgubøgø'øy —nømä craa ñämaayyä, ja'a hänäjty tøø yhijsø'øguiäbä.

27 Mänitä Jesúshajxy jim tiu'ubøjcy møødä jiamiøødtøjc. Jim hajxy hänäjty ñøcxa'añ maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Cesarea de Filipo. Cajpt-cajpt hajxy hänäjty wiädita'añ. Tu'haamnøcxpä, jimä Jesús ja'a jiamiøødtøjc miäyajtøøyy:

—Høøch, pøñhøchä cu'ugäda'a xtyijp.

28 Mänitä Jesús yhadsoowä:

—Näje'e hajxy miäna'añ cooc tyijy miich mJuan mäyajnäbejpä. Näje'e hajxy miänaambä cooc tyijy miich mhElíasä. Näje'e hajxy jiaac mänaambä cooc tyijy miich mDiosquexiä, cooc tyijy miichä Diosmädia'agy jecy myajwa'xy.

29 Mänitä Jesús yajtøøgumbä:

—Míjtsäts, pøñhøch mijtshajxy jaduñ xtyijp.

Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Jue'e miich, Cristo. Dios miich tøø xwyi-inguexy.

30 Mänitá Jesús ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy coo ja'a Jesús hajxy quia'a mädiá'agät pøñ hänäjty je'e.

31 Mänitá Jesús ja'a jiamiøødtøjc tiägøøyy yajwi-ingapxøøbiä:

—Høøch, Diosquéxyhøch høøch. Madiú'ujøchä tsaächpä nøcxy nhabaada'añ. Xmiähahhadáambøchä jäya'ayhajxy, ja'a hajxy jii by wiindsøn hajpä maa ja'a tsajtøjcän, møødä teedywiindsøn hajxy, møødä häna'c-hajxy jii by Diosmädia'agy-yajnä hixøøbiä maa ja'a tsajtøjcän. Mäníthøch hajxy jaduhñ xjia yajyagho'oga'añii. Pero cooch hajxy hänäjty tøø xyajyagho'ogyii, cudägøøgxøøyyä, mäníthøch njujypiøjtägatsa'añ.

32 Howyiinjuøøñä ja'a Jesús jaduhñ miädiaacy. Mänitá Pedro ja'a Jesús hawiingtuum wioonøcxy. Mänitá Pedro miänaañ:

—Wiindsøn, ca'ads jaduhñ mwi'i miäna'añ. Caj miich nej mjada'añ mhabeta'añ —nømä Jesús ñämaayyä.

33 Mänitá Jesús wia'wiimbijty. Mänitá jiamiøødtøjc wyiinhee'ppejty. Mänitá Pedro yhojjä:

—Møjcu'u, jua'ads yaa maäch nwiinduumän. Jaduhñ miich mwiinmahñdyhaty nebiä jäya'ayhajxy wyiinmahñdyhjäpän. Caj miich jaduhñ mwiinmahñdyhaty nebiä Dios wyiinmahñdyhatiän —nømä Jesús miänaañ.

34 Mänitá Jesús ja'a cu'ug miøjyaaxy møødä jiamiøødtøjc. Mänitá Jesús miänaañ:

—Pøñ jioot tsojp cooch xjamiøødhädät, weenä yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixø'øy, weenä jioot hajxy piäda'agy coo hajxy chaaçhpøjpät nébiøch ndsaächpøga'añän. Wéenhøchä nmädia'agy

hajxy tehngajnä xmiäbøjcä. ³⁵ Pønä jioot ja pädaacp coo hajxy hoy jiuğyhádät, cab hajxy cøjxta'axiøø jiuğyhada'añ nebiä Dios jiuğyhatiän. Pero pønä jioot pädaacp coo hajxy yhó'ogät ja'a høøchcøxpä møødä Diosmädia'agyquiøxpä, je'edshajxy homiänaajä juyghadaamb nebiä Dios jiuğyhatiän. ³⁶ Coo hajxy hodium mga'a mähmó'øwät coo hajxy hänäjty tøø mho'ogy, cab hajxy jaduhñ mniyaghoyø'øwøjät, hoy hajxy hänäjty yaa tøø mja mäyøøhaty hädaa yaabä naaxwiin. ³⁷ Ni tii yaa quia'a nä'ägädä tsoobaady hädaa yaabä naaxwiin nebiä mjuyghajthajxy choobaada'añän, coo hajxy homiänaajä mjuyghádät nebiä Dios jiuğyhatiän. ³⁸ Pønñhøch xmiädsähdiuumb møødhøchä nmädia'agyquiøxpä maa hädaa jäya'ay wyiinduumhajxiän, hädaa pojmoødpä cädieemiøødpähajxy, hädaahajxy ca'a Diosmädia'agymiäbøjpä, cooch yaa ngädaactägätsät hädaa yaabä naaxwiin, mänitøch hajxy jadähooc nmädsähdiuundägatsa'añ, pønjätyhøch hänäjty yaa tøø xmiädsähdiuñ. Diosquexyhøch høøch. Diosmøcmäjaamøødhøch hänäjty yaa ngäda'aga'añ, näguipxy møødä Diosmoonsähajxy, ja'a hajxy jim hijpä Dioswiinduum —nømä Jesús miänaañ.

9

¹ Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Chaads mijts tøyhajt ndehmñ ñámá'awät, mijts xii tänaabiä, näje'e hajxy hänäjty mga'a ho'ogyñä coo hänäjty quiähxø'øga'añ coo ja'a Dios hänäjty yhane'ema'añ ja'a miøcmäjaahaam.

² Cudädujxøø, mänitä Jesús ja'a Pedro wioonøcxy maa ja'a tun jaanč teh̄m quiøxpän, näguipxy møødä Santiago møødä Juan. Nämädaaxyä hajxy hänajty jim̄. Mänitä Jesús wyiin jløjp wiing jiajty maa ja'a Pedro wyiinduumhajxiän. ³ Høxtä haamb høxtä tsämaambä Jesús hänajty møødä wyit møødä tiucxy. Jaanč teh̄m piobä wyit hänajty nägø'ø nädecypiä. ⁴ Mänitä Elíashajxy jim̄ ñäguehxtøø'xy møødä Moisés. Jim̄ä Jesús hajxy hänajty wyl'i miøødmädia'agy. Nägoojä Pedrohajxy hänajty ñä'ä hijxcäda'agy ñä'ä hee'pcäda'agy. ⁵⁻⁶ Jaanč teh̄m chähgøøbiä Pedrohajxy hänajty. Cab hajxy hänajty ñajuø'øy waamb hajxy jaduhñ ñä'ä mäná'anät. Mänitä Pedro nä'ä nägoobä miänaañ:

—Wiindsøn, hoyøøyy jaduhñ coo hajxy yaa tøø nbéjtäm. Nhuuc hädiuñ højts tøjquemyhuung tägøøg maa mijtshajxy häyaa cødu'ug myaghäña'awø'øwät, møød miich, møødä Moisés, møødä Elías —nømä Jesús ñämaayyä.

⁷ Tuunä ja'a Pedro jaduhñ ñä'ä mänaañ, mänit hajxy ñäma'anähbejty. Mänitä Dios jii by quiapxy näma'ajooty: “Høøch nHuung hädaa. Njaanč teh̄m chójpiøch hädaa. Mäbøjcä miädia'agy hajxy.” ⁸ Coo ja'a näma'a chajpejty, tøø ja'a Moiséshajxy hänajty yhadägooyø'øy møødä Elías. Coo ja'a Pedrohajxy jia hijxwädipty, cabä Moisés hajxy yhiixnä ni ja'a Elías; jagooyyä ja'a Jesús hajxy jiaag hijxy nidiuhm.

⁹ Jim̄ä Jesús hajxy hänajty wyiinmänacy tunñähgøxp møødä jiamiøød nädägøøgpä, mänitä Jesús miänaañ:

—Ca'a hajxy pøn mnä'ägädä hawaanä tijaty hajxy yaa tøø mhixy tøø mmädoy høxtä cónoñch hänajty tøø njujypiøjtägach cooñch hänajty tøø nho'ogy. Diosquéxyhøch høøch —nømä Pedrohajxy ñämaayyä.

¹⁰ Coo ja'a Pedrohajxy jaduhñ ñämaayyä, paadiä mädia'agy hajxy jaduhñ miäbøjcy. Jioodhajt hajxy jaduhñ nebiaty hajxy hänajty tøø yhixy tøø miädoy. Hamiñ haxøpy hajxy hänajty jia ñimiäyajtøyyi waambä Jesús hänajty jaduhñ jia mäna'ana'añ coo jaduhñ miänaañ cooc hänajty jiuypiojtägatsa'añ.

¹¹ Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Ja'a häna'c hajxy jiiby yajñähixøøbiä maa ja'a tsajtøjcän, jaduhñ hajxy miäna'añ coogä Elías tsipcøxp jawyiin quiädá'agät. Mänitägä Cristo høxhaam jiaac tehñ quiäda'aga'añ. Tii hajxy jaduhñ coo miäna'añ. Nej, tøyhajt jaduhñä.

¹²⁻¹³ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhñä Diosmädia'agy jiaanñ mäna'añ coogä Elías jawyiin quiäda'aga'añ. Tøyhajt jaduhñ. Mänitägä cøxiä wiinä yagjema'añ yajtägatsa'añ. Tøø ja'a Elías jia cäda'agy. Pero tøø jaduhñ jiaanñ tehñ chaächtiuñii nebiatiä jäya'ay jioothajxy chocy. Tøjiajt jaduhñ nebiä Diosquexyhajxy jecy quiujahyyän. Nej, mnajuøøby hajxy jaduhñä waambátyhøchä Diosmädia'agy xmiädiaacpä, høøch ja'a Diosquexypä, cooñchä jäya'ayhajxy xchaächtiunaambä, møød cooñch hajxy xquia'a jaac hixaanñä.

¹⁴ Coo ja'a Jesús hajxy jiiby quiädaacy maa ja'a jiamiøødhajxy hänajty tøø miähmø'øyän, ja'a hajxy hänajty jiiby nädaaxtupä, mänitä Jesús yhiixy coo

ja'a jiamiøødhajxy hänäjty piquiä tøø piäda'agyii ja'a majiäya'ay. Jimä häna'c hajxy hänäjty miøødniyhojyii, ja'a häna'c-hajxy jim yajnahixøøbiä maa ja'a tsajtøjcän. ¹⁵ Nägoo ja'a cu'ugä Jesús hajxy jiøjcuhiøøyy, mänit hajxy jiaančh tehṃ xioonḁaacy. Mänitä Jesús jiøjcubäyø'øgøøyyä. Mänit yajpoo'xä. ¹⁶ Mänitä Jesús miänaañ:

—Tii hajxy mwi'i yajniguiuhøjøøyyäp.

¹⁷ Mänit tu'jäya'ay yhadsooyy:

—Wiindsøn, chaačhä nhuung tøø nja møødmeh. Møjcu'u jaduhṃ miøød. Ja'a møjcu'u wi'i yaghuṃb. ¹⁸ Naxy jaduhṃ yajcädayyii. Mänit tiägø'øy hahoo'pä. Mänitä tiøøts tiägø'øy yajcädajpä. Mänit møc-häwøönä jiaty. Tøøčhä mjamiøødtøjc nja mänuu'xta'agy coočh nhuung hajxy cu xyajpa'amnähwaatsä. Pero cab hajxy tøø miäjäda'agy —nømä Jesús ñämaayyä.

¹⁹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy:

—Ja'a! Cábøch mijtsä nmädia'agy xñä'ä mäbøjcä coočh nDiosquexiä. Tøøčh mijts jejcy nja møødwädity, y cahnä hajxy tii mnä'ägädä habøcyñä. Jaančh tehṃ yhanaxiä mijts jaduhṃ mguhxexä. Nébiøch mijts nnä'ä túnät. Hoorä, witsmiṃxä ja'a pa'amjäya'ay yaa —nømä Jesús miänaañ.

²⁰ Mänitä Jesús miädia'agy quiudiúunäxä. Coö ja'a Jesús yhiixä ja'a møjcu'u, mänitä mähdijcä pia'am tiehṃ ñämejtsä. Mänitä mähdijcä quiädaayy naaxwiin. Mänit piayajch piadøø'py. Mänit tiägøøyy hahoo'pä. ²¹ Mänitä craa tieedy miäyajtøøwäxä:

—Mänaa hädaa mhuung tøø pia'ambety.

Ja'a Jesús jaduhñ yajtøw.

—Muutsnä hñajyñä —nømä craa tieedy yhad-sooyy.

²² Mänitä tieedy miänaangumbä:

—Naxyhøch hädaa nhuung jiøngädaw jiømbøgø'oy coo pia'am jaduhñ naxy ñähbaadyii. Naxy ñøøgädaw ñøøbøgøøbiä. Ja weenjaty jaduhñ quiaa yagho'ogyii. Tunä mayhajt. Pø jii miich møcmäjaa mmøødä, højts näxúu'tsäc, højts puhbéjtäc —nømä Jesús ñämaayyä.

²³ Mänitä Jesús miänaañ:

—Nej, jaduhñhøch miich xmiøyajtøyyä pø nmøødhøch møcmäjaajä. Pøn jaduhñ mäbøjp, hotyijä jaduhñ yhoyø'øwáañä.

²⁴ Mänitä pa'amjäya'ay tieedy yaaxy:

—Nmäbøjpich. Høøch puhbéjtäc, jaduhñhøch maas hoy njaac mäbøgät.

²⁵ Jimä jäya'ayhajxy hñajty may wyi'i miami-ucy. Coo ja'a Jesús ja'a majiäya'ay jaduhñ yhijxy, mänitä Jesús ja'a møjcu'u ñämaayy:

—Høøch miich nhanehmy coo hädaa craa mhøxmäjtsnät. Cab jaduhñ mänaa mnämejtstägäjtsnät. Naxy miich hädaa mähdiøjc myaghuumy myajnaty —nømä møjcu'u yhojjä.

²⁶ Mänitä mähdiøjc møc yajtsaaçhyaaxä. Mänit jäwipø'cy xiäyaayyø'cy. Mänit ñähwaatsä quiuhwaatsä. Nebiä ho'ogypiän jiajty. Coo jaduhñ yhijxä, mänitä jäya'ayhajxy may miänaañ cooc tyijy hñajty tøø yho'ogy. ²⁷ Mänitä Jesús ja'a craa wyidsø'cy. Mänitä craa hoy tiänaayyø'nø.

²⁸ Mänitä Jesús hajxy tiøjtägøøyy møødä jiamiøødtøjc. Mänitä Jesús hamee'ch miäyajtøøwä ja'a jiamiøød:

—Tii hõjts jaduhñ coo tøø nga'a mäjädaacpä.

²⁹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Coo Dios hajxy mjaančh tehñ miänuu'xtá'agät, mänit yø'øduhmbä pa'am hajxy hoy myajnáxät. Pero pø caj, cab hajxy myajnáxät.

³⁰ Coo ja'a Jesúshajxy jim chohñ, mänit hajxy ñøcxy Galilea. Cabä Jesús hänajty yajnajuø'øwa'añii maa hänajty nøcxy wiädita'añ. ³¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc tiägøøyy yajwiingapxøøbiä:

—Høøch ja'a Diosquexypä, nøcxáambøch nniñähduga'añii coochä jäya'ayhajxy xyaghó'ogät. Y cooch hänajty tøø nho'ogy, cumáaxc-høch hänajty njujypiøjtägatsa'añ —nømä Jesús miänaañ.

³² Cabä Jesús ja'a jiamiøødhajxy ñä'ägädä wiinjuøøyy waambatiä Jesús hänajty tøø miädia'agy. Cab hajxy hänajty jia nä'ä wi'i miäyajtøwaambä. Hix, tsähgøøby hajxy hänajty.

³³ Mänit hajxy jim miejch Capernaum maa hajxy hänajty chäna'ayän. Coo hajxy hänajty tøø tiøjtägø'øy, mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc miäyajtøøyy:

—Tii hajxy hijty mwi'i yajcapxiøøby jim tu'haam-miimbä.

³⁴ Pero cab hajxy waamb ñä'ägädä hadsooyy. Hix, jue'e hajxy hänajty tøø yajtsibø'øy tu'haam-miimbä, pønä cuhdujt hänajty maas møc møød. Tsähdiuumb hajxy hänajty, paady hajxy quia'a nä'ägädä hadsooyy. ³⁵ Mänitä Jesús yhäñaaguiädaacy, Mänitä jiamiøødtøjc ñämaayy, ja'a hajxy hänajty nämajmetspä:

—Yam hajxy weeñtiä huuc møjwa'ag. Pøn jaduhñ pøc-juøøby coo møjjuhdujt miøødhädät,

cabä cuhdujt jaduñ ñä'ägädä møødhada'añ.
Moonsä jaduñ ñä'ägä tunaamby.

³⁶ Mänitä Jesús pigäna'c-huung tu'ug miøjyaaxy.
Mänit piädaacy cujc maa ja'a jiamiøødhajxy
hänajtiän. Mänit chehnø'cy. Mänitä jiamiøødtøjc
ñämaayy:

³⁷ —Pøn hädaa pigäna'c hädaaduhmbä tsojp ja'a
høøchcøxpä, jaduñ mäwínhøch xchojpä. Jaanä
jadúhñhøchä nDeedy hajxy xchøjcäbä —nømä
Jesús miänaañ.

³⁸ Mänitä Juan ja'a Jesús ñämaayy:

—Wiindsón, tøø højts jäya'ay tu'ug nbaady.
Jimä pa'amjäya'ay hänajty yajpa'amnaxy, ja'a
hajxy møjcu'umøødpä. Miičhä mxøø hänajty
xquiapxpáatäp. Mänit højts nnämaayy coo quia'a
yajpa'amnáxnät. Paady højts jaduñ nnämaayy,
coo højts näguipxy xquia'a møødwädíjtäm.

³⁹ Mänitä Jesús miänaañ:

—Cábäts hajxy waamb cu mnämaayy. Pønñhøchä
nxøø xquiapxpáatäp coo ja'a hoy-yagjuóñäbä
hänajty yajcähxø'øgy, cábøch jaduñ xchoj
mägapxtägoyya'añ. ⁴⁰ Pøn højts jaduñ
xquia'a mädsiphájtäm, je'eds hajxy jaduñ
xmiägu'ughájtäm. ⁴¹ Coo mijts pøn xyajnøøhú'ugät
je'eguiøxpä cooch mijts xpiawädity, høøch
ja'a Cristo, jimä hoyhajtä weenhajt piaada'añ
Dioswiinduum.

⁴² 'Pønjätyhøchä nmädia'agy xmiäbøjçäp,
hoy hajxy quia'a jagä høxpøquia, coo hajxy
jiøjcapxø'øwóøjät, ja'a häna'c-hajxy jaduñ
mäjøjcapxøøbiä, mejor paandsaa hajxy häxøpy
tøø yajyo'xodsø'øyii, jaduñds hajxy häxøpy
tøø miejjiäwipø'øyii. ⁴³⁻⁴⁴ Pø jimä mgø'ø hänajty

xyajcädieey, maas hoy jaduñ coo mnä'ägädä hõxpúxät, jaduñ tehngajnä xquia'a yajcädiéhñät. Jadúñäts homiänaajä mjyghádät nebiä Dios jiygyhatiän, hoyyá mgø'ø hánajty metsc mga'a jagä møødä. Hix, coo tehngajnä mjaac cädiéeyät, jiiiby mhädá'agät haxøøgtuum maa ja'a jøøn mänaa quia'a nä'ägädä pi'ichän, hoyyá mgø'ø hánajty jia ca'xiä. ⁴⁵⁻⁴⁶ Jaaná jaduñduhmbä, pø jimä mdecy hánajty xyajcädieey, maas hoy jaduñ coo mnä'ägädä hõxpúxät, jaduñ tehngajnä xquia'a yajcädiéhñät. Jadúñäts homiänaajä mjyghádät nebiä Dios jiygyhatiän, hoyyá mdecy hánajty metsc mga'a jagä møødä. Hix, coo tehngajnä mjaac cädiéeyät, jiiiby mhädá'agät haxøøgtuum, hoyyá mdecy hánajty jia ca'xiä. ⁴⁷ Jaaná jaduñduhmbä, pø jimä mwiin hánajty xyajcädieey, maas hoy jaduñ coo mnä'ägädä yajpádsómät, jaduñ tehngajnä xquia'a yajcädiéhñät. Jadúñäts homiänaajä mjyghádät nebiä Dios jiygyhatiän, hoyyá mwiin hánajty metsc mga'a jagä møødä. Hix, coo tehngajnä mjaac cädiéeyät, jiiiby mhädá'agät haxøøgtuum, hoyyá mwiin hánajty jia ca'xiä. ⁴⁸ Jiiiby haxøøgtuum, cabä tøønghajxy jiiiby mänaa ñä'ägä ho'ogy, møød cabä jøøn jiiiby mänaa ñä'ägä pi'tspä.

⁴⁹ Pøñ jiiiby hijp haxøøgtuum, cab hajxy jaduñ jiiiby mänaa quiøxy toya'añ. Jaduñ mäwínäts je'e nebiä tsu'uçh caanø'øybän, cabä jøøn jaduñ jiiiby mänaa py'içh. ⁵⁰ Ja'a caan, tuungpaatp je'e. Pero coo ja'a tiaamdspä quiøxät, cab jaduñ mänaa tiuungpáatnät. Jaduñ mäwínäts mjiit-spä, hoy yajxón hajxy mnimiøødhidójøät. Cab

hajxy jaduhñ mänaa myajniguiudsip myajnigu-
iuma'adø'øwøøjät.

10

¹ Mänitä Jesús jim chóngumbä Capernaum. Mänit ñøcxy Judea-naaxooty, ja'a xøøbädsømyhaampiä, jim Jordán-møjnøøhawiimb. Mänitä jäya'ay may ñäméjtsägumbä. Mänitä Jesús tiägøøguumbä yajnähixøøbiä, neby hänajty naxy yajnähixø'øyhatiän. ² Mänitä fariseodøjc-hajxy näje'e miejch. Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Nej, miimbä cuhdujt jaduhñä coo jäya'ayhajxy ñiyhøxmadsøøjädä.

Paadiä Jesús jaduhñ miäyajtøøwä, hijx-madsáanäp hänajty jaduhñ waamb hänajty yhadsowa'añ. ³ Mänitä Jesús yajtøødägajch:

—Nej, jaduhñä Moisés jecy quiujahyyä coo hajxy mniyhøxmadsøøjädä.

⁴ Mänitä fariseoshajxy yhadsooyy:

—Jaduhñä Moisés jecy quiujahy coogä cuhdujt jaduhñ myiñ coo jäya'ayhajxy ñiyhøxmadsøøjät.

⁵ Mänitä Jesús miänángumbä:

—Coo mijts mjaanch tehm quiuhxexä, paadiä Moisés ja'a cuhdujt jaduhñ jecy yejcy coo mdo'oxiøjc hajxy mhøxmádsät. ⁶ Mänaa ja'a naaxwiimbä jecy yhawijy tiøø'xta'aguiän, mänitä Dios jäya'ay metsc quiunuu'xy ya'adio'oxy.

⁷⁻⁸ Coo ja'a Dios ja'a jäya'ay jaduhñ jecy quiunuu'xy ya'adio'oxy, paadiä ya'adiøjc jaduhñ tio'oxiøjwiingpøgät. Jaduhñ hajxy jaduhñ yhijnät nebiä tu'que'expän. Hawiingøøby hajxy jaduhñ. Cab hajxy wioowhíjtänä ja'a tiaj ja'a tiéediäm.

⁹ Pønjatia Dios jaduhñ tøø quiunuu'xy coo hajxy

ñimiøødtsäna'awøød nämetsc, cab hajxy jaduhñ ñiyhøxmadsoøjät —nømä Jesús miänaañ.

¹⁰ Mänitä Jesúshajxy tiøjtägøøyy møødä jiamiøødtøjc. Mänitä Jesús jadähooc miäyajtøøwä ja'a jiamiøød waambatiä Jesús ja'a fariseodøjc hänajty tøø miøødmädia'agy. ¹¹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pønä tio'oxiøjc høxmajtsp, y mänitä wiingto'oxiøjc wyiingpøcy, miägädiehbiä tio'oxiøjc jaduhñ. Haxøøg jaduhñ jiatcø'øy. ¹² Jaanä jaduhñduhmbä, coo ja'a to'oxiøjc ñihyhap yhøxmädsät, y coo wiingya'adiøjc wyiingpøgät, jaduhñä ñihyhap miägädiehbiä. Jaanä haxøøg je'eduhñ jiatcøøbiä —nømä Jesús miänaañ.

¹³ Mänitä Jesús pigäna'c mejtstägøøg yajnämejtsä, coo hajxy ween quiunuu'xyii. Coo ja'a Jesús jiamiøød hajxy jaduhñ yhijxy cooc tyijy ja'a Jesús hänajty yhadsiba'añii, mänitä pigäna'cä tiajhajxy yhadúcxä coo ja'a Jesús hajxy jaduhñ quia'a nänócxät. ¹⁴ Coo ja'a Jesús jaduhñ yhijxy coo ja'a pigäna'c-hajxy hänajty wyi'i yhadugyii, mänitä Jesús ja'a jiamiøød yhojy:

—Ca'a yø'ø pigäna'c hajxy mwi'i yhaducy. Wéenhøch hajxy jaduhñ xñämiñ. Coo mijtsä Diosmädia'agy jaduhñ mmäbøgät neby hädaa pigäna'c-hajxy miäbøquiän, mänit mijtsä Dios jaduhñ xyhuunghädät. ¹⁵ Hix, ja'a pigäna'c-hajxy, cab hajxy tii quia'a nä'a mäbøcy. Tsipcøxp hajxy jaduhñ ñä'ägä mäbøcy. Jaduhñds je'e, coo mijts mmäbøgät nebiä pigäna'c-hajxy miäbøquiän, mänit hajxy jaduhñ mjugyhädät cøjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän. Tøyhajt jaduhñ —nømä Jesús miänaañ.

16 Mänitä Jesús ja'a pigäna'c tiägøøyy cunuu'xpä tu'ugjaty-tu'ugjaty. Cø'ønähgájpáp hajxy hänäjty.

17 Mänitä Jesús jim̄ chohñ. Jim̄ hänäjty tiu'uyo'oyñä, mänitä Jesús jäya'ay tu'ug päyø'øguiä ñajtspaadøøyyä. Mänit wyiinjiicädaacä. Mänit ñämaayyä:

—Wiindsón, mjaanč teh̄m yhoyhäna'c miich. Nébiøch ngudiúnät cooçh cøjxta'axiøø njugyhádät nebiä Dios jiugyhatiän —nømä Jesús miäyajtøwä.

18 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tiich miich jaduñ coo xñäma'ay cooçh nhoyhäna'cä. Ni pøn̄ jaduñ quia'a hoyhäna'cä. Ja-gooyyä Dios tu'uquiä yhoyhäna'cä. 19 Mnajuøøby miich jaduñ nebiatiä Moisés cuhdujt jecy yejcy, túhmäts. “Cab hajxy mniyagho'ogóøjät. Cabä wiingto'oxiøjc hajxy mmøødtsänä'awät. Cab hajxy mméedsät. Cab hajxy mhøhnda'agät. Cab hajxy mmäméedsät høhnda'agymiädia'agyhaam. Mwiingudsähgø'øwäbä mdajjä mdeedy hajxy” —nømä Jesús miänaañ.

20 Mänitä Jesús ñämáayyägumbä:

—Pero Wiindsón, homiänájøch jaduñ ngudiuñ. Múutsnøçhä hoguiuhdujt nmädsøhndaacy —nømä Jesús ñämaayyä.

21 Mänitä Jesús ja'a craa wyiinhee'ppejty. Ji-aanč teh̄m chójcäbä craa hänäjty je'e. Mänitä Jesús miänaañ:

—Tu'tu'uyyä mga'a cøxy cudiuñ. Nøcx cøxy toog tijaty jim̄ mmøød, jaduñds mmó'owät pøn̄jaty hajxy häyoob. Coo jaduñ mgudiúnät, mänit jim̄ mnøcxät Dioswiinduum. Jim̄ miichä

hoybä weenbä mbáadät tsajpootyp. Hoorä, høøch padu'ubøjcäc.

22 Coo ja'a craa jaduñ ñämaayyā, mänit jioot-madiägøøyy. Mänit wyiimbijnä tájjäp máayyāp. Hix, jaanč tehñ miäyøø hänajty je'e.

23 Jimä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänajty piadäna'ay. Mänitä Jesús wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:

—Jaanč tehñ chip jaduñ coo yø'ø mäyøødøjc-hajxy jim ñøcxät Dioswiinduum. Tehñ tiøyhajt jaduñ.

24 Coo ja'a Jesús jaduñ miänaañ, jiaanč tehñ yagjuøøyy ja'a jiamiøødhajxy jaduñ. Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Mägu'ughajpädøjc, pønhatiä xiädø'øñ hajxy ha-joodhajp, jaanč tehñ chip jaduñ coo hajxy jim ñøcxät Dioswiinduum. 25 Maas paquiä camello tu'ug jii by ñaxø'øwät xuhñdyjutooty quejee ja'a mäyøøhäna'c-hajxy jim tiägø'øwät Dioswiinduum.

26 Coo ja'a Jesús jaduñ miänáangumbä, mänitä jiamiøødhajxy maas hanaxiä yagjuøøguiumbä. Mänitä Jesús miäyajtøøwä:

—Pønxada'aduñ jaanč tøy nähwa'adsaamb.

27 Mänitä Jesús wyiinhee'ppéjcumbä. Mänit miänaañ:

—Ja'a jäya'ayhajxy, cab hajxy hamdsoojoot hoy yajniñähwa'adsøøjät. Pero Dios, je'eds mäyajnähwaatsp. Hotyijä Dios jaduñ jiaty.

28 Mänitä Pedro ja'a Jesús ñämaayy:

—Huuc mädown, coo højts miič nbadu'ubøjcy, cøjx højts nnähgue'egy tijaty højts hijty nmøød.

29-30 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pøn̄jaty cøxiä tøø ñähgue'egy ja'a høøchcøxpä møødä Diosmädia'agyquiøxpä, maas may hajxy jaduñ̄ jiaac paada'añ hädaa yaabä naaxwiin tijaty hajxy hānajty tøø ñähgue'egy tøø yhøxyo'oy, tiøjc, piuhya'ay, piuhdo'oxy, tiaj tieedy, yhuung, ñaax̄. Møød jim̄ hajxy ñøcxa'añ tsajpootyp. Jim̄ hajxy jaduñ̄ homiänaajä yhida'añ, hoy hajxy hānajty yaa tøø jia tsaachpøcy ja'a høøchcøxpä hädaa yaabä naaxwiin. Tøyhajt jaduñ̄. ³¹ Pøn̄jatiä møjtuun̄g jäda'ahaty ca'a møød, nämay hajxy miøjtägø'øwa'añ. Pero pøn̄jatiä møjtuun̄g jäda'ahaty ja møød, nämayyä tiuun̄ghajxy piøgáañäxä —nømä Jesús miänaañ.

³² Mänitä Jesúshajxy jim̄ tiu'ubøjcy møødä jiamiøødtøjc. Jerusalén hajxy hānajty ñøcxa'añ. Jawyiinä Jesús hānajty yo'oy. Mayyä jäya'ayhajxy hānajty pianøcxy møødä Jesús jiamiøødhajxy, ja'a hajxy hānajty nämajmetspä. Jaanç teh̄m̄ yagjuøøby hajxy hānajty. Høxtä tsähgøøby hajxy hānajty. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød hawiing wioonøcxy. Mänitä Jesús tiägøøyy mädiaacpä nebiaty hānajty jiada'añ yhabeta'añ:

³³ —Huuc mädown hajxy, yam̄ hajxy nnøcxäm Jerusalén. Coø hajxy jim̄ ngoodáañäm, mänitøchä teedywiindsøn̄hajxy xyajcø'ødägø'øwa'añ, møødä häna'cä Diosmädia'agy hajxy jim̄ yajñähixøøbiä tsajtøgooty, høøch ja'a Diosquexypä. Mänitøch hajxy jaduñ̄ xyajñähdiä'añ coøch hajxy xyagho'oga'añ. Mänitøch hajxy xyajcø'ødägø'øwa'añ ja'a häna'c-hajxy jim̄ tsohm̄bä Roma. ³⁴ Madiú'ujøch hajxy xchaaçhtiuna'añ. Xñäxi'igáambøch hajxy. Xwyiinwoonáambøch

hajxy. Xwyiingutsujø'owáambøch hajxy. Xwiobho'ogáambøch hajxy. Mänitøch hajxy xjia yagho'oga'añ. Pero cudägøøgxøøyyøch njujypiøjtägatsa'añ, —nømä Jesús miänaañ.

³⁵ Mänitä Jesús wyiinguwa'agøøyyä ja'a Santiago møødä Juan. Ja'a Zebedeo yhuunghajxy hänajty je'e. Mänit hajxy miänaañ:

—Wiindsøn, huuc tunä mayhajt ja'a højtscøxpä.

³⁶ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tii mayhájthøch ndúnäp.

³⁷ Mänitä Santiagohajxy miänáangumbä:

—Coo miich hänajty tøø mmøjtägø'øy, coo hänajty tøø mdägø'øy hanehm̄bä, mänit højts cuhdujt xmió'owät coo højts jim̄ nhäñá'awät miichä mnähmøjc, hahooyhaampiä møød hanajtyhaampiä.

³⁸ Mänitä Jesús yhadsóogumbä:

—Mijts, cab hajxy mnajuø'øy tii hajxy jaduhñ mnänøømby. Nej, mmee'xtúgäp hajxy jaduhm̄bä nébiøch ndsaaçhpøgå'añänä.

³⁹ Mänitä Santiagohajxy yhadsooyy:

—Nmee'xtúgäp højts jaduhñ.

Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Jaduhñ mijts mjaançh tsaachpøgaambä nébiøch ndsaaçhpøgå'añän. Tøyhajt jaduhñ.

⁴⁰ Pero cábøchä cuhdujt jaduhñ nmøødä coo mijtsä cuhdujt nmó'owät coo hajxy jim̄ mhäñá'awät høøchä nnähmøjc mänáajøch hänajty tøø ndägø'øyän hanehm̄bä. Dios ja'a cuhdujt møød pøn̄ yajnähdiijaamby coo hajxy jim̄ yhäñá'awät. Je'edshajxy jaduhñ jim̄ häña'awaamb —nømä Jesús miänaañ.

41 Coo Jaha Jesús jiamioødhajxy jaduhñ miädooyy, ja'a hajxy hänajty jaac nämajcpä, mänitä Santiago-hajxy miäjootma'tä møødä Juan. 42 Mänitä Jesús miøjyaaxy ja'a hajxy hänajty jaac nämajcpä. Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a gobiernähajxy, møødä häna'c-hajxy yaa møjtuungmøødpä hädaa yaabä naaxwiin, ja'a häná'cätshajxy jaduhñ yaa hanehmb. Mnajuøoby hajxy jaduhñ, túhmäts. 43-44 Pero mijts, cab hajxy mbøc-juø'øwät coo møjtuung hajxy mmøødhädät. Pønä jioot tsojp coo wyiingudsähgø'øwøjät, weenä jioot piäda'agy coo jiamioød piuhbédät. 45 Høøchpaady, høøch ja'a Diosquexypä, mäbuhbéjpech jaduhñ yaa tøø ngäda'agy. Høxtä nnähho'tu'udáambiøchä jäya'ayhajxy nägøxiä. Cábøch jaduhñ nmäna'añ coochä jäya'ayhajxy xpiuhbédät.

46 Mänitä Jesúsuhajxy quioo'ty maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Jericó. Coo hajxy jim chóhngumbä, mayyä jäya'ay hajxy piadu'ubøjcä. Jimä wiinds hänajty tu'ug yhäña'ay tu'haam. Bartimeo hänajty xiøhaty. Timeo ja'a tieedy hänajty xiøhaty. Xädø'øñyujwaambä Bartimeo hänajty. 47 Coo ja'a Bartimeo jaduhñ miädooyy coo hänajty je'e Jiesúsä, ja'a hänajty tsohmbä Nazaret, mänitä Bartimeo møc yaaxy:

—Jesús, David miich jecy mhaphajt mdeedy-hajt. Høøch näxúu'tsäc.

48 Mänitä Bartimeo yhojmuycä nämay coo cu yhamooñ. Pero cab jaduhñ ñä'a hamooñ. Tehngajnä maas møc tiägøøyy yaaxpä:

—Jesús, miichhä David jecy mhaphajt mdeedyhajt. Høøch näxúu'tsäc.

⁴⁹ Mänitä Jesús tiänaaxiøjpy. Mänit miänaañ coo ja'a Bartimeo miøjya'axøjät. Mänitä Bartimeo tu'jäya'ay ñämaayyä:

—Xoonä'ag, tänaayyø'øg. Ximä Jesús xmiøjya'axy.

⁵⁰ Mänitä Bartimeo paquiä tiänaayyø'cy. Mänitä yoñwit yajniñhajnptuutä. Mänitä Jesús päyø'øguiä hoy wyiingumedso'øy. ⁵¹ Mänitä Jesús ja'a Bartimeo miäyajtøøyy:

—Tii mayhajt jaduñ myajtunáañäp.

Mänitä Bartimeo yhadsooyy:

—Wiindsøn, høøch yaghixø'cäc.

⁵² Mänitä Jesús miänaañ:

—Ja'a hoy, tisän coo quia'a cabä. Coochä nmädia'agy tøø xmiäbøjcä, paady tøø mhixø'nø.

Tuunä Jesús jaduñ ñä'ä mänaañ, mänitiä Bartimeo jiaanç hijxø'cy. Mänitä Jesús piadu'ubøjnä.

11

¹ Jimä Jesúshajxy hánajty quioodaannä maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Betfagé møød Betania, jimädøyyä maa ja'a tuñ hánajty xiøhatiän Olivos. Jim hánajty miäwiingon Jerusalén. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød metsc ² ñämaayy:

—Nøcx hajxy jimhaamby maa yø'ø cajpthuungän. Coø hajxy jim mmedsa'añ, jimä burro hajxy tu'ug mbaada'añ cuxoch. Cahnä pøn ya-jpejmachñä. Mmäguejø'øwäp hajxy. Jaduñds hajxy yaa mwitsmínät. ³ Y pø jimä jäya'ay hajxy xmiäyajtøy tii hajxy jaduñ coo mmäguejø'øy, mänit hajxy mnämä'awät: “Ja'a nwiindsøn højts

cham̄ yajmaajiajp. Paquiä højts nnä'ä yajtuna'añ. Mänit højts min̄ nnajtswidsø'øy." Jaduhñ hajxy mmäná'anät —nømä Jesús ñajtscapxøøyy.

4-5 Mänitä burro hajxy hoy jiaanč paady cux-och jim̄ møjtu'haam, jim̄ tøjnähmøjc mädøyyä. Jimä jäya'ayhajxy hänajty näje'e tiäna'ay. Coö ja'a Jesús jiamiøødhajxy tiägøøyy burromäguejøøbiä, mänit hajxy ñämaayyä:

—Tii yø'ø burro hajxy jaduhñ coö mmäguejø'øy.

6 Mänit hajxy jaduhñ yhadsooyy waambaty hajxy hänajty tøø yhane'emyii coö hajxy jaduhñ yhadsówät. 7 Mänitä Jesús ja'a burro yajnäméjtsäxä. Mänitä jiamiøødä wyit hajxy jim̄ piädaacy burronähgøxp. Mänitä Jesús jim̄ piejty. 8 Jaanč tehñ miayyä jäya'ayhajxy hänajty pianøcxy. Mänitä wyit hajxy näje'e chijy. Jaduhñds hajxy tu'haam ñajtsye'ebøøyy maa ja'a Jesús hänajty burronähgøxp ñaxø'øwa'añän. Näje'e hujtshaay hajxy hänajty piujxpä. Jim̄ hajxy hänajty piädaacpä tu'haam. 9 Cu'ughagujcä Jesús hänajty ñøcxy. Mänitä cu'ughajxy nägøxiä tiägøøyy yaaxpä jojpä:

—¡Viva Jesús, viva! ¡Gloria a Dios! Diosquexy hädaa Jesús jaduhñ. 10 ¡Gloria a Dios tsajpootypä! Jaduhñ hädaa Jesús yhane'emaambä nebiä David jecy yhanehmiän, ja'a hajxy jecy nhaphajt ndeedyhajtäm.

11 Mänitä Jesúshajxy jim̄ quioo'nä Jerusalén, møødä jiamiøød ja'a nämajmetspähajxy. Mänit hajxy jim̄ ñøcxøøyy maa ja'a tsajtøjcän. Coö hajxy jiiiby chajtøjtägøøyy, mänit hajxy yhiixwädipty tijaty hänajty jiiiby. Mänit hajxy wyiimbíjcumbä. Mänit

hajxy jiiby yhädáaccumbä Betania. Hix, tøø hñanjty chuujø'øy, y jiiby hajxy hñanjty miejtsta'aga'añ Betania.

¹² Cujaboom, mñanitä Jesúshajxy jim tiu'ubøjcumbä. Mñanitä Jesús yäho'pøjcä. ¹³ Mñanitä piids tu'ug ñäheebøøyy coo hñanjty jim tiäna'ay picxumñä. Coo wiingón ñämejch, mñanit yhiijxy coo tiøøm hñanjty quia'a nä'ägädä hity. Haagä haay hñanjty je'e. Cahnä yhiit's hñanjty yhabaadyñä mänaabä hñanjty naxy tiøømbetiän. ¹⁴ Mñanitä Jesús piids ñämaayy:

—Ni mänaa miich mga'a tøømbejtägatsaanñä.

Coo ja'a Jesús jaduñ miänaañ, miädoow ja'a jiamiøødhajxy jaduñ.

¹⁵ Coo ja'a Jesúshajxy jim miejtstägajch Jerusalén, mñanitä Jesús jiiby chajtøjtägøøguiumbä. Mñanitä Jesús ja'a too'pädøjc juubiädøjc tiägøøyy høxpäboobiädsøømbä jiiby tsajtøgooty. Mñanitä meexä tiägøøyy høxjuipä maa xädø'øñ hajxy hñanjty quiuwichän, møødä hñäabiejt maa hajxy hñanjty yhäña'ayän coo hajxy hñanjty pialomatoogy. ¹⁶ Mñanitä Jesús tiägøøyy hadujpä coo ja'a jäya'ayä tioogy hajxy jiiby quia'a mädagøøñät tsajtøgooty. ¹⁷ Mñanitä Jesús tiägøøyy yajwiingapxøøbiä:

—Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Pa'yaaxtäacthøchä ndøjc hajxy nägøxiä xwiáanät, ja'a jäya'ayhajxy wiinduhmyhagajtpä.” Jaduñä Dios jecy miänaañ. Pero mijts, wiing mijtsä tsajtøjc mwa'añ. Jaduñ hajxy mwa'añ nebiä mee'tstaactän —nømä Jesús miänaañ.

¹⁸ Coo ja'a teedywiindsøn hajxy jaduhñ miädooyy, mөөdä häna'cä Diosmädia'agy hajxy hänajty jiiby yajñähixøøbiä tsajtøgooty, mänit hajxy tiägøøyy cojyquiapxytiumbä nebiä Jesús hajxy yaghó'ogät. Hix, chähgøøbiä Jesús hajxy hänajty je'eguiøxpä coo ja'a Jesús ja'a miädia'agy hänajty jiaanč tehñ yhamädoowhíjtäxä ja'a cu'ug. ¹⁹ Pero coo quiood-søñä, mänitä Jesús hajxy jiiby yhädáaccumbä Betania.

²⁰ Cujaboomä Jesús hajxy ñøcxtägajch Jerusalén. Coo hajxy jim ñaxøøguiumbä maa ja'a Jesús ja'a piids hänajty tøø ñäbøgø'øyän, mänitä piids hajxy yhi-jxy coo hänajty tøø quiøxy tø'øčh. ²¹ Coo ja'a Pedro jaduhñ jiahmiejstaacy, mänitä Jesús ñämaayyä:

—Wiindsøn, huug hix yø'ø piids. Häxøøy miich yø'ø mnäbøgøøyy coo ni mänaa quia'a tøømhájnät. Tøø yø'ø quiøxy tøøtsnä —nømä Pedro miänaañ.

²² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mäbøjcä ja'a Dios miädia'agy coo jiaanč tehñ tiømiädia'aguiä. ²³ Coo hajxy hamuumdu'joot mmäbøgät, høxtä yø'ø tun ja'a mmädia'agy hajxy xquiudiúunäp coo hajxy mnämä'awät coo ween nøcxy miejyquia'awø'øy. Mänitä mmädia'agy hajxy jaduhñ xquiudiúunät coo ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy hamuumdu'joot mmäbøjcät coo tiømiädia'aguiä. Tøyhajt jaduhñ. ²⁴ Coo mijtsä Dios tijaty mmäyujwá'anät, xmió'owäp hajxy jaduhñ, coo ja'a miädia'agy hajxy hamuumdu'joot mmäbøjcät coo tiømiädia'aguiä. ²⁵ Coo mijtsä Dios hänajty mba'ya'axa'añ, tsipcøxpä häna'c hajxy jayøjp mmämée'xät, ja'a mijts hänajty tøø xñägädieeyø'øyäbä, jaduhñä Dios hajxy jaduhñ xmiämée'xpät tijaty hajxy hänajty mgädieeyhajpy.

26 Pero pø cab hajxy mmämee'xa'añ, ni mijtsä mDeedy tsajpootypä xquia'a mäme'e'xtägatsa'añ —nømä Jesús miänaañ.

27 Coö ja'a Jesúshajxy jim quioo'tägajch Jerusalén, mänitä Jesús jadähooç tiägøøyy tsajtøgooty. Jiibiä Jesús hänajty wiädity, mänit ñämejtsä ja'a teedywiindsøn, møødä häna'c-hajxy jilby yajnahixøøbiä tsajtøgooty, møødä majjäya'adiøjc. 28 Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

—Pøn miich cuhdujt tøø xmio'oy coö miich häxøøyy yaa tsajtøgooty tøø mdsiptuñ.

29-30 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Nhadsóowäbøch häyaa jaduhñ coöch mijts häyaa jayøjp xyhadsóowät. Pønä Juan mäyajnäbejpä quejx, Diosä tøgä jäya'ayä. Hadsóowägøch hajxy. Coöch hajxy häyaa xyhadsóowät, mänitøch mijts häyaa nhadsoodägájtspät —nømä Jesús miänaañ.

31 Cabä teedywiindsønhajxy hänajty ñajuø'øy waambä Jesús hajxy yhadsóowät. Mänit hajxy tiägøøyy niñämäyyäbä: “Coö hajxy häyaa nmánáañämät coö ja'a Dios ja'a Juan quiejxy, jaduhñ jadähooç xyhadsowáañäm: Aa, pø tøyhajt jaduhñ coö ja'a Dios ja'a Juan jiaanç quejxy, tii ja'a Juan miädia'agy hajxy coö tøø mga'a mäbøjcä.

32 Y coö hajxy häyaa nmánáañämät coö ja'a Dios ja'a Juan quia'a quejxy, mänitä cu'ug hajxy häyaa xmiädsibøøyyämät.” Hix, jaduhñä cu'ughajxy hänajty miäna'añ coögä Juan hänajty Dyiosquexiä.

33 Mänitä Jesús hajxy ñämaayy coö hajxy hänajty quia'a najuø'øy. Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Pues, ni høøçh jaduhñ nga'a nägapxaambä pønñhøçhä cuhdujt tøø xmio'oy.

12

1 Mänitá Jesús tiägøøyy yajnáhixøøbiä cuentäyajmäbaadyhaam:

—Mänitá jäya'ay tsaatypcam tu'ug piädaacy. Mänit jiuhguraajøøyy. Mänitá tsaatyñøøxee'xøhñdy ñädajøøyy. Mänitá nähbettøjc tu'ug yhädiuñ coo hajxy jim yhäñá'awät coo ja'a tsaatypcam hajxy hánajty cwieendähada'añ. Mänitá wiingjäya'ay ja'a tsaatypcam hajxy yajcøødägøøyyäxä coo hajxy cøguipxyjiaty cwieendähädät. Mänitá cudsaatyp jäguemnaax ñøcxy. 2 Coo ja'a tsaatyptuc yhabaaty, mänitá cudsaatyp ja'a mioonsä quiejxy coo hajxy cøgujjiä ween yajwa'xy. 3 Coo ja'a craa jim miejch, mänit hoyhoy quioxho'cä. Mänit piäboowyiimbijtä cø'øwa'ads. 4 Mänitá cudsaatyp ja'a mioonsä mäwiingpä jia quéjxcumbä. Maas hanaxiä craa je'e wiobhó'cäbä. Høxtä yajtsäbíjtäxä ja'a quiopc jaduhñ. Hoyhoy jaduhñ chaaçhtiuunä. 5 Mänitá cudsaatyp ja'a mioonsä mäwiingpä jia quéjxcumbä. Mänit hajxy je'e yagho'cy. Maas mayyá mioonsä jia jaac tehñ quiejxy. Näje'e hajxy wiobho'cä; näje'e hajxy yagho'cä.

6 'Jimä cudsaatyp ja'a yhuung hánajty tu'ug. Jiaanç tehñ chojpiä yhuung hánajty. Mänit ñämaayy: “Nhuuc quéxyhøch miich jim. Wehñdä miich hajxy häyaa xñä'ä wiingudsähgø'øwät.”

7 Coo ja'a cudsaatyp yhuung jim miejch, mänit hajxy tiägøøyy niñamáayyäbä, ja'a tsaatypcam hajxy hánajty tøø miämähmø'øyäbä: “Coo hädaa craa tieedy häyaa ñä'ä hó'ogät, hädaa craa jaduhñ cøxiä mämähmø'øwaamb mäduhñtiä hädaa tsaatypcam. Tsøc hädaa craa hajxy jaduhñ

nä'ägä yaghó'cäm, jaduñ højts hädaa tsaatypcam nje'ehajtämät.”⁸ Mänitä cudsatyp yhuung miájtsäxä. Mänit yagho'cä. Mänit hajxy hoy yhøxchømy jäguemjuøøby.

⁹ 'Haa, nebiä cudsatypäda'a hänajty jiatcø'øwa'añ. Nøcxaambäda'a hajxy yagho'tägatsa'añii, ja'a hajxy hänajty tøø miâyaghó'oguiäbä. Mänitä wiinghäna'cä tsaatypcam hajxy hänajty yajcø'ødägø'øwa'añii.

¹⁰ 'Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Ja'a tsaä mädyii ja'a tøjmuu'tspädøjc-hajxy quia'a nä'ägä cumaayy,

je'e nä'ägä tuuñdsoñ maa ja'a tøjteecän.

¹¹ Ja'a Dios jaduñ mänañ coo ja'a tsaä jaduñ jim tiuñdsóonät.

Paady hajxy jaduñ jaanç tehñ yajxón nhíxäm —nømä Jesús miädiaacy.

¹² Ja'a teedywiindsønñhajxy, ñajuøøby hajxy hänajty jaduñ coo hajxy hänajty tøø yajmäbaadyii nebiä cahwiindøyhäna'cän, ja'a hajxy hänajty tsaatypcueendähajpä. Coo hajxy jaduñ ñajuøøyy, paadiä Jesús hajxy hänajty jia wi'i miadsa'añ. Pero cab hajxy jaduñ ñä'ä majch, je'eguiøxpä coo ja'a cu'ug hajxy hänajty chähgø'øy. Mänitä Jesús hajxy ñähgueecnä. Mänit hajxy wyiimbijnä.

¹³ Mänitä fariseoshajxy näje'e wyiinguejxä, møødä Herodes quiu'ughajxy näje'ebä, coo ja'a Jesús hajxy yajcapxtägóyyät, jaduñ hajxy hoy ñäxø'øwø'øwät. ¹⁴ Mänitä Jesús ñämejtsä. Mänit ñämaayyä:

—Nñajuøøby højts coo miich tøy mjaanç tehñ miädia'agy. Caj miich jaduñ mnä'ägä

mõjpäda'agy waambatiä cu'ug xjia näma'ay. Tu'cuhdujt miichä jäya'ay mhixy, pønjaty hajxy mäyøø, pønjaty hajxy häyoob. Tøyhajt hõjts miich xyajnähixø'øy coo hõjts hoy njäya'ayhädät nebiä Dios choquiän. Hoorä, coo hõjtsä gobiernä Rómabä hänajty xyajnähuudiu'uda'añ, nej, hahixøøby jaduñ coo hõjts nnähjuudiu'udädä —nømä Jesús miäyajtøøwä.

¹⁵ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tiich hajxy jaduñ coo xjia wi'i yajcapxtägoyya'añ. Høøchä xädø'øñ tu'ug huuc yaghíxäc.

Paadiä Jesús jaduñ miänaañ, ñajuøøby hänajty jaduñ coo hänajty jia wi'i yajcapxtägoyya'añii.

¹⁶ Mänitä Jesús xädø'øñ jiaanč yaghixä. Mänit miänaañ:

—Pøn wyiin jìjɔp yø'øduñ. Pøn xiøø yø'øduñ jim miimb.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a gobiernä wyiin jìjɔp yø'ø, ja'a jim tuumbä Roma. Jaaya'ay xiøø yø'øbä.

¹⁷ Mänitä Jesús miänáaḅgumbä:

—Tøyhajt jaduñ. Mo'owxä ja'a gobiernä hajxy pø je'e jie'e yø'ø. Pero mädyii ja'a Dios jie'e, mo'ow hajxy je'ebä.

Coo ja'a Jesús jaduñ yhadsooyy, jaanč tehñ yagjuøøyy ja'a fariseoshajxy jaduñ.

¹⁸ Mänitä Jesús ja'a saduceos näje'e ñämejtsä. Cabä saduceoshajxy hänajty miäböcy coogä ho'ogyjiäya'ayhajxy hänajty jiuypjøjtägatsa'añ. Jaduñä saduceoshajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy quia'a

jujypiøjtägatsa'añ. ¹⁹ Mänitä saduceos ja'a Jesús hajxy ñämaayy:

—Wiindsøn, jaduhnä Moisés jecy quiujahy neby højts nguhdujthájtämät, højts judíojäya'ayhájtäm. Hoorä, coogä ya'adiøjc tu'ug yhó'ogät, coog hänajty piøquiä, pø cáhnäg hajxy hänajty yhuungpaadyñä, pø jímägä piuhya'ay, wéenägä piuhya'ay ja'a yaamgto'oxy wyiingpøcy, jadúhnäc hajxy jaduhn yhuungpáadät. Jadúhnäc quiähxó'ogät coog hänajty je'e yhuungä, ja'a hänajty tøø yhó'oguiäbä.

²⁰ Hoorä, jii jäya'ayhajxy hänajty näjuxtujya'ay, haagä tu'que'ex. Mänitä tehñ quiøobhuung tio'oxiøjwiingpøjcy. Cab jejcy miøødtsänaayy, mänitä craa yho'cy. Cabä huung hajxy ñä'ä paaty.

²¹ Mänitä jiødsømy ja'a yaamgto'oxy wyiingpøjcy. Ni je'ehajxy quia'a huungpaatpä. Mänitä craa yho'pä. Jaduhnä jiødsømy je'ebä jia wiingpøjcumbä. Jaanä jaduhyyä je'e jiajpä nebiä yhajchhajxy jiajtiän.

²² Jaduhn hajxy näjuxtujc jia møødtsänaayy, ni pøn je'e quia'a yaghuungpaaty. Nägøxiä hajxy jaduhn yho'cy. Høxtä ja'a to'oxiøjc, jaac tehñ yho'c je'ebä.

²³ Bueno, coo ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy hänajty nägøxiä jiuypjøjtägatsa'añ, pønda'a je'e tehñ tiøybä møødtsäna'awaamb, ja'a hajxy hänajty näjuxtujcpä. Hix, näjuxtujc hajxy hänajty tøø jia møødtsäna'ay. Paady højtsä tøyhajt ndsocy —nømä Jesús ñämaayyä.

²⁴ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Caj mijsä tøyhajt hajxy mnä'ägä møødä, je'eguiøxpä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mga'a nä'ägädä wiinjuø'øy. Møød cab hajxy

mnajuøøbiä nebiatiä Dios ja'a miøcmäjaa yajcähxø'ogy. ²⁵ Coö ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy hänajty jiuypiojtägatsa'añ, cab hajxy mänit piøga'añ, cab hajxy mänit yhu'uga'añ. Jaduhñ hajxy yhida'añ nebiä Diosmoonsähajxy jim yhitiän tsajpootyp. ²⁶ Tii mijts coö mga'a mäbøga'añ coö ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy jiuypiojtägatsa'añ. Jaduhñä Moisés jecy quiujahy coögä Dios tähooc miøødnibiaatä jim pactuum maagä hujts haptymøødpä hänajty tioyyän. Mänitägä Dios ja'a Moisés ñämaayy: “Høøchä Abraham xDyioshajp, møødä Isaac, møødä Jacob.” ²⁷ Coö ja'a Dios jaduhñ jecy miänaañ, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhajtäm coö ja'a Abrahamhajxy hänajty tøø jiuypiojtägach, møødä Isaac, møødä Jacob. Hix, jujcyjiäya'ay ja'a Dios jaduhñ Dioshájtäp, ca'a yho'oguiäya'ayä. Coö mijts jaduhñ mmäna'añ cooc tyijy ja'a ho'ogyjiäya'ayhajxy quia'a juypiojtägatsa'añ, caj mijtsä tøyhajt hajxy mnä'ägä møødä —nømä Jesús miänaañ.

²⁸ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug yhamädoowhity. Tsajtøgooty hänajty tiuñ. Coö miädooyy coö ja'a Jesús hänajty hoy tøø yhadsoy, mänitä Jesús hoy wyiinguwa'agø'oyii. Mänit ñämaayyä:

—Madiu'u ja'a Moisés hajxy jecy xyhanéhmäm. Mädyii jaduhñ maas tuungpaatp —nømä Jesús miäyajtøøwä.

²⁹ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Jaduhñ je'e miäna'añ: “Pønjetiä Israel jecy haphajt teedyhajt, hamädoowhit hajxy. Ja'a Dios hajxy nWindsønhajtäm. Tu'uquiä Dios jaduhñ Dyioshaty. ³⁰ Hamuumdu'jootä Dios

hajxy mjaanč tehṃ wyiingudsähgó'owät nägø'ø nädecypia. Mäbøjcä miädia'agy hajxy homiänaajä. Jahmiets hajxy jaduḥṇ cøjxta'axiøø.” ³¹ Jaduhnä miämetspä miänaambä: “Mdsógäbä jäya'ay hajxy nägøxiä nej mijts hamdsooyä mničhogyiijän. Ni mädyii mädia'agy jaduḥṇ quia'a mäbaady neby hädaa mädia'agy metspä tiuunḡpaadiän” —nømä Jesús miänaañ.

³² Mänitä craa miänáanḡumbä, ja'a hänäjty tuumbä tsajtøgooty:

—Wiindsøn, jaanč tehṃ yhoj miich mhadsooy. Tøyhajt jaduḥṇ nej miich mmäna'añän coo Dios tiu'uquia. Cabä wiingDios jyijä. Xjiaanč tehṃ tiuunḡpáatäm hajxy jaduḥṇ ³³ coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot nwiingudsähgøyyämät, møød coo jäya'ay hajxy nägøxiä ndsójcämät neby hajxy hamdsooyä nničhójcäm. Pero cab hajxy xjiaty tuunḡpáatäm coo animal hajxy jiiḃy nøcxy nnä'ä hayójxäm tsajtøgooty no'cøøc —nømä Jesús ñämaayä.

³⁴ Coo ja'a Jesús jaduḥṇ miädooy coo ja'a craa hänäjty najuøøyyhaamby tøø quiapxy, ja'a hänäjty tuumbä tsajtøgooty, mänitä craa ñämaayä:

—Jaac mäbøc ja'a Diosmädia'agy hamuumdu'joot, jaduḥṇds miich jim mnøcxät Dioswiinduum —nømä Jesús miänaañ.

Mänitä häna'c-hajxy yhamoonnä, ja'a Jesús hajxy hänäjty jia wi'i yagho'ogaambä. Cabä Jesús hajxy waamb miäyajtøønä je'eguiøxpä coo ja'a Jesús hajxy hänäjty chähgø'øy.

³⁵ Jiibiä Jesús hänäjty yajnähixø'øy tsajtøgooty. Mänit miänaañ:

—Yø'ø häna'c-hajxy jii yajnäbiä tsajtøgooty, tii hajxy jaduhñ coo miäna'añ coogä David ja'a Cristo yhaphaty yhoc-haty. ³⁶ Haa ca'a, jaduhñ jim myiñ cujaayä maa ja'a Diosmädia'aguiän coo ja'a David hamdsooyyä jecy miänaañ:

Mänitøchä Dios ja'a nWiindsøñ xñämaayyä:

“Yaa miñ häña'aw maaçhä nhahooyhaampiän, høxtä cóonøchä mmädsip nga'a yajmäjädaacämät.” Ja'a Dioshespírituhaamä David jaduhñ jecy miänaañ. ³⁷ Jaduhñä David jecy miänaañ coogä Cristo hänajty wyiindsøñhaty. Hoorä, pø tøyhajt jaduhñ coo ja'a David ja'a Cristo jaduhñ jecy wyiindsøñhajty, tii yø'ø jäya'ayhajxy coo miäna'añ coogä David ja'a Cristo ñä'ä haphaty ñä'ä hoc-haty —nømä Jesús miänaañ.

Jaanç tehñ yhomiädoonä ja'a jäya'ayhajxy hänajty miädoy nebiä Jesús hänajty yajnäyän. Nämayyä jäya'ayhajxy hänajty.

³⁸ Mänitä Jesús jiaac mänaañ:

—Yø'ø häna'c-hajxy jii yajnäbiä tsajtøgooty, cab yø'ø miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Yoñwitmøød hajxy naxy wiädity cajptooty je'eguiøxpä coo hajxy wyi'i yajcumaya'añ. Wi'i yajwiingudsähgø'øwaamb hajxy jaduhñ. ³⁹ Jiiby hajxy jia wi'i yhäña'awa'añ maa ja'a häñaabiejt yajxonjatypän, hädaa yaabä tsajtøgootypä, møød jim maa ja'a cay hu'ugy naxy jiadyiijän. ⁴⁰ Pero cabä quiuhdujthajxy ñä'ägädä hoyyä. Hix, pøjcäxäbä yaamgto'oxiä tiøjc-hajxy. Hoy hajxy jaduhñ jia jatcø'øy, jecyjiatiä Dios hajxy jia wi'i pia'ya'axy. Pero jaanç tehñ yhoyhoy hajxy jaduhñ yajcumädowa'añii —nømä Jesús miänaañ.

41 Mänitä Jesús jim mädøyyä hoy yhøxta'agy maa ja'a jäya'ay xädø'øñ hajxy hänajty naxy quiuyoxø'øyän. Ja'a mäyøøjäya'ayhajxy, majiatiä xädø'øñ hajxy hänajty piäda'agy. Jimä Jesús hänajty miähee'pna'ay. 42 Mänitä yaamgto'oxy tu'ug miejch. Jaanč tehṃ yhäyoob hänajty je'e. Mejtsmägo'xä häyoobä je'e quiugonøøyy. 43-44 Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy:

—Huug hiṁ yø'ø yaamgto'oxy hajxy. Cøxiä yø'øduhṅ tøø yecy mäduhñtiä hijty miøødä, ja'a hijty ñägayaambiä. Pero yø'ø mäyøøhäna'c-hajxy, weeñtiä hajxy jaduhṅ ñä'a puhyejcy.

13

1 Coo ja'a Jesús hajxy jiiṃby chajtøjpaädsøømy, mänitä jiamiøødtøjc tu'ug miänaañ:

—Wiindsøn, huug hiṁ yø'ø tsajtøjc, jaanč tehṃ yajxon yø'øduhṅ miuuchä.

2 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Hoy huuc tehṃ yheeb. Hoy yø'ø tøjc jaduhṅ jia cruundä, cøxaamb yø'øduhṅ jyida'añ. Haxit hatajø'øy yø'ø muuch jiada'añ.

3 Mänitä Jesús hajxy jim ñøcxy maa ja'a tun hänajty xiøhatiän Olivos, jim Jerusalén-woc-hawiimb. Coo hajxy jim miejch, mänitä Jesús haniduihmduum hoy yhøxta'agy. Mänitä Pedro ja'a Jesús hajxy ñänøcxy, møødä Santiago, møødä Juan, møødä Andrés. Mänitä Jesús hajxy miäyajtøøyy:

4—Mänaads yø'ø tsajtøjc jaduhṅ jyida'añ. Mädyii hijxtáhndäts jaduhṅ cähxø'øgaamb coo hänajty jaduhṅ yhabaada'añ.

5 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy. Cab hajxy myajwiinhøønät. ⁶ Mayyä jäya'ayhajxy min miäwiinhøøna'añ. Jaduhñ hajxy hänäjty miäna'ana'añ: “Høøch je'e Cristo.” Mayyä jäya'ayhajxy hänäjty jiaanč tehñ miäbøga'añ.

⁷ 'Coo hajxy mmädoyhädät coo tsip pleetä hänäjty xii yaa tøø piädø'øgy, cab hajxy jaduhñ mmäná'anät cooc tyijy ja'a naaxwiimbä hänäjty wyiimbida'añ. Homiänaajä tsip pleetä jiadyii. ⁸ Nimiädsibø'øwáanäp hajxy hänäjty wiinghagajptjaty. Wiinduhmyhagajpt hujx hänäjty ñaxa'añ. Jadáanäbä yuuxøø hänäjty wiinduhmyhagajpt. Coo jaduhñ jiada'añii, hijxtahñd jaduhñ cähxø'tsoonaamb coo tsø'ty häyohn høchähgøøñäjäty hänäjty jiada'añii.

⁹ 'Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy mänit. Mäjahñdiuum hajxy hänäjty mhida'añ. Xmiadsaambä mmädsip hajxy hänäjty. Mänit hajxy jim xyajnøcxa'añ haguyc. Møød jim maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän, xwiobho'ogaamb hajxy hänäjty jim. Xyajnøcxaamb hajxy hänäjty jim maa ja'a gobiernä wyiinduumhajxiän, je'eguiøxpä cooch mijts xpiawädity. Jimhøch hajxy jaduhñ xmiädiá'agät gobiernäwiinduum. ¹⁰ Hix, cahnä naaxwiimbä hänäjty wyiimbityñä, cøxaambä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy miädowa'añ wiinduhmyhagajpt. ¹¹ Y coo hajxy jim xyajnøcxät haguyc, cab hajxy mänit mnädaj mnämáyät waambaty hajxy mhadsówät. Hix, ja'a Dios ja'a mädia'agy hajxy hänäjty xmio'owaamb. Cab hajxy hänäjty hamdsoo mmädia'aga'añ; ja'a Dioshespíritu hajxy hänäjty xyajmädia'agaamb.

12 Hamiñ haxøpiä jäya'ayhajxy hānajty tu'que'ex ñiñāhduga'añii coo hajxy yagho'logóøjät. Jaanā jaduhñā yhuung hajxy hānajty ñāhdugaambā. Ja'a muutsc-hāna'c-hajxy, jaanā jaduhñā tieedy hajxy hānajty tiunaambā. 13 Nægøxiä mijtsä jäya'ay xmiāhanhada'añ je'eguiøxpä cooçh mijts xpiawädity. Pero pøn hānajty tøø miee'xtucy, hoy hānajty tøø jia ho'ogy, nähwa'adsaamb hānajty je'e.

14 'Habaadaamb jaduhñ coo ja'a haxøøgpä ca'a hoybä miedsa'añ maa ja'a Diostøjcän —pøn hädaa nocy capxp, ween jaduhñ wyiinjuø'øy—. Mänitā Diostøjc jaduhñ yajma'ada'añii. Coo ja'a haxøøgpä hajxy jaduhñ mhíxät, mänit hajxy päyø'øguiä mnøcxät tunjoot, pønjaty yaa tsānaaby Judeanaaxooty. 15 Pønjaty hānajty hāñaaby tøjñāhgøxp, ween ñä'ägä päyø'øgy, cap nøcxy tii jii by yajpādsømy tøgooty. 16 Pønjaty hānajty camjooty, cab jaduhñ jim ñøcxät maa ja'a tiøjcän. Cap nøcxy jii by tii yajpādsømy, ni wyit ni tii. 17 Jaançh tehñ chaaçhpøgaambā to'oxiøjc-hajxy hānajty, ja'a hajxy hānajty co'na'awaambā, møød ja'a hajxy hānajty huungyajtsi'tspä. 18 Mmānuu'xtá'agäbä Dios hajxy coo tsø'ty häyohn ween quia'a jadyii coo hānajty jiaançh tehñ tiøøhcä. 19 Jaançh tehñ yhoyhoyyā jäya'ayhajxy hānajty chaaçhpøga'añ. Ni mädyii tsaachpä jaduhñ quia'a mäbaada'añ neby hānajty jiada'añiijän, ni ja'a jecy nájxäbā, ni ja'a jaac minaambā. 20 Tøø ja'a Dios jaduhñ miāna'añ coo ja'a jäya'ayhajxy hānajty jejcy quia'a tsaachpøga'añ, je'eguiøxpä coo chocy pønjaty jaduhñ tøø wyiimbiy. Coo ja'a Dios häxøpy jaduhñ tøø quia'a mäna'añ, jejquiä jäya'ayhajxy

häxøpy chaačhpøga'añ. Ni pøn häxøpy quia'a nähwa'adsa'añ.

²¹ 'Coo mijts pøn xñämä'awät coog tyijy ja'a Cristo hänajty jii wiädity, cab hajxy mmäbøgät.

²² Hix, mayyä jäya'ayhajxy hänajty wiädita'añ mäwiinhømbä, cooc tyijy hajxy hänajty je'e Cristo, møød cooc tyijy hajxy hänajty Dyiosquexiä. Piayajcähxø'øgaambiä hijxtahnd hajxy hänajty hoy-yagjuøñbä. Jaduhnä jäya'ayhajxy hänajty jia wi'i wyiinhøøna'añii, møød ja'a hajxy hänajty Dioswiimbíyyäbä.

²³ Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy. Jäguemiä hajxy chamñ nnäma'ay coo hajxy mniyajcopcø'øwøøjät.

²⁴ 'Mänitxøøbä, coo ja'a tsaachpä hänajty tøø ñajxnä, mänitä xøø wyiingoodø'owahñ møødä po'o.

²⁵ Mänitä mamiadsa'a hänajty quia'awa'añ. Tsäyuyyaamb hänajty jaduhn, tijaty jimñ cuhdujtmøød tsajtcøxp.

²⁶ Mänitøch hänajty ngäda'aga'añ jocjooty, høøch ja'a Diosquexypä. Møcmäjaamøødhøch hänajty ngäda'aga'añ.

Yajxónhøch hänajty mänit ngäda'aga'añ. Mänitøchä jäya'ayhajxy hänajty may xpia'hee'ptägø'øwa'añ.

²⁷ Mänitøchä nmoonsä tsajpootypähajxy hänajty nguexa'añ coo hajxy jaduhn quiøxy yajtu'ugmügät pønjátyhøch hänajty tøø nwiimbiy. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänajty wioomuga'añii.

²⁸ 'Høxtahndsä higueraquepy, coo jaduhn wiámät, hijxtahnd jaduhn coo hänajty tøø poodtägøøñä.

²⁹ Jaanä jaduhnduhmbä, coo ja'a tsø'ty hajxy jaduhn mhíxät nébiøch naamnä tøø nmädia'agy, hijxtahnd hänajty jaduhn cooch hänajty mobädajpä ngädaactägatsa'añ hädaa yaabä

naaxwiin, høøch ja'a Diosquexypä. ³⁰ Cøxaamb jaduhñ jiada'añii nébiøch naamnä tøø nmädia'agy, cahnä jäya'ayhajxy hñajty quiøxy ho'ogyñä, ja'a hajxy jäda'ahaty jugyhajpä. Tøyhajt jaduhñ. ³¹ Cuhdägoyyaambä tsajt møødä naaxwiimbä. Pero tsipcøxp jaduhñ tiøjiada'añ nébiøch cham nmädia'aguian.

³² 'Ni pøn jaduhñ quia'a najuø'øy mänaa jaduhñ jiada'añii. Jagooyyä Dios nidiuhmñ ñajuø'øy, ja'a hajxy nDeedyhájtäm. Ni ja'a Diosmoonsähajxy jaduhñ quia'a najuø'øy, ja'a hajxy jim tsajpootypä. Ni høøch nga'a najuø'øy, høøch ja'a Diosquexypä.

³³ 'Paady, nähix hahixø'ø hajxy mhídät homiänaajä, je'eguiøxpä coo hajxy mga'a najuø'øy mänaa jaduhñ jiada'añii. ³⁴ Jii jäya'ay hñajty tu'ug, coo hñajty ñøcxa'añ jäguemnaax, mñitä mioonsä ñämaayy coo ja'a tiøjc cwieendähájtäxät. Nägøxiä hajxy jaduhñ yhaagä nä'a tuuñgmooyyä. Jaduhñä tu'jäya'ay ñämáayyabä coo jim tiúnät maa ja'a tøghaawän, weenä tøjc yaghawa'açh jopy; tsuu jadähooc yhagøøguiumbät. ³⁵⁻³⁶ Ja'a cudøjcä mioonsähajxy, cab hajxy hñajty ñajuø'øy mänaa ja'a wyiindsønñhajxy hñajty miejtstägatsa'añ, pø coodsøñäp hñajty jaduhñ, o pø tsuhmdä hñajty, o pø tuttseey-yaaxø'øgy hñajty, o pø jobøñäp hñajty. Nähix hahixø'ø ja'a wyiindsønñ hajxy jaduhñ yhahíxät. Pø caj, coo hajxy jaduhñ jaguiapxiä ñähmejtspedøøjät, wehndä hajxy hñajty mia'ay. Jaduhñ mäwíinäts mijtspä, cab hajxy jaduhñ mnajuø'øy mänájøch yaa ngädaactägatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Paady hajxy nähix hahixø'ø homiänaajä mnä'ägä hídät.

37 Jaduhñhøchä jäya'ayhajxy nägøxiä nnämaabiä
 coo hajxy nähix hahixø'ø ñä'ägä hídät homiänaajä.

14

1 Mejtsxøø ja'a pascuaxøø hänajty quia'a
 habaady mänaa ja'a judíos tsajcaagy hajxy
 hänajty quiayyän, ja'a cajpä tsoomiøødpä.
 Ja'a teedywiindsøn_hajxy, møødá häna'c-hajxy,
 ja'a hajxy hänajty jiiiby yajñähixøøbiä
 tsajtøgooty, cojyquiapxytiuumb hajxy hänajty
 jaduñ nebiä Jesús hajxy yajtsumøøjät
 høhnda'agy miädia'agyhaam, jaduñ hajxy jaduñ
 hoy yajyagho'ogøøjät. 2 Mänit hajxy näje'e
 ñiñämaayyä:

—Cab hajxy tsøc nej jatcøøyyäm coo ja'a cu'ug
 hajxy jaduñ xñä'a nähbädø'cämät.

3 Tøø ja'a Jesús hänajty yhäda'agy Betania. Jim
 hänajty miädsuugay maa ja'a Simón tiøjcän, ja'a
 hijty leprapa'ammøødpä. Mänitä to'oxiøjc tu'ug
 miejch. Jimä nardoperfume hänajty quiø'ogonhaty
 alabastro-vidriojooty. Jaanç tehñ chowä nar-
 doperfume hänajty ñøcxy. Mänitä to'oxiøjcä per-
 fume-vidrio piuhy. Mänitä Jesús ja'a perfume
 yajcuhtemøøyyä. 4 Mänitä jäya'ayhajxy näje'e
 jiootma'ty, ja'a hajxy hänajty jim pahäñaabiä.
 Mänit hajxy ñiñämaayyä:

—Cap yø'ø perfume jaduñ cu yaghäyooyy. 5 Coo
 jaduñ cu ñä'ägä too'cy, tsoobaadaamb yø'ø hijty,
 tægøøgmägo'x-xøøguduñ. Jimä häyoobädøjçä chow
 hajxy jaduñ cu miooyyä coo jaduñ cu ñä'ägä
 too'cy.

Jaduñä to'oxiøjc yhojjä.

6 Mänitä Jesús miänaañ:

—Weends yhity. Ca'a hajxy mwili yhojy. Nébiøch yø'ø jaduhñ tøø xtiuñän, cab jaduhñ ñejpiä; hoy jaduhñ. ⁷ Homiänaajä mijtsä häyoobäjäya'ay mhixy. Homiänaajä hajxy jaduhñ mbuhbédät. Pero høøch, cábøch mijts jejcy xyhixa'añ. ⁸ Xwyiingudsähgøøbiøch yø'øya'ay jaduhñ, páadyhøchä perfume jaduhñ xyajcuhtemøøyy. Jaduhñ miäbaady nej cooch häxøpy tøø nho'oguiän. Jaduhñhøch yø'ø hijty xyajnähdema'añ. ⁹ Majatiä Diosmädia'agy wiädita'añ wiinduhmyhagajpt ja'a høøchcøxpä, jaduhñä jäya'ayhajxy miädia'aga'añ nébiøch yø'øya'ay naamnä tøø xtiuñ. Jaduhñ yø'ø homiänaajä jiahmiedsaanänä. Tøyhajt jaduhñ.

¹⁰ Jimä Jesús ja'a jiamiøød hänajty tu'ug xiøhaty Judas Iscariote, ja'a hajxy hänajty nämajmetspä. Mänitä Judas ja'a teedywiindsøn hoy miøødcojyquiapxytiuñ coo ja'a Judas ja'a Jesús hänajty tiooga'añ. ¹¹ Coo ja'a teedywiindsøn hajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy jaduhñ jiaanč tehñ xioondaacpøjcy. Mänitä Judas yajwiinwaanøøyyä coo xädø'øñ hänajty mio'owa'añii. Mänitä Judas tiägøøyy wiinmaabiä nebiä Jesús paquiä yajcø'ødägø'øwät.

¹² Mänitä pascuaxøø yhabaatnä. Jaduhñä judíoshajxy hänajty quiuhdujthaty coo tsajcaagy hajxy naxy quiay, ja'a cajpä tsoomiøødäbä. Jaduhñ hajxy hänajty quiuhdujthajpä coo meeghuung hajxy naxy yoxy ja'a pascuaxøøjooty. Mänitä Jesús ja'a jiamiøød miäyajtøøwä:

—Maada'a yhooyä coo pascuaxøø hajxy häyaa nwiindsuugáayämät.

13 Mänitä Jesús ja'a jiamiøød nämetsc ñämaayy:

—Nøcx hajxy jim̄ Jerusalén. Jim̄ä jäya'ay hajxy tu'ug mbaada'añ nøøgón. 14 Je'eds hajxy mbadu'ubögäp. Mänit hajxy mbadøjtägø'owät. Mänitä cudøjc hajxy mnämä'awät: “Ja'a nWiindsón højts jaduhñ tøø xwyiinguexy coo højts nyajtówät maa højtsä pascuaxøø häyaa tsuu nwiindsuugáyät.” 15 Mänit mijtsä cudøjc cuarto nøcxy xyajñähixø'owa'añ nähbettøjcøxp. Jaanč tehñ quiäruundä ja'a cuarto jaduhñ møød yajxonä. Jim̄ä cay hu'ugy hajxy mnähix mhahixø'owät coo hajxy jim̄ ndsuugayáañäm —nømä Jesús miänaañ.

16 Mänit hajxy nämetsc jiaanč nøcxy jim̄ cajptooty. Jiaanč paat hajxy jaduhñ neby hajxy hänajty tøø ñäma'ayijän. Mänitä tsuugay hajxy tiägøøyy nähix hahixøøbiä.

17 Coo quioodsøøñä, mänitä Jesús hajxy jim̄ ñøcxy maa ja'a pascuaxøø hajxy hänajty wyiindsuugaya'añän, møødä jiamøødhajxy ja'a jaac nämajcpä. Mänit hajxy tiägøøyy caabiä. 18 Mänitä Jesús miänaañ:

—Tú'ughøch mijts mjamiøød xñäxø'owø'owa'añ. Quipxy hajxy je'e cham̄ xmiøødcaamiújcäm. Tøyhajt jaduhñ —nømä Jesús miänaañ.

19 Mänit hajxy nägøxiä jiootmadiägøøyy. Mänit hajxy tiägøøyy niñämäayyäbä:

—Nej, høøch je'eda'a tyijy xñänøømbä.

20 Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Mijts mjamiøød jaduhñ tu'ug jatcø'owaamb, näguipxiä tsajcaagy hajxy jaduhñ jiiby xmiøødpaguhmä'tsäm texyjooty. 21 Høøch, ja'a Diosquexypä, jadúhñhøch njada'añ

nhabeta'añ nepy jim myiñän cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän. Tøjiadaambä Diosmädia'agy jaduñ. Pero ja'a cráajøch jaduñ xñähdugaambä, jaançh tehñ yhooyoy jaduñ chaaçhpøga'añ. Maas hoy häxøpy coo quia'a nä'ägä naaxwiimbädsøømy —nømä Jesús miänaañ.

²² Caabyñä ja'a Jesús hajxy hänajty, mänitä Jesús ja'a tsajcaagy quionø'cy. Mänitä Dios ñämaayy: “Dioscujú'uyäp.” Mänitä jiamiøødä tsajcaagy nägøxiä yajnäguidøøyy. Mänit miänaañ:

—Cay hädaa hajxy; høøch nni'x ngopc hädaa —nømä Jesús miänaañ.

²³ Mänitä Jesús ja'a vaso quionø'cy, ja'a hänajty vinomøødpä. Mänitä Dios ñämáaguiumbä: “Dioscujú'uyäp.” Mänitä Jesús ja'a vino yhuuctsohñ. Mänitä jiamiøød miooyy. Nägøxiä hajxy jaduñ yhuucy. ²⁴ Mänitä Jesús miänáangumbä:

—Høøch nnø'ty hädaa. Hijxtahnd hädaa jaduñ coočhä nnø'ty nyajxee'xa'añ coočhä jäya'ayhajxy hänajty nnähho'tu'uda'añ. Jadúhñhøchä cuhdujt nyajtødiägø'øwa'añ, ja'a Dios ja'a Abraham jecy miøødyajcuhdújcäbä. ²⁵ Tøyhájthøch jaduñ nnámá'awät, cábøchä vino nhuuctägatsa'añ høxtä cóonøch hänajty jim tøø nnøcxtägach maächä nDeediä wyiinduumän. Mänitøchä vino jemýbiä nhuucmadsa'añ —nømä Jesús miänaañ.

²⁶ Mänitä Jesús ja'a Dios høy hajxy yhøøyy, møødä jiamiøødtøjc. Mänit hajxy jim choññ. Mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a tun hänajty xiøhatiän Olivos.

²⁷ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy:

—Nägøxiøch mijts xñähgue'ega'añ, je'eguiøxpä cooch nmädia'agy hajxy xquia'a mabøgaanä. Jadhun jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Nyagho'ogáambiøchä meegcueendähajpä. Cøxaambä meeghajxy piäyø'oga'añ. Xii yaa hajxy ñøcxø'øwa'añ.”
²⁸ Cooch hñajty tøø nho'ogy, mänitøch jadähooc njujypiøjtägatsa'añ. Mänitøch jim nnøcxa'añ Galilea. Mänitøch mijts jim nøcxy xpiaada'añ —nømä Jesús miänaañ.

²⁹ Mänitä Pedro ja'a Jesús ñämaayy:

—Høøch mabøcypiä, cábøch miich mänaa nbuhwa'adsa'añ, hoy miich hajxy nägøxiä xjia puhwá'adsät.

³⁰ Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhájthøch miich nnämä'awät, häyaa coods miich tägøøghooc mniguiugapxa'añii cooch tyijy xquia'a hixiä.

³¹ Pero Pedro, tehngajnä je'e jiaac miänaañ:

—Cábøch mänaa nniguiugapxa'añii cooch tyijy miich nga'a hixiä, hóyhøch miich quipxy nja møødhó'ogät —nømä Pedro miänaañ.

Jadhun hajxy nägøxiä piahadsoobä.

³² Mänitä Jesús hajxy jim ñøcxy maa hñajty xiøhatiän Getsemaní. Mänitä Jesús ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy:

—Jiids hajxy huuc hãña'aw, nøcxy nhuuc Diospa'ya'axy.

³³ Mänitä Jesús ja'a Pedro hawiing miøødnøcxy, møødä Santiago, møødä Juan. Mänitä Jesús hoy-hoy jiaanç tehñ jiootmabiøjcy. ³⁴ Mänitä Pedro-hajxy ñämaayyä:

—Hoyhóyhøch jaduñ njaanč tehñ jiootmay-haty. Høxtä ho'ogáambøch nnijäwø'øyii. Huuc mähmø'øw hajxy yaa. Cab hajxy mmaahó'ogät. Jujcy hajxy mhídät —nømä Jesús miänaañ.

³⁵⁻³⁶ Mänitä Jesús weeñtiä jiaac nøcxy. Mänit jaduñ miägutscädaacy. Mänitä Dios tiägøøyy mänuu'xtaACPä: “Teedy, mee'x, coo miich jaduñ cu mga'a mänaañ, cábøch häxøpy ndsaačhpøga'añ nébiøch chamñ nmänaxa'añän. Pero cábøchä nguhdujt yhidät nébiøchä njoot jia tsoquiän. Miichä mguhdujt jaduñ nä'ägädä hidaamb.”

³⁷ Mänitä Jesús jimñ ñøcxtägajch maa ja'a Pedro-hajxy hänajty tøø miähmø'øyän. Coo jimñ miejch, mänit jaduñ yhiixy coo hajxy hänajty tøø quiøxy maaho'ogy. Mänitä Pedro ñämaayyä:

—Simón, nej, mmaabä. Nidu'hora miich tøø mga'a mee'xtucy. ³⁸ Jujcy hajxy hit. Tehngajnä ja'a Dios hajxy mba'yá'axät. Jaduñnä mõjcu'ugong hajxy xquia'a jøjcapxø'øwät. Jia tsojpiä mjoothajxy jaduñ coo hajxy jujcy mhídät, pero cabä mni'x ja'a mgopc-hajxy jaduñ miee'xtuga'añ.

³⁹ Mänitä Jesús ja'a Dios hoy pia'yáaxcumbä. Jaduñ jadähooc ñämänaañøøguiumbä. ⁴⁰ Mänit jadähooc miéjtscumbä maa ja'a Pedrohajxy hänajty tøø miähmø'øyän. Tøø hajxy hänajty miaahó'cumbä. Hiix, tøø hajxy hänajty jiaanč tehñ yhanuu'xø'øy. Coo hajxy jaduñ yujxä, cab hajxy hänajty ñä'ägä najuø'øy waamb hajxy yhadsówät. ⁴¹ Coo ja'a Jesús jaduñ miejch ja'a miädägøøghoocpä, mänit miänaañnä:

—Nej, je'enä hajxy mwili mia'ayñä. Ween tiuhñä. Tøø yhabaatnä coochä

cahwiindøyhäna'c-hajxy xquiø'ødägø'øwaanä, høøch ja'a Diosquexypä. ⁴² Pädónäts hajxy. Jam hajxy. Ximä craa myiñ ja'ačh jaduhñ xyajcø'ødägø'øwaambä.

⁴³ Jimä Jesús hänajty miädia'agyñä, mänitä Judashajxy miejch, møødä majiäya'ay, haagä espada-cap. Näje'e hajxy hänajty wiojptcappä. Ja'a teedywiindsøn hajxy jaduhñ mäguejx, møødä häna'c-hajxy jiiby yajnähixøøbiä tsajtøgooty, møødä majjäya'adiøjc-hajxy. ⁴⁴ Tøø ja'a Judashajxy hänajty quiojyquiapxytiuñ: “Ja'ačh hänajty ndsu'xaambiä, je'e hänajty je'e. Mänit hajxy mmädsät. Mänit hajxy nøcxy mdsumy”, nømä Judas hänajty tøø miäna'añ. ⁴⁵ Mänitä Judas ja'a Jesús ñämejch. Mänit ñämaayy:

—iWiindsøn!

Mänitä Judas ja'a Jesús jiaančh tsu'xy. ⁴⁶ Mänitä Jesús miajtsä.

⁴⁷ Ja'a Jesús ja'a jiamiøød tu'ug, jimä espada hänajty miøjnädawhaty. Coö jaduhñ yhijxy coö ja'a Jesús hänajty tøø miächii, mänitä yhespada jiuu'pädsøømy. Mänitä teedywiindsønä mioonsä tu'ug tiaatspujxtuutä.

⁴⁸ Mänitä Jesús ja'a majiäya'ay ñämaayy:

—Tiičh hajxy jaduhñ coö tøø xñämiñ espada-cap wojptcap. Tiičh hajxy xyhixy, mée'tspjä. ⁴⁹ Tiičh hajxy jim coö xquia'a majtspä tsajtøgooty. Nébyhøch hajxy jaduhñ høxtä yaa tøø xñämiñ. Nej, ca'a, jabom-jabómhøch hijty jim nøcxy nyajnähixø'øyä. Pero páadyhøch chamñ jaty nhabety, jaduhñä Diosmädia'agy tiøjiädät ja'a høøchcøxpä.

⁵⁰ Nidiuhmä Jesús hänajty jiaac mädia'agy. Tøø ja'a jiamiøødhajxy hänajty quiøxy päyø'øgy. ⁵¹ Jimä høxcujc-häna'c ja'a Jesús hänajty tu'ug piawädijpä, poobwit-nähcäjeenä. Mänit jaduñ jia madsaanä. ⁵² Mänitä poobwit yajniñähnajptuutä. Nähwa'ads høxwa'ads je'e piäyø'cy.

⁵³ Mänitä Jesús yajnøcxä maa ja'a teedywiindsøn wyiinduuman, ja'a jaac tehñ miøjpä. Mänitä teedywiindsøñhajxy jiaac tehñ miejch, møødä majjäya'adiøjc-hajxy, møødä häna'c-hajxy jii by yajñähixøøbiä maa ja'a tsajtøjcän. ⁵⁴ Jimä Pedro hänajty jäguemjuøøby piadäna'ay maa ja'a teedywiindsøn tiøjwiingøn. Mänit jim piahøxtaacy maa ja'a hadänaabiähajxy hänajty jiøømba'axamiän.

⁵⁵ Jimä teedywiindsøñhajxy hänajty jia wi'i wyi-inmahñdyhaty nebiä Jesús hajxy yajyagho'ogøøjät. Pero cab hajxy hänajty ñä'ägä wiinmahmybi-aady. ⁵⁶ Hix, hoyyä Jesús hajxy hänajty nämay jia nähøønø'øy, wiingaty hajxy hänajty miädia'agy; cab hajxy hänajty tiu'ugmädia'aguiä. ⁵⁷⁻⁵⁸ Mänitä wiinghäna'c-hajxy tiänaayyø'cy; nøm hajxy je'e miänaambä:

—Tøø højts jaduñ nmädo y coo jaduñ miänaañ: “Hädaa tsajtøjc, jäya'ayhajxy hädaa hädiuun. Pero høøch, nyajnajtsjidø'øwäbøch hädaa. Cudägøøgxøøyyøchä wiingpä nhädiuundägätsät. Ca'a jiäya'ayhajxy je'e hädiünäp” —jaduñ hajxy je'e yhøñdaacpä.

⁵⁹ Ni je'e hajxy hänajty quia'a tu'ugmädiä'aguiäbä.

⁶⁰ Mänitä teedywiindsøn tiänaayyø'cy majiäya'ayhagujc, ja'a tehñ miøjpä. Mänitä Jesús

ñämaayyã:

—Nej, cab jaduñ mnä'ä hadsowa'añä waambaty hajxy miäna'añä.

⁶¹ Pero cabä Jesús waamb ñä'ägä hadsooyy. Mänit ñämäayyägumbä:

—Nej, tøyhajt jaduñä coo miichä Dios tøø xquixiä, Nej, miichä Dios xyHuunghajpä.

⁶² Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduñ. Høøch je'e. Xyhixáambøch mijts jaduñ cooch jim nhäña'awa'añ Dioswiinduum, maa ja'a yhahooyhaampiän. Mänitøch hajxy jadähooc xyhixáangumbä cooch hänäjty yaa ngädaactägatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Joczöotyhøch hänäjty nmänaca'añ.

⁶³ Mänitä teedywiindsøn ja'a wyit quiøø'ch. Paady jaduñ jiatcøøyy coo hänäjty jiaanč tehñ jiootma'ady. Mänit miänaañ:

—Tii testigo hajxy jaduñ nnä'ä jaac wáanämät.

⁶⁴ Tøø hajxy jaduñ mhamdsoo mädoy coo ja'a Dios tøø miägaptägoy. Waamb hajxy jaduñ mmäna'añ, neby hajxy ndúunämät.

Haagä jaduñ hajxy miänaañ cooc tyijy ja'a Jesús tøø quiädieey, møød cooc ween yagho'ogyii.

⁶⁵ Mänitä Jesús tiägøøyyä wiingutsujøøyyäbä. Mänit wyiinguxødsøøyyä. Mänit wyiingutexøøyyä. Mänit ñämaayyã:

—Najuøøw pøn xquiojx.

Mänitä hadänaabiädøjc ja'a Jesús hajxy wyiin-gula'abøøyy.

66-67 Y ja'a Pedro, jii by hānajt y je'e hanaaxyp jioømba'axamy maa ja'a tojwiingān. Mānitā teedy-wiindsønā qyixymoosā tu'ug miehch maa ja'a Pedro hānajtīān. Coo ja'a Pedro jaduhñ yhijsā, mānit wyiinhee'ppejtā. Mānit ñāmaayyā:

—Naxy miich yø'ø Jesús mmøødwādity, túhmāts. Haagā Nazaret hajxy mdsooñ nāmetsc, túhmāts.

68 Mānitā Pedro ñijioøgapxā:

—Ni nga'a hixioch yø'ø. Ni nga'a najuó'øyhøch jaduhñ tiich jaduhñ xjia wi'i yajmøødmādiaacp —nømā Pedro yhøhñdaacy.

Mānitā Pedro quiuraabādsøømy. Mānitiā tsey tu'ug jiaanč yaaxø'cy. 69 Mānitā quixymoosā ja'a Pedro yhijscumbā. Mānitā jāya'ayhajxy ñāmaayyā, ja'a hajxy hānajt y jim jaac padānaabiā:

—Xi Jesús jiamioød tu'ug. Je'e yø'ø —nømā quixymoosā miānaañ.

70 Mānitā Pedro jadāhooc ñiguiugāpxāgumbā. Cab jaduhñ ñā'ā jegøøyy, mānitā Pedro ñāmāyyāgumbā:

—Mbawādijpy miichā Jesúspā, túhmāts. Nyomādooby hōjts jaduhñ coo miich jim mdsooñ Galilea.

71 Mānitā Pedro jadāhooc miānāangumbā:

—Tøyhajt, cáboch jaduhñ nnā'ägā hixiā pøn ha-jxy jaduhñ mja mādiaacypy.

Tāhoocapxiā ja'a Pedro jaduhñ miānaañ cooc tyijy ja'a Jesús hānajt y quia'a nā'ägādā hixiā.

72 Mānitiā tsey miāmetsc-hoocpā yáaxcumbā. Mānitā Pedro jahmiejtstaacy coo ja'a Jesús hānajt y tøø miāna'añ: “Cahnā tsey hānajt y miāmetsc-hoocpā ya'axy, tøø miich hānajt y tågøøghooc mniguiugapxyii cooçh miich hānajt y

xquia'a hixiä.” Mänitä Pedro jioøguioo'ty coo ja'a tsee y miämetsc-hoocpä jiaanč yaaxy.

15

¹ Coo jio bøøyy, mänitä teedywiindsøn hajxy nägøxiä yhamugóøguiumbä, møødä majjäya'adiøjc-hajxy, møødä häna'c-hajxy jiiby yajnä hixøøbiä tsajtøgooty. Mänit hajxy quiojyquiapxytiuuñ nebiä Jesús hajxy hänajty tiuna'añ. Mänitä Jesús hajxy quiø'øxo jch. Mänitä Pilato hajxy hoy yajcø'ødägø'øy maa je'e hänajty guiobiernähatiän. ² Mänitä Pilato ja'a Jesús miäyajtøøyy:

—Nej, tøyhajt jaduhñä coo miichä judíoshajxy xguiobiernähatiä.

Mänitä Jesús yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduhñ.

³ Madiu'u ja'a teedywiindsøn ja'a Jesús hajxy hänajty jia wi'i ñäxø'øwø'øy. Pero cabä Jesús hänajty waamb ñä'ägä hadsooyy. ⁴ Mänitä Pilato miänáaŋgumbä:

—Nej, caj mhadsowa'añä. Madiu'u miich hajxy xjia wi'i ñäxø'øwø'øy —nømä Jesús ñämaayyä.

⁵ Pero cabä Jesús waamb ñä'ägädä hadsooyy. Jiaanč tehñ yagjuøøyy ja'a Pilato jaduhñ coo ja'a Jesús jaduhñ quia'a nä'ägädä hadsooyy.

⁶ Jaduhñä Pilato hänajty jomøjt-jomøjt quihdujthaty coo xøø hänajty jiadyii, mänitä tsumyjiäya'ay naxy tu'ug yajpädsømy, ja'a judíoshajxy hänajty yajnähdijpiä. ⁷ Jiibiä jäya'ayhajxy hänajty näje'e chumyčhäna'ay. Tsip hajxy hänajty tøø yagjadyii. Tøø hajxy hänajty miäjäya'ay-yagho'ogy. Tu'ugä tsumyjiäya'ay

hänajty xiøhaty Barrabás. ⁸ Coo ja'a cu'ughajxy jim miejch maa ja'a Pilato wyiinduuman, mänitä Pilato hajxy jaduhñ ñämaayy coo ja'a tsumyjiäya'ay tu'ug yhøxmádsät. ⁹ Mänitä Pilato yhadsooyy:

—Nej, jaduhñ hajxy mmäna'añä coochä Jesús nhøxmádsädä, ja'a tyijy hajxy mgobiernähajpiä.

¹⁰ Paadiä Pilato jaduhñ miänaañ, ñajuøøby hänajty je'eduhñ tiiguiøxpä ja'a Jesús coo yajcø'ødägøøyyä ja'a teedywiindsøn. Paadiä Jesús jaduhñ yajcø'ødägøøyyä je'eguiøxpä coo ja'a miädia'agy hänajty quia'a yajmädsójcäxä. ¹¹ Mänitä teedywiindsøn ja'a cu'ug hajxy jiojcapxøøyy coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miäná'anät coo ja'a Jesús ween quia'a høxmaçhii, weenä Barrabás ñä'ägä høxmaçhii. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ jiaançh mänaañ, ¹² mänitä Pilato ja'a cu'ug jadähooc miäyajtøøyy:

—Y yø'ø Jesúsäts, ja'a tyijy hajxy mgobiernähajpiä, neby hajxy yø'ø myajnähdijy nébiøch yø'ø ndünät.

¹³ Mänitä cu'ughajxy møc yaaxy:

—Møjpahbet hajxy cruzcøxp.

¹⁴ Mänitä Pilato miänáangumbä:

—¡Pero tisän! Tii tøø quiädieey.

Mänit hajxy maas møc yáaxcumbä:

—Møjpahbet hajxy cruzcøxp.

¹⁵ Mänitä Pilato jiaançh mänaañ coo ja'a Barrabás hajxy ween nøcxy yajpädsømy pujxtøgooty. Hiç, cabä Pilato ja'a cu'ug hänajty yagjootma'ada'añ. Mänitä Pilato miänaañ coo ja'a

Jesús wiobho'ogóøjät. Mänit miänáangumbä coo ja'a Jesús hajxy nõcxy cruzcøxp miøjpahbety.

¹⁶ Mänitä soldado ja'a Jesús hajxy yajnøcxy maa ja'a haguycän. Mänitä soldado ja'a jiamiøød hajxy quiøxy mõjyaaxy. ¹⁷ Mänitä Jesús hucywyit yajnähtämoogøøyyä. Mänitä hptycorona yajcuhjenøøyyä. ¹⁸ Mänitä Jesús tiägøøyyä wiinyäaxäbä:

—¡Viva ja'a Jesús, ja'a judíoshajxy jaduhñ guo-biernähajpiä! ¡Viva!

Jaduhñä Jesús hänajty wyiinwooñii. ¹⁹ Mänit hoyhoy wiojpä quiuhduum paxyhaam. Møød wyiingutsujøøyyä. Mänit wyiinjiicadaacä. Jaduhñä soldadohajxy hänajty jiatcøøy nebiä wyiingudsähgøøbiän. ²⁰ Pero wyiinwohmäbiä Jesús hajxy hänajty jaduhñ. Mänitä hucywyit hajxy yajtsijy. Mänitä yhamdsoo wit yajpøgøøyyäxä. Mänit hajxy yajnøcxy maa hajxy hänajty miøjpahbeda'añän.

²¹ Mänitä jäya'ay hajxy tu'ug jiøjcubaadøøyy. Camjooty hänajty tøø yhoy. Simón hänajty xiøhaty. Jim hänajty chooñ Cirene. Jue'e yhuunghajxy hänajty xiøhaty Alejandro mõødä Rufo. Jimä Jesús cruz hänajty chømä. Mänitä Simón hadsip ñämaayyä coo ja'a Jesús ween piuhdsømø'øy. Mänitä Simón ja'a cruz jiaançh tsømø'cy.

²² Mänitä Jesús yajmejtsä maa ja'a nähgaphuung hänajty xiøhatiän Gólgota. Jaduhñä nähgaphuung hänajty quiähxø'ogy nebiä ho'ogyjiäya'aguiopcän, paady hajxy jaduhñ yajxøbejty Gólgota. ²³ Mänitä Jesús vino jia mooyyä. Mirra ja'a vino hajxy hänajty tøø yajmädemø'øy. Pero cabä Jesús jaduhñ ñä'ägä huucy. ²⁴⁻²⁵ Mänitä Jesús miøjpahbejtä

cruzcxp. Møjpetyxiøø hänajty jaduhñ. Tøø ja'a Jesús ja'a wyit hänajty jadähooc yajtsíjjäxä. Mänitä soldado ja'a Jesús ja'a wyit hajxy tiägøøyy yajniGUIUHÄYØ'cäbä. ²⁶ Mänitä hajxy jim yuugjahy cruzcopcuhduum tiiguiøxpä ja'a Jesús jaduhñ coo miøjpahbejtä: “Hädaa ja'a judíoshajxy guio-biernähajpy”, nøm hajxy jim quiujahy. ²⁷ Mänitä mee'tspähajxy nämetsc miøjpahbéjtäbä. Tu'jäya'ay miøjpahbejtä maa ja'a Jesús yhahooyhaampiän. Jatu'ug miøjpahbéjtäbä maa ja'a Jesús yhanajtyhaampiän. Cujcä Jesús jaduhñ hoy piäda'agyii. ²⁸ Coo ja'a Jesús ja'a mee'tspä jaduhñ näguipxy miødho'cy, jaduhñä Diosmädia'agy tiøjjajty maa jaduhñ myiñän cujaay: “Haxøøghäna'c jaduhñ pi-anänøømä.”

²⁹ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty jaduhñ jim naxøøbiä, høxtä yagjuøøby hajxy hänajty coo ja'a Jesús hajxy jim yhijxy cruzcxp. Møød hajxy hänajty wyiin-wooñ:

—Ja'a, miich mahñdy ja'a tsajtøjc mwil'i yagjidaamby, y cudägøøgxøøyyä mahñdy miich je'e mhädiuundägätsät. ³⁰ Pø tøy miich møcmäjaa mjaanç møødä, tiids miich jim coo mga'a mänacy cruzcxp. Jaduhñäts mbäyø'ögät —nømä Jesús nāmaayyā.

³¹ Jaanä jaduhñä teedywiindsøñhajxy hänajty miäwiingapxpejpä, møødä häna'c-hajxy hänajty jim yajnähiXøøbiä maa ja'a tsajtøjcän. Jaduhñ hajxy hänajty ñiñäma'ayii:

—Tøø yø'ø wiinghäna'c may yajnähwa'açh, pero caj yø'ø hamdsoo hoy yajniñähwa'adsa'añii. Jaduhñ hijty ñibiäda'agyii nebiä Dioshuungän. Jaduhñ hijty niñänømyii cooc tyijy ja'a judíoshajxy

guiobiernähaty. ³² Mänit hajxy häyaa njaančh mabójcämät, nägooyä jim miänácät cruzcøxp.

Jaaná jaduhñä mee'tspähajxy hñajty miäwiingapxpejpä, ja'a Jesús hajxy hñajty näguipxy tøø miøødmøjpahbedyíjábä.

³³ Nägooyä quiujyxiøøjøøyy, mänit jaduhñ cøjx wyiingoodsø'øy. Tägøøghora jaduhñ yhiyty wiingoods. ³⁴ Coø ja'a xøø jaduhñ wyiinjajtúutcumbä, mänitä Jesús møc yaaxy: “Eloi, Eloi, lema sabac-tani.” Jaduhñ miädia'agytiägø'øy: “Diosteedy, Diosteedy, tiich coø tøø xñähgue'egy.”

³⁵ Jimä jäya'ayhajxy hñajty näje'e miähee'pna'ay. Coø hajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy miänaañ:

—Mädown, Elíasäda'a møjyáaxäp.

³⁶ Mänit tu'jäya'ay esponja hoy quioñ päyø'øguiä. Mänit jiiby piama'tsnajxy xunvinojooty. Mänitä esponja yujxojch paxyjøbhaam. Mänitä Jesús yaghagaabøøyyä coø jaduhñ wyiinmúugät. Mänit jaaya'ay miänaañ:

—Tsøc huuc híjxäm pø minaambä Elías, pø yajmānacāañäbä Jesús cruzcøxp.

³⁷ Mänitä Jesús møc yáaxcumbä. Mänit yho'nä. ³⁸ Tuunä ja'a Jesús jaduhñ ñä'a ho'cy, mänitä tsajtøjc-hadøødiujt cujjiä quiøø'tswa'xy. Quiuhduum chohñdaacy, høxtä yhøxhaam jaduhñ yhagøødsøøyy. ³⁹ Jimä capitán ja'a Jesús hñajty tu'ug wyiindāna'ay. Coø yhiixy coø ja'a Jesús hñajty tøø yho'ogy, mänit miänaañ:

—Tøyhajt yø'øduhñ hijty Dyioshuungä.

⁴⁰ Jimä tajjäya'ayhajxy hñajty näje'e miähee'pna'ay jäguemjuøøby. Jimä María

hänajtypä, ja'a hänajty jim̄ tsohm̄bä Magdala, mөөдä Salomé. Ja'a María, ja'a Santiago mөөдä José tiaj, jim̄ hänajty je'ebä. Ja'a muutspä Santiago jaduһñ ñänøømby. ⁴¹ Hädaa tajjäya'ayhajxy, quipxiä Jesús hajxy hänajty tөө piawädity jim̄ Galilea. Tөө hajxy hänajty piuhbety mänaa hänajty jim̄ tөө yhitiän. Y coo ja'a Jesús jaduһñ piejnä Jerusalén, quipxy hajxy piabejty, näguipxy mөөдä wiingjäya'ayhajxy nämay.

⁴²⁻⁴³ Ja'a viernes hänajty tsuujøøby. Ja'a poo'xxiøø hänajty tsoһnda'agaamb, ja'a pascuaxøø. Ñähix yhähixøøbiä judíos hajxy hänajty ja'a pascuaxøøgøxpä. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chooñ Arimatea. José hänajty xiøhaty. Jim̄ hänajty miøjtuungmөөдä tsajtøgooty. Jaanč tehм yhojiäya'ayä José hänajty. Jiøbhijxyp hänajty jaduһñ coo ja'a Dios ja'a mөcmäjaa hänajty yajcähxø'øga'añ. Mänitä José ja'a Pilato ja'a Jesús ñaaxni'x hoy miäyujwaanä. Hix, cabä José ja'a Pilato hänajty chähgø'øy. ⁴⁴ Cahnä Pilato hänajty miädoyhatyñä coo ja'a Jesús hänajty tөө yho'nä. Yagjuøøyy je'eduhñ coo ja'a Jesús paquiä yho'cy. Mänitä Pilato ja'a capitán miøjyaaxy. Mänit miäyajtøøyy mäduhnajtä ja'a Jesús yho'cy. ⁴⁵ Coo ja'a Pilato jaduһñ yhawáanäxä coo ja'a Jesús hänajty tөө jiaanč ho'ogy, mänit miänaañ coo ja'a José ja'a ho'ogyjiäya'ay ween yajmänacy cruzcøxp. ⁴⁶ Mänitä José sábana hoy jiuy. Mänitä Jesús hoy yajmänacy cruzcøxp. Mänit ñähbijty ñähmojch sábanahaam. Mänit hoy yajnaaxtägø'øy tsaajutjooty. Mänitä tsaajut ja'a tsaajut hajxy yaghadäguejtägooyy. ⁴⁷ Jimä María hajxy hänajty

miähee'pna'ay, møødä Magdala-tsohm̄bä, møødä José tiaj.

16

¹ Coo ja'a poo'xxiøø hänajty tøø ñajxnä, mänitä María perfume hajxy hoy jiuuy, møødä Magdala-tsohm̄bä, møødä Santiago tiaj, møødä Salomé. Ja'a Jesús ja'a perfume hajxy hänajty yajñahjaaxaamby. ² Cujaboom jopy ja'a Maríahajxy jim̄ ñøcxy maa ja'a Jesús hänajty tøø ñaaxtägø'øyan. Näxøø hänajty je'e. Tøø ja'a xøø hänajty piädsøømnä. ³ Tu'haamnøcxpā hajxy tiägøøyy niñämäayyābā:

—Pøñä tsaā häyaa hadäguejtú'udāp.

⁴ Tehm̄ miejtsp hajxy hänajty jim̄, mänitä tsaajut hajxy yhiixy coo hänajty yhawa'adsän. Tøø häna'cä tsaā hänajty yagjua'ačh, hoyyā tsaā hänajty jia cruundä. ⁵ Coo hajxy jiiyby chaajuttägøøyy, mänitä muutsc-häna'c hajxy tu'ug yhiixy. Jiiyby hänajty yhäña'ay hahooyhaamby. Yomybioobwit hänajty miøød. Coo ja'a Maríahajxy jaduhñ yhiixy, mänit hajxy chähgøøyy. ⁶ Mänit hajxy ñämaayyā:

—Ca'a hajxy mdsähgø'øy. Ja'a Jesús hajxy mhøxtaaby, ja'a jim̄ tsohm̄bä Nazaret, ja'a tøø miøjpahbedyijäbā cruzcøxp. Tøø jiuypiojtägach. Tøø yaa chohñnä. Huuc tehm̄ yhiix hajxy, cab je'e yaajän maa je'e piädaacän. ⁷ Nøcx ja'a jiamiøød hajxy hawaanä. Møødä Pedro, mhawáañäp je'ebä. Jaduhñ hajxy mhawáañät cooc jim̄ ñøcxa'añ Galilea. Jímäc hajxy nøcxy piaady, neby hajxy hijty tøø yajmøødmädia'agyijän —nømä muutsc-häna'c miänaañ.

8 Päyø'øguiä Maríahajxy jiu^tpädsøømy. Tsähgøøyyäp tsäyúuyyäp hajxy piädsøømy. Cab hajxy jadu^hn pøn ñä'ägädä hawaanä. Hix, jaan^{ch} teh^m chähgøøby hajxy hänajty.

9 Näxøø jopy ja'a Jesús jiu^yypiøjtägajch. Mänitä María jayøjp yhi^jxtsohⁿnä, ja'a hänajty jim^t tsoh^mbä Magdala, ja'a mõjcu'u juxtujc-hooc yajnähwäatsäbä. Ja'a Jesús jadu^hn mäyajnähwaats.

10 Mänitä María ja'a Jesús jiamiøød hoy jia hawaanä. Wi'i jiøøby wi'i xiuu'tsp ja'a Jesús jiamiøødhajxy hänajty. 11 Hoy hajxy jia nämaayyä coogä Jesús hänajty tøø jiu^yypiøcy, mõød coogä María hänajty tøø yhi^xy hajujcy, cab hajxy ñä'ägä mabøjcy.

12 Cujecy, jimä Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänajty nämetsc ñøcxy camjooty. Mänitä Jesús ñäguehxtøø'xy maa wyiinduumhajxiän. 13 Mänitä jiamiøød hajxy hoy jia hawáanäbä. Ni je'e ja'a miädia'agyhajxy jadu^hn quia'a mabøjcäxä.

14 Cujequiä Jesús jiamiøødhajxy hänajty quiay, ja'a hajxy hänajty nämajtu'ugpä. Mänitä Jesús jim^t ñäguehxtøø'xcumbä maa hajxy hänajty quiayyän. Mänit hajxy jadu^hn ñämaayyä:

—Tii mijtsä miädia'agy hajxy coo tøø mga'a mabøjcä, ja'a mijts tøø xjia hawáanäbä cóogøch hajxy tøø xyhi^xy hajujcy, cóogøch tøø nju^yypiøjtägach. 15 Nøcx hädaa mädia'agy hajxy yajwa'x wiinduhmyhagajpt. Jaduh^{nä} jäya'ay hajxy nägøxiä myajwiingapxó'øwät neby hajxy ñähwá'adsät. 16 Pøn^jaty jadu^hn mabøjp, pøn^jaty jadu^hn näbejp, je'edshajxy jadu^hn nähwa'adsaamb. Pero pøn^jaty jadu^hn ca'a mabøjp,

haxøøgtuum hajxy je'e miähmø'øwa'añ. ¹⁷ Pønjaty jaduhñ mäbøjp, hijxtahñd hajxy yajcähxø'øgaamby hoy-yagjuøøñäbä. Ja'a høøçhcøxpä, jaduhñä pa'amjäya'ay hajxy yajnähwá'adsät, ja'a hajxy møjcu'umøødpä. Wiinghayuuc hajxy miädia'agáannäp. ¹⁸ Hoyyä tsahñdy hajxy tiehm wyidsó'øgät, cab hajxy nej tiunøøjät. Hoyyä veneno hajxy tiehm yhú'ugät, ni jaduhñ hajxy nej quia'a jádät. Y coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy quiø'ønähgábät, náxäbä pia'amhajxy.

¹⁹ Coo ja'a Jesús ja'a jiamiøødtøjc miøødmädiaacpädøøyy, ja'a hajxy nWi-indsønhájtämbä, mänit ñøcxnä tsajpootyp. Mänit hoy yhøxta'agy maa ja'a Tieediä yhahooyhaampiän. ²⁰ Mänitä jiamiøødhajxy jiaanç tu'ubøjcy. Mänitä mädia'agy hajxy hoy yajwa'xy wiinduhmyhagajpt. Piuhbejpiä Jesús ja'a jiamiøødtøjc hänäjty. Majaty hajxy hänäjty wiädity, yajcähxø'piä hijxtahñd hajxy hänäjty hoy-yagjuøøñäjaty. Jaduhñ hänäjty yajnajuø'øy coo hajxy hänäjty tiømiädia'agy. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8